

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

A

SUPPLEMENT

TO THE

COLLECTION

OF

TELUGU PROVERBS:

CONTAINING

ADDITIONAL PROVERBS, AN INDEX VERBORUM, AND AN INDEX TO THE
EUROPEAN PROVERBS QUOTED IN ILLUSTRATION.

BY

CAPTAIN M. W. CARR,
Madras Staff Corps.

MADRAS:

PRINTED AND SOLD AT THE CHRISTIAN KNOWLEDGE SOCIETY'S PRESS,
18, CHURCH STREET, VEPEERY.

LONDON:

SOLD BY TRÜBNER AND CO. 60, PATERNOSTER ROW.
1868.

Printed by H. W. LAURIE, Madras.

CONTENTS.

	PAGE
Additional Telugu Proverbs	1—94.
Index (I.) to the Telugu Proverbs	95—136.
Index (II.) to European Proverbs quoted in illustration of Telugu and Sanscrit Proverbs.....	137—147.
Corrigenda, &c.	148.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

TELUGU PROVERBS, SUPPLEMENT.

అ.

2135. అంఁటి వీధిలో ఆలని పడుకోబెట్టి వచ్చేవారు పొయ్యేవారు
దాటిపోయినారు అన్నట్టు.

Having put his wife to bed in the Bazaar street, he com-
plained that the comers and goers stepped over her.

2136. అంటక ముట్టక దేవరకు పెట్టుతున్నాను, ఆశపడకండి బిడ్డలారా
అవతలికి పొండి అన్నదట.

Without touching or handling I offer it to the deity, don't
wish for it O children! Be off!

(See No. 420.)

2137. అంతమాత్రం వుంటే, దొంతులతో కాపరం చెయ్యనా.

If I had so much, would I not live with piles of pots?

2138. అందని పూలు దేవునికి అర్పణ.

An offering to the deity of the flowers which cannot
be reached.

(See No. 766.)

2139. అందరికీ శకునము చెప్పే బల్లి కుడితిలోట్టిలో పడ్డట్టు.

The lizard which tells the fortunes of all fell itself into the
tub of rice-washings.

The sound of the lizard is believed to be auspicious or ominous according
to the quarter from whence it is heard, the hour, &c.

అంధ్రలో కోక్తిచంద్రికా శేషము.

2140. అందరూ అందలము యెక్కితే, మోశేవారు యెవరు.

If all get into the palankin, who will be the bearers ?

You a lady, I a lady, who is to drive out the sow? (Galician).*

2141. అందానకు పెట్టిన సొమ్ము, ఆపదకు అడ్డం వస్తుంది.

Ornaments worn for beauty will be useful in the time of want.

2142. అంబటికీ ఆశ, మీసాలకూ ఆశ.

Wishing for porridge and also for mustaches.

(See No. 167.)

The two don't go well together.

2143. అక్క మనది అయితే, బావ మనవాడా.

The sister is ours, but is the sisters's husband ours also ?

(See No. 22.)

2144. అగ్నికి వాయువు సహాయమయినట్టు.

Like wind assisting fire.

2145. అడ్డా గోడా మీద ఆదీ రోటీ వుండాది, అతడూ వస్తే ఖావు కనా, ముంగిట్లో యేమో మూలుగుతూ వుండాది, మూలా వున్నా మునగా కర్రా లావు కనా.

There's half a loaf on the cross wall, when he comes tell him to eat it; something is groaning in the yard, tell him to bring the Moringa stick that's in the corner.

The language of the above is barbarous and partly Hindustani. It is supposed to have been said by a Mussalman and is used in ridicule.

---

* *Yes dona, yo dona, quien botara á porca fora?*

2146. అత్త చచ్చిన ఆరు మాసములకు కోడలి కంట నీరు వచ్చినదట.

Six months after the death of the mother-in-law, tears came into the eyes of the daughter-in-law.

(See No. 1196.)

2147. అత్తిపండు పగలకొట్టితే, అన్నీ పురుగులే.

If you break a fig, it is all worms.

(For Atti, see No. 59.—See No. 230, &c.)

2148. అదృష్టం కలిగివస్తే, ఆలు పెండ్లామవుతుంది.

When good fortune comes, your wife will become your spouse.

Said in joke to a man who fancied that he had been very fortunate.

2149. అదే వూరు అయితే, కోళ్లు కుయ్యవా.

If that be a village, will the cocks not crow ?

Applied to the evidence of a fact.

2150. అనువు కానిచోట అధికులమనరాదు.

In an unsuitable place we should not assert our superiority.

2151. అన్నదేవర సన్నగిస్తే, అన్నీ అణగుతవి.

If the food is reduced, all will sink with it.

A man's bad qualities will disappear if he is put on short commons.

2152. అన్నమదమువల్ల అన్ని మదములు కలుగుతవి.

Food is the source of all vices.

2153. అన్నమయం ప్రాణమయం.

Sustained by food, dependent on life.

Said of the body.

ఆంధ్రలో కోక్తి చంద్రికా శేషము.

2154. అన్నము పెట్టినవారిల్లు కన్నము పెట్టవచ్చునా.

May you break into the house of him who has fed you ?

(See No. 1077, &c.)

Kannam is a hole made by burglars in the wall of a house.

2155. అన్నాలన్నీ సున్నాలు, అప్పాలన్నీ కప్పాలు.

Let all your rice be chunam and all your cakes frogs !

A certain sage was, on account of his eccentricities, treated as a crazy fellow and not received into society. On one occasion, irritated by being refused admittance to an entertainment, he uttered the above imprecation which to the consternation of the assembled company took effect. They begged his pardon, whereupon he restored in the same miraculous manner the chunam into rice and the frogs into cakes !

The power acquired by austerities.

2156. అన్ని రుచులూ సరేగాని, అందులో వుప్పు లేదు.

All the flavours are right, but there is no salt in it.

Said of badly prepared food.

2157. అన్నీ తెలిసినవాడూ లేడు, యేమీ తెలియనివాడూ లేడు.

There is no one who knows everything, there is no one who knows nothing.

2158. అబద్ధమాడినా గోడ పెట్టినట్టు వుండవలెను.

If you do tell a lie, let it be like a wall.

(See No. 171.)

2159. అభిషేకం చేసిన అగ్నివలె వున్నాడు.

Like fire inaugurated with water.

Abhisheka is the term used for bathing or anointing an idol.

2160. అమావాస్య కూడు నిత్యం దొరుకునా.

Can you get new-moon food every day ?

The Hindu Law prescribes one meal only on the day of the new-moon, and it is in consequence a good one.

2161. అయితే ఆదివారం, కాకుంటే సోమవారం.

If it's not Sunday it's Monday.

If to-day will not, to-morrow may.

2162. అయిన పనికి చింతించేవాడు అల్పబుద్ధిగలవాడు.

He who grieves over that which is past is a man of little sense.

2163. అయ్య కదురువలె, అమ్మ కుదురువలె.

The husband like a spindle, the wife like a mortar.

Kuduru is the upper and larger part of a stone mortar.

2164. అయ్యవారయ్యవారు అటికంత, అయ్యవారి పెండ్లాము పుటికంత, పుటిక తీసుకొని పోయి మూల యింట్లో పెట్టితే, నక్క యెత్తుకొని పోయినది నారాయణా.

The priest, the priest is like a pot with a large mouth, the priest's wife is like a small basket—when the basket was put in the corner a jackal walked off with it, O Nārāyaṇa!

2165. అయ్యారా బోశేతూ, వస్తాబో శింగామా.

“Come father and eat” [said the daughter] “I'm coming directly Śingāma” [replied the father.]

The daughter waved her hand to display her new gold bangles, the father nodded his head to show his new gold earrings.

Said of people “showing off.”

2166. అయ్యో అంటే, ఆరు నెలల పాపం వస్తున్నది.

If you say “Alas!” it will equal six months' sin.

Applied to pitying an atrocious sinner.

2167. అర్జున భర్జున పడెర పిడుగు అన్నాడట.

“Arjuna, Bharjuna—Ah! the thunder bolt has fallen,” he cried.

The man in a fright tried to utter the spell given under No. 1444, but lost his head and broke down at the second word.

2168. అర్థము లేనివాడు నిరర్థకుడు.

A man without money is useless.

(See No. 1876.)

A man without money is like a ship without sails. (Dutch.)*

2169. అర్థము లేనివాడు వ్యర్థుడు.

A man without money is vain.

2170. అల్లికాయల సందడిని పెండ్లి మరిచినాడు.

In his haste about the Alli kâyas he forgot the marriage.

Alli kâya is the fruit of the Memecylon Capitellatum.

2171. అవ్వ గుర్రమూ వకటి అయినట్టు.

The grandmother and the horse were one.

A man and his grandmother started on a journey, the former riding, the latter on foot; the grandson rested frequently on the road and eventually only reached his destination just as his grandmother had completed her journey.

The tortoise and the hare.

2172. అశ్వత్థ ప్రదక్షణము చేసి, కడుపు పట్టి చూచుకొన్నదట.

While she was going round the holy fig tree, she felt for signs of pregnancy.

Pradakshana is “reverential salutation, by circumambulating a person or object, keeping the right side towards them.” (Wilson). *Aśvattha* is the *Ficus Religiosa*.

Expecting the result to be obtained at the very commencement of an enterprize.

* Een man sonder geld is een schip zonder seilen.

ఆ.

2173. ఆకలి కాకుండా నీకు ఔషధము యిస్తాను, నీ యింట్లో చద్ది నాకు
పెట్టు అన్నాడట.

I'll give you medicine to keep away hunger, give me your
cold breakfast.

Said by a quack.

2174. ఆకలికొన్నవాడు యెంగిటికి యేవగించడు.

The hungry man will not refuse leavings.

2175. ఆకాశం గద్ద తన్నుకొని పోయినది.

The sky was kicked away by the kite.

Said in answer to an impertinent question.

2176. ఆకాశానికి నిచ్చెన వేశేవాడు.

A man who plants a ladder on the sky.

Ambitious.

2177. ఆచారం మందర, అనాచారం వెనక.

Purity first and impurity after.

Impurity always attends purity.

2178. ఆచార్యునికి ద్రోహము చేశినా, ఆత్మకు ద్రోహం చెయ్యరాదు.

Though you cheat your priest you should not cheat your
own life.

Take good care of yourself, even though you treat your priest badly.

Said by a selfish, greedy man.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2179. ఆడదాని బుద్ధి అపర బుద్ధి.

A woman's sense is wrong sense.

(See No. 426.)

Lit. in the back of the head.

2180. ఆడపిల్లను కన్నవారు అయిదు బిరుదులు తెగకోసుకోవలెను.

They who beget female children must cut off five of their badges of honor.

A man though raised to a distinguished position in the world has yet to humble himself before his sons-in-law for the sake of his daughters, who might otherwise not be well treated.

2181. ఆడే కాళూ పాడే నోరూ పూరకుండవు.

A dancing foot and a singing mouth are never quiet.

(See Nos. 255, 1065, 1639.)

2182. ఆత్మకు ద్రోహం చేస్తే, అప్పుడే అడుగుతుంది.

If you cheat your life, it will then and there ask [for food].

2183. ఆ మంట యీ మంట, బ్రాహ్మణార్థం కడుపు మంట.

[Talk of] that burning and this burning, this Brāhmaṇārtha is belly burning.

Said by a greedy Vaidika Brahman.

Brāhmaṇārtha is an invitation issued to two or three Brahmans on the anniversary of the death of a relative.

2184. ఆమాట అనిపింతామా మామగారా.

Shall we have that word said ? O father-in-law !

When a Kōmaṭi was dying and the word "Nārāyaṇa" had to be pronounced in his ears, all his relations tried to shirk this disagreeable duty. The allusion in the proverb is to a proposal made by one of them that the task should be imposed upon the oldest man present.

2185. ఆముదపు విత్తులు, ఆణి ముత్యాలు అవునా.

Will castor oil seeds become fine pearls ?

2186. ఆయన వుంటే, విస్తరి అయినా కుట్టును.

If he were here, he would at least stitch the leaf platter.

(See No. 46.)

2187. ఆరంభ శూరత్వము.

Valour in the beginning.

Dash, but not steady unflinching courage.

2188. ఆర్భాటానకు ఆరు కుంపట్లు వక దుంపదాలి.

Six chafing dishes and a fire of roots were the cause of the uproar.

2189. ఆలు గుణవంతురాలు అయితే, మేలు కలుగును.

If the wife is of good disposition, good will accrue.

2190. ఆళ్లు కొత్తవి అయితే, తిరగండ్లు కొత్తవా.

Though the *Âllu* be new, are the mill stones new ?

(For *Âllu* see No. 82.)

An answer to a lame excuse.

2191. ఆవసింజ అట్టె దాచి గుమ్మడి కాయ గుల్లకాసుగా యెంచేవాడు.

A man who saves a mustard seed and thinks a pumpkin worth a shell-coin.

(For *Gummaḍi kâya* see No. 517.)

Penny wise and pound foolish.

They drink their water by measure, but eat their cake without. (Greeks.)

2192. ఆవుల సాధుత్వమూ, బ్రాహ్మణుల పేదరికమూ లేదు.

There is no meekness in cows, nor poverty in Brahmans.

* Μέτρησιν ὕδατος πίνοντες ἀμέτρως μύζαν ἔδοντες.

2193. ఆశ ఆలి మీద, ఆధారం చాప మీద.

His desire is on his wife and his support on his mat.

Nothing for it but resignation.

2194. ఆశలేనివానికి దేశమెందుకు.

Why should a man without desire be in the world ?

ఇ.

2195. ఇంటి పిల్లికి పొరుగింటి పిల్లి తోడు.

The neighbour's cat is the ally of the house cat.

Both join in mischief.

2196. ఇచ్చుకాలవారు బుచ్చుకాలవారు పొట్ట కొరకు పొక్కులు గోకుతారు.

Sycophants scratch pimples for a livelihood.

2197. ఇచ్చేటప్పుడు కాముని పండగ, పుచ్చుకొనేటప్పుడు దీపావళి పండగ.

Giving is like Kāma's festival, taking is like the feast of Dīpāvali.

Kāmadahana is the mournful commemoration of the burning of *Kandarpa* or *Kāmadeva* (the god of love) by the fire from Śiva's eye, when he interrupted the god in his devotions. *Dīpāvali* or *Dīpāñi* is a joyous festival with nocturnal illuminations in honour of *Kārtikeya*. The name signifies "a row of lamps."

2198. ఇత్యపులు కూయగా కోనంగుడేయగా!

అప్యేకదంతుండు పున్నపుంసకమెక్కి ఆడెనమ్మా||

When the Ityapis cried, and Konanga shot [his darts,] Apyekadanta mounted the Punnapumsakam and danced O lady!

An absurd couplet composed by a would-be poet. He attempted to make use of the synonyms given in the *Amara Kosha*; in his ignorance he mistook *Ityapi* ("so also") for a name of the cuckoo, divided the words *Darpakonanga* (names of Kāmadeva) wrongly, taking *Konanga*, used *Apyekadanta* ("also Ekadanta") as a name of Gaṇeśa and read *Punnapumsakam* ("masculine and neuter") as a synonym of *Palmika* ("an anthill.")—(See Colebrooke's *Amara Kosha* 2nd ed., pp. 5, 7, 76, 131.)

2199. ఇరుగింటమ్మా పొరుగింటమ్మా మా యింటిఆయన గోడు చూడండి.

O lady neighbours! see the conduct of my husband.

Inviting the sympathy of those who cannot interfere.

2200. ఇరుసుకు కందెన పెట్టక, పరమేశ్వరుని బండి అయినా పారదు.

Without grease to the axle, even Parameśvara's car will not run.

2201. ఇల్లు కాలినా యిల్లాలు చచ్చినా గొల్లు మానదు.

If the house be burnt or the goodwife die, there will certainly be lamentations.

శి.

2202. ఈ అంబటికేనా యిరువైనాలుగు నామములు.

Are twenty-four Nāmams for this porridge only?

Said by a formalist who had put on twenty-four sectarial marks instead of twelve (the prescribed number) and was disappointed at not being treated accordingly.

2203. ఈ నెలలో వడ్డీ లేదు, వచ్చే నెలలో మొదలూ లేదు.

There is no interest for you this month, and no principal for you next month.

Said by a cheat to his creditor.

2204. ఈ పిల్లి ఆ పాలు తాగునా.

Would this cat have drunk that milk?

(See No. 220.)

A demure humbug.

ఉ.

2205. ఉండలేక పోతే, బాండను వెయ్యమన్నాడట.

If he can't keep quiet, put him in the stocks.

(See No. 229.)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికా శేషము.

2206. ఉట్టిమీద వెన్న వుండగా, పూరెల్లా నేతికి దేవులాడనేల.

While there is butter in the net why hunt through the whole village for ghi?

(For *Utūti* see No. 304.—See Nos. 118, 2002.)

2207. ఉడికిన మెతుకులు తిని పూళ్లో వుండే వాణ్ణి, నాకు యెవరితో యేమి పని వున్నది.

I am a man who eats boiled rice and lives in the village, what have I to do with others?

(See No. 755.)

2208. ఉతికేవానికిగాని చాకలి వ్రతకడు.

A washerman will only wash for one who thrashes him.

There is a pun here on the word *Utuku*: it is the term used for beating clothes—the Indian washerman's mode of cleansing them—and it also signifies in jocular language to “drub” or “thrash.”

2209. ఉన్నది వక కూతురు, పూరెల్లా అల్లుండ్లు.

He has but one daughter, but the whole village is [full of] sons-in-law.

i. e. they all wish to marry her.

(See No. 349.)

2210. ఉపనయనమునాటి మాట వుండక పోదు.

The word [taught] on the day of Upanayana will not be forgotten.

At the *Upanayana* or investiture of the sacerdotal thread the novice is taught to repeat the words భవతి భిక్షాం దేహి (*Bhavati bhikṣāṃ dehi*) “Madam, give alms.”

Said by a lazy fellow.

2211. ఉప్పుతో ముప్పయి ఆరు వుంటే, వ్రతముండయినా వండుతుంది.

If you have with salt the thirty-six a stupid woman even can cook.

There are thirty-six requisites, it is said, for cooking, salt included.

(See No. 337.)

ఉరి.

2212. ఉరి పిచ్చుక మీద తాటికాయ వుంచినట్టు.

Like putting a palmyra fruit on a sparrow.

(For *Palmyra* see No. 290.)

Expecting a person to do what is beyond his power.

2213. ఉరి పిచ్చుక మీద వాడి వజ్రాయుధమా.

Is a sharp *Vajrāyudha* [to be used] on a sparrow ?

(See No. 1430.)

Vajra or *Vajrāyudha* is the mythological thunderbolt of Indra.

2214. ఉరి జబ్బు చాకలి యెరుగును, వుద్యోగపు జబ్బు బంఠ్రాతు యెరుగును.

The washerman knows the reduced state of the village;
the peon knows the reduction [of his superiors] in office.

2215. ఉరి ముందరికి వచ్చి నా పెండ్లామూ పిల్లలూ యెట్లా వున్నారని అడిగినాడట.

He came to the outskirts of the village and asked "How are my wife and children ?"

A few yards more would have enabled the man to judge for himself.

Said of impatience.

2216. ఉరు వున్నది, చిప్ప వున్నది.

There is the village and here is my cup.

Said by a beggar.

(13)

ఎ.

2217. ఎందు మామిడి లుంకలు పుల్లో పెట్టుకొని యెవరి తాడు తెంప
వచ్చినాసాయి వీరన్నా అన్నదట.

Whom have you come to cheat with dried mango stones in
your skirt? O Viranna!

A glutton attempted to get more food from a cateress after he had eaten the
ordinary meal at the fixed rate; she refused, adding—by way of excuse—
that she had no more condiments and could only give him plain rice and
buttermilk. Not to be done in this way, he came again with dried pickled
mangoes hidden in his cloth. *Tadu tempu* means literally to break the
cord, i. e. to make a widow (See No. 878.)

2218. ఎక్కడ కొట్టినా, కుక్కకు కాలు కుంటు.

Wherever you strike a dog, he will limp.

(See Nos. 590, 1207, 1401.)

2219. ఎక్కుమంటే యెద్దుకు కోపం, దిగుమంటే కుంటివానికి కోపం.

If you say "Mount," the bullock is angry; if you say "Get
off" the lame man is angry.

(See No. 1976.)

It is hard to please every one. (Dutch.)*

2220. ఎద్దును అడిగా గంత కట్టడము.

Are you to ask the bullock before putting on the packsaddle?

2221. ఎద్దును యెక్కినవాడే లింగడు, గద్దును యెక్కినవాడే రంగడు.

He who rides on a bullock is Lingadu (Śiva), he who rides
on a kite is Rangadu (Vishṇu).

i. e. the two are but one under different forms.

Said by Smārtas.

2222. ఎద్దు మోశినంత, గోనె పట్టినంత.

As much as the bullock can carry, as much as the bag will
hold.

No more can be taken.

* *Effen is kwaard passen.*

2223. ఎద్దువలె తిని మొద్దువలె నిద్రపోయినట్టు.

He eats like a bullock, and sleeps like a log.

2224. ఎనుము యానినది రెడ్డి అంటే, నీకేమి కద్దే బొడ్డి అన్నాడట.

When she said "O Reddi! your buffalo has calved," he replied
"O Boddī! what 's that to you?"

The woman wanted some milk.

2225. ఎప్పటి అమ్మకు నిప్పటే గతి.

The woman who always comes gets only a plain cake.

Nippaṭi is a kind of damper.

2226. ఎముకలేని నాలుక యెట్లా తిప్పినా తిరుగుతుంది.

The boneless tongue turns in any way.

(See No. 1227.)

Said of a liar.

He lies as fast as a dog can trot.

2227. ఎరువుల సొమ్ములు యెరువుల వారు యెత్తుకొని పోతే, పెండ్లికొడుకు ముఖాన పేడనీళ్లు చల్లినట్టే వుంటుంది.

When the lenders take back the ornaments lent, it is like
sprinkling cowdung water on the face of a bridegroom.

(See No. 1507.)

2228. ఎరువు సతము కాదు, వాక్కు లోడు కాదు.

Lent property is not lasting, speech is not help.

You cannot always depend upon getting a livelihood by your plausi-
bility.

2229. ఎలుక యెంత యేడ్చినా, పిల్లి తన పట్టు వదలదు.

However much the rat may cry, the cat will not let go her
hold.

(See Nos. 406, 1457.)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2230. ఎలుక యేట్లో పోతేనేమి, పులి బోనున పోతేనేమి.

What if the rat is carried down the river? What if the tiger is caught in the trap?

Who cares?

2231. ఎవరి కొంప తియ్యడానకు యీ జంగం వేషం వేసినావు.

To ruin whom are you disguised as a Jangam?

(For Jangam see No. 943).

Said to an impostor.

2232. ఎవరి జానతో వారు యెనిమిది జానలే.

[Measured] with his own span, every man is eight spans high.

2233. ఎవరివల్ల చెడ్డాపొయి వీరన్నా అంటే, నొటివల్ల చెడ్డానొయి కాటమరాజు అన్నాడట.

When Kātamarāzu said "O Viranna! by whom have you been ruined?" he replied "I have been ruined by my own mouth O Kātamarāzu"!

(See Nos. 1270, 1247.)

2234. ఎవరు యిచ్చినది యీ మాన్యము అంటే, నేనే యిచ్చుకొన్నాను అన్నాడట.

When asked " Who gave you the freehold ?" he said " I gave it to myself."

Said of one who helps himself without regard to the law of *meum* and *tuum*.

ఏ.

2235. ఏకముండం గృహచ్ఛిద్రం ద్విముండం గృహనాశనం |
 త్రిముండం గ్రామనాశంచ చాతుర్ముండంచ పట్టణం |
 అధవా పంచముండంచ బ్రహ్మ పట్నం వినశ్యతి ||

One widow and household broils, two widows and ruin to a family, three widows and ruin to a village, four widows and ruin to a city, five widows and ruin to Brahma-pattana.

2236. ఏకాదశినాడు తల అంటుకొంటావేమి అంటే, అది నిత్యవ్రతము నేడే ఆరంభము అన్నాడట; మర్నాడు తల యెందుకు అంటు కోలేదంటే, నిన్నటితో వ్రతసమాప్తి అన్నాడట.

“What! are you anointing your head on the *Ēkādasi*?” said one, “That is a daily task, which I have commenced to-day,” replied the other. When asked next day “Why have you not anointed your head?” he said “Yesterday completed my task.”

Said in joke of a man who does not observe the ceremonial laws.

2237. ఏట్లో కలిపిన చింతపండు.

Tamarinds mixed in the river.

(See No. 1147.)

2238. ఏట్లో పారే నీళ్లు యెవరు తాగితే యేమి.

What matters it who drinks the water flowing in the river?

(See No. 580.)

A right common to all.

2239. ఏట్లో వుదకము వున్నది సూర్యదేవా.

There is water in the river, O *Sūryadeva*!

Said by an irreligious fellow, too lazy to bring water as an oblation to the Sun.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2240. ఏతాంపాటకు యెదురు పాట లేదు.

There is no rival song to the Êtâm song.

(For Êtâm See No. 2006.)

The song of drawers of water is not composed according to the rules of music and cannot be compared with any other.

2241. ఏనుగ మదిస్తే నెత్తిన మన్ను వేసుకొంటున్నది.

When the elephant is in rut, he throws earth on his head.

Pride goes before and shame follows after.

2242. ఏనుగ మీద దోమ వాలితే యెంత బరువు.

If a musquito light on an elephant, what weight?

2243. ఏనుగల పోట్లాటకు యేట్రింత రాయభారము.

In the quarrels of elephants, a king-crow the ambassador.

Said of an insignificant person, who has no influence.

2244. ఏరు అయినా మూడు నేరములు కాస్తుంది.

Even a river will forgive three offences.

Referring to the three times which a man is said to sink before drowning.

The duty of forgiveness.

2245. ఏరు యెన్నివంకలు పోయినా, సముద్రములోనే పడవలెను.

However many twists the river take, it must fall into the sea at last.

2246. ఏవూరే యేతామా అంటే, దువ్వూరే దూలామా అన్నదట.

“What village [do you come from]? O Êtâm!” [said the beam] “From Duvvûru, O beam!” [replied the swape.]

An answer given to a foolish question.—Duvvûru is in the Cuddapah District.

బి.

2247. ఒక అబద్ధము కన్నుడానకు వెయ్యి అబద్ధాలు కావలెను.

To hide one lie a thousand lies are wanted.

One lie makes many.

One lie draws ten after it. (Irishan.)*

2248. ఒక చెంప కొట్టితే పాలు, వక చెంప కొట్టితే నీళ్లు.

If you slap one cheek, milk [comes]; if you slap the other cheek, water [comes].

Said of a very tender, delicate boy.

2249. ఒక చేత పసుపు, వక చేత ముసుకు.

In one hand turmeric, in the other hand a hood.

Turmeric is much used on auspicious occasions such as marriages. Every woman, except she be a widow, also rubs it daily on her body before bathing. *Musuku* is the skirt of a woman's cloth thrown over the head (by widows) as a hood.

2250. ఒక వరలో రెండు కత్తులు యిమడవు.

Two swords cannot be contained in one scabbard.

Said of two masters in a house, &c.

Two cats and a mouse, two wives in one house, two dogs and a bone, never agree in one.

2251. ఒక్కడి సంపాద్యము పది మంది పాలు.

One man's gains are shared by ten.

A man's relations live on him.

2252. ఒక్కప్రాద్దు మాట కుక్క యెరుగునా.

Does a dog know what a fast means ?

* Una bugia ne tira dieci.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

ఓ.

2253. ఓలో సగం చెప్ప నాయనా అన్నాడట.

In O teach me half, O father!

Said by a spoilt child who wished his father to teach him half a letter at a time.

2254. ఓహూ బాబూ కనుక్కొన్నారు అన్నాడట.

O father! they have discovered us.

(See Nos. 926, 953.)

. Two *Tambaḷis* (No. 173), father and son, went to a Brahman feast disguised as Brahmans. When the sandal was handed round for making the horizontal Sectarial mark on the forehead, the son took it with his right hand instead of with his left. The server thereupon called him a *Tambaḷi* when he stupidly cried out to his father that they had been discovered and brought him too into trouble.

క.

2255. కంటికి రెప్ప, కాలికి చెప్ప.

A lid to the eye, a shoe to the foot.

The protection necessary.

2256. కండ్లకు గంతకట్టి అడవిలో వదిలిపెట్టబడ్డ వానివలె.

Like blindfolding [and pinioning] a man and leaving him in the jungle.

Putting a man into great difficulties.

2257. కండ్లు ఆర్చినమ్మ యిండ్లు ఆర్చినది.

The winking woman ruined families.

A pun on the word *Ārṣu*.

(20)

2258. కంసాలిమాయ కంసాలికి గాని తెలియదు.

A goldsmith's fraud is only known to a goldsmith.

A story is told of a young goldsmith who disguised himself as a Brahman and married a Brahman's daughter. He perceived and disclosed on one occasion the fraud of another goldsmith who had cheated his father-in-law ; this man in revenge exposed the young impostor.

2259. కంసాలి వద్ద వుండవలె, కుంపట్లో వుండవలె.

It must be with the goldsmith, or in the chafing-dish.

Said of gold made away with by a swindling goldsmith.

2260. కట్టినవారు వకరు అయితే, కాపురం చేసేవారు వకరు.

The builder [of a house] is one and he who lives in it is another.

" *He that buildeth, [let him be] as he that shall not dwell therein.*" 2 Esdras xvi. 42.

2261. కట్టేయస్వాహా కంపాయస్వాహా, నీకూ నాకూ చెరినగాయస్వాహా.

Svâhâ to the wood, svâhâ to the twigs—svâhâ to the shares of you and me.

Svâhâ is " an exclamation used in making an oblation to the gods" (Wilson). When an ignorant impostor was heard repeating the pretended formulæ contained in the first part of the above, he added to it the second to shut the mouth of the man who had found him out, by promising him half his fees. (For the first part of this story see No. 2282.)

2262. కట్టే లేదు, పిడకా లేదు, కాచీ పోయా నీళ్లూ లేవు, పదమైయి అల్లుడా బావిగట్టుకు అన్నట్టు.

There is no firewood, there is no dry cowdung, there is no water to boil—come away to the well O son-in-law !

The son-in-law should have been provided with a warm bath, but his wife's parents were too poor.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2263. కద్దు అనడానకూ లేదు అనడానకూ దీనికే అధికారమా.

Has she a right to say "there is" or "there is not"?

A beggar once asked alms from a daughter-in-law when her mother-in-law was out. She told him there was nothing for him. As he went he met the mother-in-law who enquired whether he had received alms at the house. On being told by the beggar that he had been sent away, she brought him back to the house and after chastising her daughter-in-law said to the man "Now you may go, has she any authority to say there are alms for you or there are not?"

Told as an illustration of the fact that a daughter-in-law has no authority whatever in the house.

2264. కన్న తల్లిని కాళ్లు పట్టి యీడ్చి వినతల్లికి పెట్టరా విండప్రదానము అన్నట్టు.

Like pulling away your own mother by the legs and saying "Offer the rice-ball for the maternal aunt."

2265. కన్ను మూస్తే కల.

If you shut your eyes, a dream.

After death the unreality of things temporal appears.

2266. కమ్మర వీధిలో సూదులు అమ్మినట్టు.

Like selling needles in the blacksmiths' street.

(See No. 2265.)

To carry coals to Newcastle.

2267. కరువున కడుపు కాల్చినమ్మను యెన్నటికీ మరవను.

I shall never forget the lady who burnt my stomach [i. e. who fed me insufficiently] in the famine time.

2268. కరువులో బిడ్డను అమ్మకొన్నట్టు.

Like selling a child in a famine.

Selling in a bad market.

(22)

2269. కర్మకు అంతమూ లేదు, కాలముకు నిశ్చయమూ లేదు.

There is no end to religious ceremonies, and there is no finding the times [fixed for the observance of them].

2270. కలిగిన వారికి అందరూ చుట్టాలే.

All are relatives of the rich man.

(See No. 1557.)

A full purse never lacked friends.

2271. కాచిన చెట్టుకు రాళ్ల దెబ్బలు.

Blows with stones to the bearing tree.

The liberal only meet with ingratitude.

The best bearing trees are the most beaten. (Italian.)*

It is only at the tree laden with fruit that people throw stones. (French.)†

2272. కానికాలముకు పయిబట్ట పక్షులు యెత్తుకొని పోయినవి.

In an evil time birds flew away with the cloth off his body.

Alluding to the story of Nala.—See the *Nalopâkhyānam* Book ix.

2273. కానివాని కొంప కాచి చెరచవలెను.

One must watch and ruin an enemy.

Wait time and place to take your revenge, for it is never done well in a hurry. (Italian.)‡

2274. కాలమందు చేస్తే దేవతలకు ప్రీతి, అకాలమందు చేస్తే అసురులకు ప్రీతి, యిద్దరి వాతా మన్ను కొట్టుతాను అన్నాడట.

“ If done at the right time it is pleasing to the gods, if done at the wrong time it is pleasing to the Asuras—I'll disappoint them both ” said he.

Said by an irreligious Brahman on being asked why he neglected his daily prayers (*Sandhyâvandanam.*) The *Asuras* are ‘ demons of the first order and in perpetual hostility with the gods ’ (Wilson.)

* I migliori alberi sono i più battuti.

† On ne jette des pierres qu'à l'arbre chargé de fruits.

‡ Aspetta tempo e loco à far la tua vendetta, che la non si fa mai ben in fretta.

ఆంధ్రలో కోక్తిచంద్రికాశేషము.

2275. కాలము పోను, మాట నిలుచును.

Time will go, an accusation will remain.

(See Nos. 1285, 1228.)

2276. కాలితో నడిస్తే కాశికి పోవచ్చునేగాని, తలతో నడిస్తే తలవాకిలి అయినా దాట వచ్చునా.

If you walk on your feet you may go to Kâsi, but if you walk on your head can you even pass over the threshold?

2277. కిమాలస్యం—ఆలస్య, అరసస్య, పుంగస్య, పులియస్య, వేపస్య.

When one said "Kimâlasya?" the other replied "Âlasya, Arasasya, Pungasya, Puliyasya, Vêpasya."

A learned Paṇḍit once asked, in Sanscrit, an ignorant but witty Village priest who had named an unlucky day for an auspicious ceremony "Why this delay? [in explaining the matter]"; the other replied, punning upon the word *Âlasya*, "Banyan tree, holy fig tree, Punga tree, Tamarind tree, and Margosa tree." (The words used are Tamil.) The Village priest had previously to the disputation agreed with his fellow villagers that the man who spoke most words should be considered the more learned of the two; they therefore thrashed the Paṇḍit and turned him out of their village.

2278. కుంచెడు బియ్యము గుమ్మడి కాయ.

A Kunçam of raw-rice and a gourd.

(For Kunçam, See No. 619.)

A modest request.

A thousand Brahmans went on an auspicious occasion to bless the king and on being asked how much rice and vegetable they would each have for their meal, replied as above. The king angry and disgusted at their greediness ordered that each should be forced, with the penalty of his life, to eat the whole quantity demanded. The Brahmans however cheated the king at the suggestion of a cunning Kômaṭi, by distributing one *Kunçam* of rice and one pumpkin at a time among the whole number of men.

2279. కుక్క ఆశ గుండ్రాతితో తీరెను.

A dog's greed will be satisfied with a grinding stone.

(For Gundrāgi.—See No. 770.)

2280. కుక్కకు నెయ్యి యెక్కడనయినా యిందునా.

Can a dog ever retain ghi?

He always throws it up.

2281. కుక్క వస్తే రాయి దొరకదు, రాయి దొరికితే కుక్క రాదు.

When the dog comes, a stone cannot be found ; when a stone is found, the dog does not come.

A thing can never be found when it is most wanted.

2282. కుక్కళ్ళ పచ్చిగోడళ్ళ దాటితే మల్లిదాటితే రెడ్డిళ్ళ రెడ్డిసానిళ్ళ సహమూలం వినశ్యతః॥

If a dog crosses a wet wall and recrosses, the Reddi and his lady with all the family perish.

There was a certain stingy Reddi who paid nothing to the village priest (Grāma Purohita). On one occasion when the Reddi was making some additions to his house a dog jumped over a freshly built wall. The village priest, who happened to be present, determined to take advantage of this circumstance, simulated great consternation, and repeated the above sham Mantra. The Reddi was successfully taken in, and at his expense the priest performed expiatory burnt offerings, &c. (For the continuation of this story see No. 2261.)

2283. కుట్టితే తేలు, కుట్టకుంటే కుమ్మర పురుగు.

If it stings it is a scorpion, if it does not sting it is a mole cricket.

A man's character is known by his acts.

2284. కుడవమంటే పొడవ వస్తాడు.

When asked to dine he comes to stab.

ఆంధ్రలో కోక్తి చంద్రి కా శేషము.

2285. కుమ్మరవారింటి పెండ్లికూతురు ఆవకట్టుకు రాక యెక్కడికి పోతుంది.

How can the potter's bride help coming to the kiln ?

She must appear in public, however bashful.

2286. కుమ్మర వీధిలో కుండలు అమ్మినట్టు.

Like selling pots in potters' street.

(See No. 2266.)

2287. కుళ్లి కుళ్లి కాయనష్టి, కాలి కాలి కట్టెనష్టి.

By decaying and decaying the fruit is destroyed, by burning and burning the wood is destroyed.

(See No. 2044.)

2288. కూర్చుండి తింటూవుంటే, కొండ కూడా సమిసిపోతుంది.

If you sit still and eat, even a mountain will be consumed.

If you spend your principal, it will soon disappear, however large.

2289. కొండమీదినుంచి బండ దొర్లించినట్టు.

Like rolling a boulder down a hill.

It is easy to bowl down hill.

2290. కొత్త అప్పుకు పోతే, పాత అప్పు పయిన పడ్డది.

When he went to raise a new loan, the old debt fell upon him.

i. e. His creditor reminded him of the old score.

2291. కొద్ది కొద్దిగా తీస్తే, కొండ కూడా సమిసి పోతుంది.

If you take it away by degrees even a mountain will be removed.

(See No. 481.)

2292. కొన్నది వంకాయ, కొసరినది గుమ్మడికాయ.

What he bought was a brinjal, what he got to boot was a gourd.

(For Brinjal see No. 97.—For Gummađi Káya see No. 517.)

2293. కొల్లేటి బ్రహ్మత్య క్రాపు మీదుగా కొట్టుకొని పోయినది.

The crime of Brahman slaying at Kolléru fell on Krápa.

(See No. 353.)

Kolléru and Krápa are adjacent villages in the Krishna District.

2294. కోడలు నలుపు అయితే, కులమంతా నలుపు.

If the daughter-in-law be black, the whole family will be blackened.

i. e. a bad daughter-in-law will bring disgrace on her husband's family.

2295. కోడిని గద్ద తన్నుకొని పోయినది.

The fowl was carried off by the kite.

(See No. 2175.)

2296. కోతి చావు, కోమటి రంకు.

A monkey's death, a Kômatî's adultery.

Both are concealed from the eye of the world.

2297. కోపం పాపకారణం.

Anger is a cause of sin.

Anger is a sworn enemy.

Anger is the fever and frenzy of the soul.

2298. కోల ఆడితే, కోతి ఆడును.

If you shake the stick the monkey will dance.

It is the raised stick that makes the dog obey. (Danish.)*

* Holder man ei Kieppen til, agter Hunden intet Bud.

ఆంధ్రలో కోక్తిచంద్రికా శేషము.

గ.

2299. గంగలో ములిగినా కాకి హంస అవుతుందా.

Though it bathe in the Ganges, will a crow become a swan ?

(See No. 609, 1006.)

2300. గంధపాడి మోశే గాడిదెవలె.

Like a donkey carrying sandal powder.

2301. గంధము అమ్మిన చోట కట్టెలు అమ్మినట్టు.

Like selling firewood where sandal had been sold.

Said of the ruin of what once was beautiful.

2302. గడిచి బ్రతికినాము అని గంతులు వెయ్యారాదు.

Don't jump about saying you have got through [your difficulties.]

Don't halloo till you are out of the wood.

2303. గడ్డెంత లేకా ముడ్డెంత యెండి, వేంచేశెనే గుర్రము దేవలోకం.

The horse without grass, dried up and went to Devaloka.

Devaloka is heaven, the ' gods' world.'

2304. గతుకులకు పోతే, బతుకులు పోయినవి.

When he went to lap, his livelihood went.

When a greedy man went to spoon upon another for his breakfast he was kept waiting so long that he lost his situation.

2305. గరుత్మంతుణ్ణి చూచిన పాము వలె.

Like a snake seeing Garutmat.

Garutmat or Garuda (No. 751) was "the king of the feathered tribes, and the remorseless enemy of the serpent race." (Vishnu Purāna—Wilson's trans.)*

---

* विनतायाश्च पुत्रौ द्वौ विस्थातौ गरुडारणौ ।

सुपर्णः पततां श्रेष्ठो दारुणः पद्मगाशनः॥

2306. గాజపూసల గనిలో ఘనమయిన మణి కలుగునా.

Will a large gem be found in a crystal bead mine ?

2307. గాడిదె గాడిదే, గుర్రము గుర్రమే.

An ass is an ass, a horse is a horse.

(See No. 1494.)

2308. గాలి వచ్చినప్పుడుగదా తూర్పార పట్టుకోవలెను.

Is it not when the wind blows that you must winnow ?

(See Nos. 316, 506, 1169.)

Strike while the iron is hot.

Take time while time is, for time will away.

2309. గుడ్డివాడికి గుడ్డివాడు దారి చూపితే, యిద్దరూ గోతిలో పడుతారు.

If a blind man lead a blind man, both will fall into the pit.

2310. గుడ్డివాడు కన్ను రాగోరునా, పోగోరునా.

Will a blind man wish to have an eye or not to have one ?

2311. గుడ్డలూడిన యింట్లో గుప్పెడు గింజలు నిలవవు.

In a quarrelsome family not a handful of grain will be left.

2312. గురికి జానెడు యెచ్చు తక్కువగా కాల్చే వాడు.

A man who misses the mark by a span.

A bad shot.

2313. గురువుకు తగ్గ శిష్యుడు.

A disciple worthy of his Guru.

Both blockheads.

(29)

ఆంధ్ర లోకోక్తిచంద్రికా శేషము.

2314. గురువు నిలుచుండి తాగితే, శిష్యుడు పరుగెత్తుతూ తాగుతాడు.

If the Guru drink standing, the disciple will drink running.

According to Hindu practice, water should always be drunk sitting.

2315. గుర్రము తోకకు కల్లెము పెట్టినట్టు.

Like putting the bridle on the horse's tail.

To put the cart before the horse.

2316. గుర్రము పేరు గోడ అయితే, జీని పేరు మదురు—ఇకను నాకు అంతా తెలుసును అన్నాడట.

If a horse is Gôḍa, then a saddle is Maduru—I don't want to be told more.

Said by a Kômaṭi who was learning Hindustani from a Mussalman at so much per word. He mistook *Ghoṛâ* (Hind.) "a horse" for *Gôḍa* (Tel.) "a wall," and with the stinginess common to his caste said he did not want to be told what a saddle was as it must be *Maduru* "coping."

2317. గుర్రానికి ముడ్డి యెండితే, ఆరిక కసువయినా తింటున్నది.

If a horse be starving it will eat even *Ârika* grass.

(For *Ârika* or *Âruḡa* see No. 82.—See No. 806.)

2318. గుసగుస యోచనలు గుడిశెలు తియ్యడానకు కారణము.

Whispered counsels are a cause of ruin [to others].

2319. సూట్లో దీపం, కుషీలో అన్నం.

[As soon as] the light [is] in the niche, [he puts his] food into his belly.

To save the oil.

2320. గొంతమ్మ కోరికలు.

Gontamma's wishes.

2321. గొడ్డుపోతును బిడ్డ కనమంటే, కంటుందా.

Will a barren woman bring forth a child at your bidding ?

2322. గొర్రె యెడిస్తే తోడేలుకు విచారమా.

When the sheep cries will the wolf be grieved ?

(See Nos. 369, 1233.)

2323. గోరు వాస్తే వేలంత, వేలు వాస్తే కాలంత, కాలు వాస్తే రోలంత, రోలు వాస్తే యెంత.

If the nail swell, [it will be] as big as the finger; if the finger swell, [it will be] as big as the leg; if the leg swell, [it will be] as big as a mortar; if the mortar swell, how big [will it be ?]

Said in ridicule of a logician.

చ.

2324. చంద్రుణ్ణి చూచి కుక్కలు మొరిగినట్టు.

Like dogs barking at the moon.

(See Nos. 40, 441, 622.)

2325. చక్కెర పందిట్లో తేనెవ్వాన కురిశినట్టు.

Like honey raining on a sugar Pandili.

(For Pandili see No. 61—See Nos. 196, 1302, 1425, 1430, 1896.)

2326. చచ్చిన తర్వాత తెలుస్తుంది శెట్టిగారి బండాలము.

After his death the state of the Setti's affairs will be known.

He is very close in his lifetime.

2327. చచ్చిన వాని తల తూర్పున వుంటేనేమి, పడమట వుంటేనేమి.

What does it matter whether a dead man's head lie towards the east or towards the west ?

ఆంధ్రలో శోక్తిచంద్రికా శేషము.

2328. చచ్చేటప్పుడు శంకరా శంకరా అన్నాడట.

When he was at the point of death he cried "Śankara!
Śankara!" (Śiva.)

Deathbed repentance.

2329. చదువులలో మర్తమంతా చదివినాను అన్నాడట.

I have become acquainted with all the secret mysteries of
learning.

The allusion is to the story of Prahlāda son of Hiranyakāśipa. The words of the Proverb are found in the Telugu translation of the Bhāgavata Purāna, (but not in the Sanscrit original,) as having been used by Prahlāda to his father.—(See Vishṇu Purāna Book I, Chapters 17—20.)

Said of a man who pretends to be learned.

2330. చదువూ లేదు, సంధ్యా లేదు, సంతానం మెండు.

[He has] no learning and [says] no prayers but [has]
numerous issue.

Said of an ignorant, irreligious, sensual man.

2331. చవి యెరిగిన కుక్క చావకొట్టినా పోదు.

A dog attached [to his master] will not leave him though he
be beaten [almost] to death.

2332. చింత లేదు, చింత లేకపోతే ఫులుసు లేదు.

"No matter" said one, "Then if there's no tamarind, there's no
acid" said the other.

There is here a pun upon the word *Chinta* which means both "thought,
sorrow" and also "tamarinds."

2333. చిదిగి పొదిగి చిన్నవానికి పెండ్లి చేశే వరకు పెద్దవాని పెండ్లాము
పెద్దలలోకి పోయినదట.

When by saving and saving they married the younger
son, the elder son's wife went to her ancestors.

2334. చినుకులకు చెరువులు నిండుతవా.

Will the tanks be filled by drizzling rain ?

2335. చిన్నక్కను పెద్దక్కను, పెద్దక్కను చిన్నక్కను చేశే వాడు.

He makes the younger sister the elder, and the elder sister
the younger.

(See No. 1062.)

Said of an unprincipled, untruthful man.

2336. చిన్న యిల్లు కట్టుకొని పెద్ద కాపురము చెయ్యి వలెను.

Build a small house, and become great.

The Hindus consider it unlucky to commence housekeeping in a large
house.

2337. చిన్నవాడి తండ్రి విద్వాంసుడు, చిన్నవాడు చదువుకొంటే అక్కర
లోకి వస్తాడు.

The boy's father is a learned man, if the boy acquire learn-
ing he will be of use.

2338. చీకటి కొన్నాళ్లు, వెన్నెల కొన్నాళ్లు.

Darkness for some days, moonlight for some days.

(See Nos. 801, 808.)

Joy and sorrow are equally divided.

2339. చీమలు పెట్టిన పుట్టలు పాములకు యిరవు అవుతున్నవి.

Anthills raised by ants become the dwelling of snakes.

One enjoys what another has acquired.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2340. చూడక తిరగక చూస్తూ చెయ్య వలసినది.

Before seeing him, before he turns, and looking at him, you must do it.

i. e. Before you see the sun in the morning, before it passes the meridian, and at sunset you must perform *Sandhyāvandanam* (daily prayers).

2341. చూస్తే నీది, చూడకుంటే నాది.

If seen it's yours, if not seen it's mine.

The trick of a thief or a shoplifter who, if noticed, pretends that his intentions were not dishonest.

2342. చెడి చెన్నాపట్నం చేరు.

Ruined, go to Chennāpattanam.

To recover your fortune.

2343. చెప్పితే శిగ్గు, దాస్తే దుఃఖం.

If you tell it—shame; if you hide it—sorrow.

The allusion is to adultery.

2344. చెప్పలు చిన్నవి అని కాళ్లు తెగకోసుకో వచ్చునా.

Are you to cut your feet because your shoes are too small?

2345. చెరుకు వుండే చోటికి చీమలు తామే వస్తవి.

Ants come of themselves to the place where there is sugar-cane.

Where the carcass is, the ravens will gather.

2346. చెరువు నిండితే కప్పలు చేరుతవి.

When the tank fills, the frogs assemble.

2347. చెల్లని కాసు యెన్నడూ చెల్లదు, వల్లని మొగుడు యెన్నడూ వల్లడు.

Non-current cash will never pass [in currency]; an unloving husband will never love [his wife].

(For Cash [కాసు] See No. 613.)

2348. చోద్యాల సోమిదేవమ్మకు వాఢ్యారి మొగుడు.

The fastidious Somidevi has a Veda-teacher for a husband.

(For *Somidevi* see No. 28.)

A pair of hypocrites.

బ.

2349. జరిగేమట్టుకు జయభేరి, జరగకపోతే రణభేరి.

As long as successful, the drum of victory; when unsuccessful, the war drum.

By smooth means if possible, if not, by force.

2350. జిల్లేడు చెట్టున పారిజాతములు పుట్టునా.

Will *Pârijâta* flowers grow on a *Jillêdu* tree ?

Pârijâta is the *Nyctanthes Arbor Tristis*, a very celebrated tree said to grow in *Svarga*, Indra's paradise (W. Elliot). *Jillêdu* is the *Calotropes Gigantea*.

2351. జెముడుకు కాయలు వున్నవా నీడ వున్నదా.

Has the *Jemuḍu* fruit or shade ?

Jemuḍu is the *Euphorbia Tirucalli*.

డ.

2352. డబ్బుకు వచ్చిన చెయ్యే వరహాకు వస్తుంది.

The hand which touches a *Ḍabb*, will touch a pagoda.

(For *Ḍabbu* see No. 1913.—See No. 2369.)

A man who is dishonest in trifles will not be scrupulous in greater matters.

He that will steal an egg will steal an ox.

2353. డబ్బుకూ ప్రాణానకూ లంకె.

There is a link between money and life.

2354. డబ్బా యివ్వను, డబ్బుమీది దుమ్మా యివ్వను.

I won't give a *Ḍabb*, I won't give the dust on a *Ḍabb*.

(For *Ḍabbu* see No. 1913.)

(35)

అంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

ధ.

2355. ఢిల్లీకి ఢిల్లీ, పల్లెకు పల్లె.

Delhi to Delhi, village to village.

Great people with great, little with little.

త.

2356. తంగేటి జున్ను.

Honey in the Tangēḍu tree.

(For Tangēḍu see No. 1190.)

Easy to get at because the tree is small.

2357. తండ్రిని చంపవోయిన పాపము అత్తవారింటికి పోయి అంబటికట్ట
తెగేవరకు వుంటే పోను.

The sin of intending to kill your father will be effaced if you go to your mother-in-law's house and stay there till the porridge dish is burst.

A man was in the habit of telling his friends when they enquired how his son progressed with his studies that he was very stupid and idle. This he did from a superstitious dread of his son being struck by the evil eye of an envious person if he praised him. The son, not understanding his father's motive and being greatly irritated, determined to kill him. He got upon a beam over his father's couch and was about to drop a large stone on his head when he fortunately overheard him explaining to his mother the reason of his strange conduct. The boy then came down and fell at his father's feet confessing his murderous intentions and begging for forgiveness and to be shown a way of expiating his sin. The father replied to him in the words of the Proverb, telling him he was to remain in his mother-in-law's house until the porridge dish was broken. He went, and after having been paid the usual attentions for a day or two was afterwards treated with rudeness and fed with poor fare. At last the butter milk was one day poured so roughly into his porridge that the side of it gave way. He was then released from his expiatory ordeal and returned home rejoicing!

2358. తద్దినము నాటి జంధ్యము.

The sacerdotal thread given on the day of obsequial rites.

(For *Taddinam* see No. 271.)

It is worn temporarily by *Sûdras* on such occasions.

Said of any temporary honor.

2359. తన నీడే తన విశాచము.

His shadow is his devil.

Afraid of his own shadow.

2360. తన బంగారము కాకపోతే వన్నే లేదు, వైరపూ లేదు.

If it is not his own gold, it has no colour and no touch
(fineness.)

The purchaser depreciates the value of an article brought for sale.

2361. తనయుని పుట్టుక తల్లి యెరుగును.

The mother knows the birth of the son.

i. e. she knows who is his father.

2362. తన వారిని యెరగని మొర్రి తెడ్డు వున్నదా.

Is there a broken ladle which knows not its own people ?

(See No. 1537.)

A man serves his friends well.

2363. తప్పెట కొట్టిన వాడు దాసరి, శంఖం వ్రాచినవాడు జంగము.

He who beats a drum is a *Dāsari*, he who sounds a conch is
a *Jangam*.

(For *Dāsari* and *Jangam* see No. 111.)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2364. తల గట్టి, కడుపు గుల్ల.

Head solid, belly hollow.

(See No. 740.)

2365. తల తిరిగి అయినా కబళము నోటికి రావలెను.

Although it goes round the head yet the mouthful must come to the mouth.

2366. తల్లి చేసినది తనయులకు.

What a mother does, [falls] on her children.

(See No. 1047.)

If she sin, her children are disgraced.

2367. తల్లి బంగారు అయినా కంసలవాడు దొంగిలక మానడు.

Though the gold were his mother's, the goldsmith would not stick at stealing it.

2368. తల్లి బిడ్డా వకటి అయినా, నొరూ కడుపు వేరు.

Although the mother and child are one, the mouth and belly are separate.

Two men may be great friends, still their wants must be separately provided for.

2369. తవిటికి వచ్చిన చెయ్యే ధనముకు వస్తుంది.

The hand which touches bran, will touch money.

(See No. 2352.)

He that will steal a pin will steal a better thing.

2370. తాటోటుగానికి దధ్యన్నము, విశ్వాసముకలవానికి వేణ్ణీళ్లు అన్నము.

The knave gets rice and curds, the honest man gets rice and warm water.

The more rogue the more luck.

The devil's children have the devil's luck.

(38)

2371. తాడు అని యెత్తి పారవెయ్యనూ కూడదు, పాము అని దాటనూ కూడదు.

Thinking it a rope, you should not take it up and throw it away ; thinking it a snake you should not step over it.

(See Nos. 6, 1566.)

A very difficult person to deal with.

2372. తాతా సంధ్యవచ్చునా అంటే, యిప్పుడు చదువుకొన్న నీకే రాకపోతే అరవైయేండ్లకు ముందు చదువుకొన్న నాకు వచ్చునా అన్నాడట.

“ O grandfather! do you know your Sandhyá,” [asked a boy] ;
“ If you who have just learnt it don't know it, can I who learnt it sixty years ago remember it ?” [replied the old man.]

2373. తాను అనుభవించని అర్థము ధరణిపాలు.

Wealth unenjoyed returns to the earth.

2374. తాను పతివ్రత అయితే, బోగమింట కాపురము వుంటే యేమి.

If she herself be virtuous, what though she dwell in the house of a harlot ?

If a man be upright it matters not if he be among bad men.

2375. తానే మాగని కాయ తన్నితే మాగునా.

Will a fruit which ripens not of itself ripen if you kick it ?

Advice is thrown away upon the headstrong.

2376. తామసం తామనీ.

By anger a man is burnt up.

Anger punishes itself.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2377. తిట్టే నొరు కుట్టినా వూరకుండదు.

An abusive mouth will not be quiet though you sew it up.

(See No. 1086.)

2378. తిరిపెము యెత్తేవానికి పెరుగు అన్నముకు కరువా.

Will one who receives alms lack rice and curds ?

2379. తిరునాళ్లకు పోతావా, తిండికి పోతావా.

Are you going for the festival (lit. holy days) or for the feast ?

(See No. 1061.)

2380. తుపాకీ కడుపున ఫిరంగీ పుట్టినట్టు.

Like a cannon being born in the belly of a musket.

Great things from small.

2381. తురక వీధిలో సన్నాసి భిక్ష.

A Sannyási's alms in Mussulman street.

Not the place for him to go to.

2382. తెంపుల తాళ్లు, చిల్లుల కడవ.

A rope in pieces, a pot with holes.

Useless instruments.

2383. తెగించిన వానికి తెడ్డే ఆయుధము.

To the bold man his ladle is a weapon.

(See No. 1107.)

2384. తెలివిన వారికి ముందరనే వున్నది మోక్షము.

Salvation awaits the wise.

(40)

2385. తెల్లగా వుంటే పాలు, నల్లగా వుంటే నీళ్లు.

If it's white it's milk, if it's dark it's water.

Said of a simple minded, guileless man.

2386. తేనె వున్న చోట యీగలు పోగవుతవి.

Flies collect in the place where there is honey.

2387. తోడేటిని గొర్రెల కాయపెట్టినట్టు.

Like putting a wolf to watch the sheep.

You give the wolf the wether to keep.

To entrust the sheep to the wolf. (Latin. †)

He sets the wolf to guard the sheep. (Italian. ‡)

2388. తోలు తియ్యకనే తొసలు మింగేవాడు.

One who swallows fruit without taking off the skin.

A glutton.

ద.

2389. దయలేని అత్తకు దండం పెట్టినా తప్పే.

If [the daughter-in-law] even salute her unkind mother-in-law, it's a fault.

(See No. 151.)

2390. దాగబోయి తలారి యింట్లో దూరినాడట.

He went to hide and entered the house of the village watchman.

To run into the Lion's mouth.

To break the Constable's head and take refuge with the Sheriff. (Spanish. ‡)

* Ovem lupo committere.

† Egli dà la pecore in guardia al lupo.

‡ Descalabrar el alguacil, y accogerse al corregidor.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2391. దీపము వుండగా నిప్పుకు దేవులాడనేల.

When there is a lamp, why should you search for fire ?

2392. దీపాన వెలిగించిన దివిటీ.

A torch lighted from a lamp.

Said of a great man sprung from a humble family.

2393. దున్నపోతు యీనినదంటే, చెంబు తేరా పాలు పితుకుదామన్నట్టు.

“The male buffalo has calved” cried one, “Then bring the pot and we’ll milk him” replied the other.

(See Nos. 390, 1172.)

2394. దున్నలాగున కష్టపడి దొరలాగున తినవలెను.

One must work like a buffalo, and eat like a gentleman.

2395. దున్నిన పొలానకూ తాగిన గంజికీ సరి.

The rice water which he drank was equivalent to the field which he ploughed.

Pay proportionate to labor.

2396. దున్నే రోజులలో దేశం మీద పోయి కోత రోజులలో కొడవలి పట్టుకొని వచ్చినాడట.

In the ploughing season he went about the country, and at harvest time he came with his sickle.

(See No. 1171.)

2397. దున్నేవాడు లెక్క చూస్తే నాగలి కూడా మిగలదు.

If the plougher look into his accounts [he will find] that the plough even does not remain [as profit].

The expenses of cultivation.

2398. దుమ్ము పోశి అంబలి కాచినట్టు.

Like making porridge of dust.

Labour wasted in a hopeless scheme.

2399. దుర్మార్గముకు తండ్రి బద్ధకము.

Idleness is the father of vice.

Idleness is the root of all evil.

Idleness is hunger's mother, and of theft it is first brother. (Dutch.)*

2400. దూడ చస్తే కమ్మలం, గేదె చస్తే నిమ్మళం.

If the calf dies there will be Kammalam, if the she buffalo dies there will be quiet.

Kammalam, corrupted from the Tamil *Kaimúlam* (கைமுலம்) is a name given to milk drawn from a cow or buffalo which has lost its calf.

2401. దేవుడు యిస్తాడుగాని, వండి వార్చి వాత కొట్టుతాడా.

God gives [food] but does He cook and strain it and put in the mouth?

(See No. 1183.)

God gives every bird its food, but does not throw it into the nest. (Danish.†)

2402. దేహము నీరుబుగ్గ వంటిది.

The body is like a water bubble.

Frail and transitory.

2403. దేహి అంటే నాస్తి అన రాదు.

If one say "Dehi" (give) you should not reply "Nāsti" (there is not).

Alms should never be refused.

* Ledigheid is hongers moeder, en van diefte volle broeder.

† Gud giver hver Fugl Sin Føde, men kaster den ei i Reden til ham.

ఆంధ్రలో శోక్తిచంద్రికా శేషము.

2404. దొంగకు అందరిమీద అనుమానమే.

The thief suspects every one.

A thief thinks every man steals. (Danish.)*

2405. దొంగకు దొంగ బుద్ధి, దొరకు దొర బుద్ధి.

A thief has a thief's thoughts, a gentleman has a gentleman's thoughts.

2406. దొంగను దొంగ యెరుగును.

A thief is known by a thief.

A thief knows a thief, as a wolf knows a wolf.

2407. దొంగ వస్తానని ముందు చెప్పి వుంటే, సాక్షులను సంపాదించి వుండును.

If the thief had said before that he was coming, I would have obtained witnesses.

2408. దొంగవాడి దృష్టి మూట మీదనే.

The thief's eye is upon the bundle.

2409. దొంగిలించేటంత దొరతనము వుండగా, అడిగేటంత అన్యాయముకు లోబడుతానా.

When I have such power of stealing shall I submit to the injustice of asking ?

Said by a thief.

2410. దొరలేని మూకలు.

Troops without a leader.

---

* Tyv taenker Hvermand stjaeler.

2411. ద్రావిడానాం ఘృతం నాస్తి, మిళ్ల మిళ్ల నిరంతరం.

There is no ghî among the Drâvidas, [they serve it] always in spoonfuls.

Said by a Telugu man of the Tamilians who eat very little ghî with their food. *Miḷḷi* is a very small spoon used in offerings, &c., called in Sanscrit *Darvvi*.

ధ.

2412. ధర్మము తల కాచును.

Virtue protects the head.

The reward of virtue in this life is protection from evil.

2413. ధర్మమే జయము, దైవమే గతి.

Virtue alone is success, God alone is a refuge.

2414. ధూపం వేస్తే పాపం పోతున్నది.

If you offer incense, sin will be removed.

న.

2415. నక్కవార మన్ను కొట్టినాడు.

He threw mud into the mouth of the jackal.

i. e. he cheated him.

Said of the surprising recovery of a sick man who had been given up, and whose body it was expected might provide food for the jackals.

2416. నక్కా నక్కా నా నామం చూడు, తిరిగి చూస్తే తిరుమణి చూడు.

O Jackal! Jackal! look at my Nāmam, if you look again see my Tirumani.

(For *Nāmam* see No. 789).—*Tirumani* (lit. sacred earth) is the name given to the outer lines, made with white clay, of the *Nāmam*.

ఆంధ్రలో కోక్తిచంద్రి కాశేషము.

2417. నమ్మి నడిపీథిలో వేసినవారు యెవరు.

Who throws [his property] into the middle of the street and trusts it there ?

(See No. 2185.)

2418. నమ్మినాను రామన్నా అంటే, నట్టేట్లో ముంచుతాను లక్ష్మన్నా అన్నాడట.

“I trusted you O Rāmanna !” said one “Then I’ll drown you in the middle of the river O Lakshmanna!” replied his friend.

Misplaced confidence.

Trust makes way for treachery.

Trust, beware whom ! (German.)*

Trust was a good man, Trust-not was a better. (Italian.)†

2419. నయము నష్టకారి, భయము భాగ్యకారి.

Leniency is injurious, severity is profitable.

Applied to children.

Spare the rod and spoil the child.

2420. నయానా భయానా.

By mildness or severity.

If one does not answer, the other must be tried.

2421. నల్ల పూసకు తెల్ల పూసా లేదు, తెల్ల పూసకు నల్ల పూసా లేదు.

For the black bead there is no white bead, and for the white bead there is no black bead.

Said by a wretchedly poor woman who could not afford to buy white beads when she had black, or black when she had white. The beads are strung alternately and used as a necklace by poor women who have not the means of getting gold or silver ornaments.—Hindu married women are not permitted to appear without some neck ornament however trifling the value of it may be.

* Traue, schaue Wem !

† Fidati era un buon uomo, Nontifidare era meglio.

2422. నల్లి నలిగి పోయినది, చెత్త కానము.

The bug is crushed but the remains are not to be seen.

Robbers' slang, referring to a murdered man.—*Chetta* means literally 'rubbish,' 'sweepings.'

2423. నవగ్రహాలు వక్రించి వున్నట్టు.

As if the nine planets were out of their course.

Said of a family at sixes and sevens.

2424. నవాబంత దరిదుడు, పులి అంత సాధువు.

As poor as a Nawâb, as mild as a tiger.

2425. నవ్వుతూ చేస్తున్నారు, యేడుస్తూ అనుభవిస్తున్నారు.

Laughing, they do it; weeping, they suffer for it.

(See No. 1247.)

Said of criminals.

2426. నాకు సాగసెందుకు, బాగుంటే సరి.

What do I care for beauty ? If it is good it is enough.

2427. నాకూ బెబ్బేనా అంటే, నీకూ బెబ్బే నీ అబ్బకూ బెబ్బే అన్నాడట.

When he said "What! Bebbe to me?" "Yes, Bebbe to you and Bebbe to your father" was the reply.

A great man pressed by his creditors was advised by a friend, himself also a creditor, to escape from their importunities by feigning madness. He accordingly did so, replying to them all like an idiot "*Bebbe.*" The plan was successful, and the friend then asked that *his* debt should be paid, but he himself received the treatment he had prescribed for others.

Trickery comes back to its master. (French.)

* *Tricherie revient à son maître.*

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2428. నాడు కట్టా లేదు, నేడు చించా లేదు.

Neither on that day did I put it on, nor on this day have I torn it.

(See No. 2429.)

Said by a poor fellow who had never had the pleasure of putting on a good cloth or the annoyance of tearing it.

2429. నాడు నిలువబడా లేదు, నేడు యెత్తుబడా లేదు.

I was never rich one day and poor another.

(See No. 2428.)

Said by a man who had not experienced the ups and downs of fortune, but had remained in a mediocre state throughout his life.

2430. నాడు వుంటే నవాబు సాయెబు, అన్నము వుంటే అమీరు సాయెబు, బీద పడితే ఫకీరు సాయెబు, చస్తే పీరు సాయెబు.

If he has a country, Nawáb Šāhib; if he has food, Amír Šāhib; if he becomes poor, Fakír Šāhib; when he dies Pír Šāhib.

The Mussulman sticks to his title of *Šāhib* under all circumstances.

2431. నాడు వ్రాసినవాడు నేడు చెరిపి మళ్ళీ వ్రాస్తాడా.

Will he who wrote at that time, now cancel it and write again ?

(See Nos. 1344, 1637.)

2432. నాభిలో పుట్టిన పురుగు వంటివాడు.

One like a worm born in the Nābhi.

Nābhi (Sans. *Vatsanābha*) is an active vegetable poison, ' the root of the Aconite ferox brought from Nepál' (Wilson).

Said of a treacherous villain.

2433. నా ముందర నీవేమి బ్రతక గలవు అన్నట్టు.

How can you live before me ?

What are you when compared with me ?

Said by a conceited Pañdit.

(48)

2434. నారిగాడు—నారడు—నారాయడు—నారాయ—నారయ్య —నారాయ
ణయ్య—నారాయణరావు—నారాయణరావుపంతులు—నారాయ
ణరావుపంతులవారు.

Nārigāḍu—Nāradu—Nārāyadu—Nārāya—Nārāyā—Nārāyā-
nāyā—Nārāyaṇa Rāu—Nārāyaṇa Rāu Pantulu—Nārā-
yaṇa Rāu Pantulavāru.

When a person is in a very indigent state he is called by the first name (Nārigāḍu) and he receives the other names—each form being more respectful than the last—as he advances in social position. The highest position he could possibly attain to would give him the last and most honorific form (Nārāyaṇa Rāu Pantulavāru).

2435. నిన్ను ప్రన్నవారు నేడు లేరు.

They who yesterday were to-day are not.

The uncertainty of life.

To-day stately and brave, to-morrow in the grave. (Danish.)

2436. నిప్పున కాలడు, నీళ్లను తడియడు.

He won't be burnt with fire, he won't be wet with water.

Said of an obstinate blockhead.

2437. నిలకడ లేనివాని మాట నీళ్లమాట.

The word of an unstable man is a bundle of water.

(See No. 170.)

A fool's speech is a bubble of air.

2438. నీకు యెక్కడ సంశయమో నాకు అక్కడ సందేహము.

Where you are doubtful, there I am dubious.

A joke among Pandits when one is not able to help another through difficult passages.

2439. నీ పెండ్లాము ముండమోస్తే, నీకు యెవరు అన్నము వండిపెట్టుతారు అన్నాడట.

If your wife becomes a widow, who will cook for you ?

(See No. 1602.)

* Heden in figur, morgen in het graf.

ఆంధ్రలో కోక్తిచంద్రికాశేషము.

2440. నీ బర్రె గొడ్డును యెవరు కాస్తారు చూతాము అంటే, నా త్రిత్తి
లోని డబ్బే కాస్తున్నది అన్నాడట.

“Who will watch your buffalo?” said [a herdsman]—“The
money in my purse will do it” replied [the master].

A fit answer to an impertinent servant.

2441. నీళ్లమీద వ్రాసిన మాట.

A word written on water.

2442. నీవు తలచినప్పుడు బిడ్డ కనవలెను.

When you wish for it, I must bring forth a child.

Said by a wife to an unreasonable, exacting husband.

2443. నువ్వులకు తగిన నూనె.

Oil according to the [quantity of] Sesamum.

(For *Nuvvu* see No. 1319—see No. 1436.)

2444. నూటికి పెట్టి కోటికి గొరిగించేవాడు.

One who feeds a hundred and shaves (i. e. plunders) a crore.

2445. నూటికి పొడిచి శైలగో అనే వాడు.

He kills a hundred and cries “*Selaga* !”

Selaga is a term used in counting or measuring, signifying the comple-
tion of a lot of one hundred.

Said of a great hero.

2446. నూరు అయ్యేవరకు నన్ను కాపాడితే, నూరు అయిన వెనక
నిన్ను కాపాడుతాను.

Save me up to a hundred, and after that I will support
you.

Money's advice.

Take care of the pence, the pounds will take care of themselves.

2447. నెయ్యి అని తాగా కూడదు, నూనె అని తలకు పూసుకోనూ కూడదు.

Thinking it to be Ghî you must not drink it, thinking it to be oil you must not rub it on your head.

(See Nos. 6, 1553, 2371.)

2448. నేర్పుగల అమ్మ నేతితో అతిరసములు కాల్చిస్తే, పొయ్యిగల అమ్మ పైల్లో కట్టుకొని పోయినదట.

When the clever lady had fried the cakes in Ghî, the patient lady walked off with them in her lap.

Atirasam is a sweet cake made of rice meal and syrup and fried, or rather boiled, in *ghî*.

A cool trick.

2449. సెచ్చిపోయిన వాడా నువ్వులు చల్లము అన్నట్టు.

O unfortunate man! sow Sesamum.

Advice given to a farmer very unfortunate in his crops. The Sesamum crop is generally profitable.

2450. సెసట వ్రాసిన వ్రాలకన్నా, నూరేండ్లు చింతించినా యేమీ లేదు.

Though you think for a hundred years you will get no more than has been written on your forehead.

(See Nos. 1244, 1237.)

2451. నోరు వుంటే పోరు గెలుస్తాడు.

If he has a mouth he'll win the fight.

(See No. 1260.)

ప.

2452. పండగనాడూ పాత మొగుడేనా.

What! my old husband on the feast day ?

When everything else is new.

A joke.

(51)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2453. పందికి పెడతలబుద్ధి.

A pig's sense is in its occiput.

(See No. 426.)

2454. పంది యెంత బలిశినా నందితో సమమవునా.

However fat the pig may grow will it ever be equal to Nandi ?

(For Nandi see No. 1264—see Nos. 609, 1086.)

2455. పగలు తల్లి, రాత్రి భార్య, అనే వాడు.

He calls her a mother in the day time and a wife at night.

An unprincipled rascal.

2456. పగలు పక్కచూచి మాట్లాడు, రాత్రి అదీ మాట్లాడ వద్దు.

When you speak in the day time, look around ; at night don't speak at all.

Hills see, walls hear. (Spanish.)*

2457. పగలు రేజీకటి, రాత్రి హుటాహుటి.

Night blindness in the day time, running about at night.

(See Nos. 304, 426, 2021.)

2458. పట్టు కత్తిరించినట్టు మాట్లాడ వలెను.

You should speak as silk is cut.

i. e. give a decided answer, as unmistakable as the cut of silk is clean.

2459. పడవ పైడ్లు చేరితే, పడవ వాని మీద వక సాడ్లు.

When the boat reached the shore the ferry-man was made a fool of.

(See No. 1223.)

2460. పడుకోవడము సాడుగోడల్లో, కలవరింతులు మిద్దెటిండ్లల్లో.

Sleeping within ruined walls, but talking in his sleep of upper storied houses.

* Montos veen, paredes oyen.

2461. పరుల సొమ్ము వేలపిండి, తన సొమ్ము దేవుడి సొమ్ము.

The property of others is Pēlapindi, his own property is the property of God.

It is kept as sacred as that which has been offered to the deity.—
Pēlapindi is flour made of fried grain.

(See Nos. 8, 910, 1121, 1308, 1560, 1740.)

2462. పాడి ఆవును దానము చేశి పాలు మాత్రము పితుకుకొన్నట్టు.

Like making a present of a milch cow and merely milking her for himself afterwards.

2463. పాత దొంగ వక్క రోజున దొరకక మానడు.

The old thief will be one day caught.

(See No. 551.)

2464. పాపము వ్రుంటే భయము, పల్లము వ్రుంటే నీళ్లు.

Where there is sin there will be fear, where there is low ground there will be water.

2465. పాముకు బదనిక చూపినట్టు.

Like showing *Badanika* to a snake.

Badanika is the *Loranthus Longiflorus*; the term is also applied generally to all plants of the order. (W. Elliot.) It is said to be used as an antidote for snake bites.

2466. పాముకు విషము పండ్లలోనే వున్నది.

A snake's poison is in its fangs.

Said of a man ready for any villainy.

2467. పాము చిన్నది అయినా వకటే, పెద్దది అయినా వకటే.

A snake is the same whether small or big.

2468. పాముతో చెలిమి రాజుతో చెలిమి వక్కటే.

Friendship with a snake and friendship with a king are one.

Both treacherous.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2469. పిండికి తగ్గ పిడచ.

A lump according to the flour.

(See No. 1436.)

2470. పిడుగుకు నొడుగు అడ్డమా.

Will an umbrella stop a thunderbolt ?

2471. పిడుగు పడడానకు వారశూలా.

Is there a bad day of the week for the falling of the thunderbolt ?

Does the thunderbolt observe auspicious and inauspicious days ?

(See No. 2536.)

2472. పిల్లకు సొమ్ము పెట్టి చూడు, గోడకు సున్నము పెట్టి చూడు.

Adorn the child and look at it, whitewash the wall and look at it.

2473. పిల్లకోసరం గడ్డి తింటారు.

They make themselves fools for a child.

Lit. They eat grass.

Foolish vows are made and silly ceremonies performed to propitiate the gods and obtain children.

2474. పుంజం పెట్టినది బట్ట, లంచం పెట్టినది మాట.

That is a cloth into which Punjam has been put, that is the word into which a bribe has been put.

A *Punjam* is a skein of 60 threads ; the word is here used to signify the proper quantity of thread required for good cloth.

The only way of obtaining a good recommendation is to purchase it with a bribe.

2475. పుట్టు వాసనా, పెట్టు వాసనా.

Is this natural fragrance, or borrowed perfume ?

Said of a man of great pretensions but of no real learning.

2476. పుట్టు శాస్త్రిలా, పెట్టు శాస్త్రిలా.

Is he a born Śāstrī or a deplomated Śāstrī ?

Said also of a *Somayājī* (No. 2053).

2477. పుణ్యానికి పోతే, పాపము యెదురుగా వచ్చినది.

When he went to do good, evil met him.

(See No. 328.)

2478. పులికి ఆకలి అయితే, గడ్డి తింటున్నదా.

Though the tiger be hungry will it eat grass ?

2479. పూలు అమ్మిన చోట పుడకలు అమ్మినట్టు.

Like selling firewood where flowers were sold.

(See No. 2301.)

2480. పూచిన పూలెల్లా కాయలయితే, భూమి పట్టడానకు స్థలము వుండదు.

If all the flowers which blossom should become fruit, there would be no room for the earth to hold them.

2481. పెండ్లి సందట్లో బొట్టుకట్ట మరిచినాడట.

In the bustle of the marriage he forgot to tie on the *Boṭṭu*.

(For *Boṭṭu* or *Tāḷiboṭṭu* see No. 878.)

2482. పెట్ట కూస్తే పుంజు కేరుతున్నది.

When the hen clucks, the cock chucks.

2483. పెన్న రావడం వెన్న కరిగేలోపల.

The coming down of the Penna is quicker than butter melts.

(For Penna see No. 1528.)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2484. పెరగగా పెరగగా పెదబావగారు కోతి అయినాడు.

Growing and growing the big brother-in-law became a monkey.

2485. పొమ్మనలేక పొగ పెట్టినట్టు.

Not being able to tell him to go he smoked him out.

2486. పొయ్యి వూదినమ్మకు బొక్కెడయినా దక్కదా.

Will she who blows the fire not even get a mouthful ?

(See No. 1985.)

He is a very bad manager of honey who leaves nothing to lick off his fingers. (French.)

He who manages other people's wealth does not go supperless to bed. (Italian.)

2487. పొర్లించి పొర్లించి కొట్టుతూ వుండగా, మీసాలకు మన్ను తగలలేదు అన్నట్టు.

When he was being rolled over and over and beaten, he said that earth had not stuck to his mustaches.

Said by a defeated coward.

2488. ప్రాణము వుండే వరకు భయము లేదు.

As long as life remains, there is no fear.

Until the destined period of life has come to a close death need not be feared.

While there is life there is hope.

2489. ప్రాతస్సంధ్యావందన అర్థ హృదయపాఠ అర్థ పుస్తకపాఠ, మధ్యాహ్నసంధ్యావందన నమగూ తిలియదు నమ్మ ఆచారరిగూ తిలియదు, సాయంసంధ్యావందన యథోచిత.

Of the morning Sandhyâ, half is known in my heart, and half is known by the book ; the noon Sandhyâ is neither known to me nor to my priest ; as for the evening Sandhyâ I don't know it very well.

i. e. He did not know a word of it.

* Celui gouverne bien mal le miel, qui n'en taste et ses doigts n'en lèche.

† Chi maneggia quel degli altri, non va a letto senza cena.

2490. ప్రాద్ధన వచ్చిన బంధువూ వానా నిలవవు.

A relation and rain coming in the morning don't stay.

బి.

2491. బంగారు ముచ్చెలు అయినా కాళ్లనే తొడగ వలెను.

Though the slippers be of gold they can only be worn on the feet.

2492. బంగీ తిన్న కోతివలె తిరుగుతాడు.

He runs about like a Bhanged monkey.

(For Bhanged see No. 1034.)

2493. బంధువుడవు సరే గాని, పయిరులో చెయ్యి పెట్ట వద్దు.

It is true you are a relative, but don't put your hand into the corn.

i. e. I won't allow you even to pluck the ears.

(See No. 374.)

2494. బట్ట తలకు పేలు పట్టినట్టు.

Like lice infesting a bald head.

2495. బయట తన్ని యింట్లో కాళ్లు పట్టుకొన్నట్టు.

Kicking [a man] when out of doors and falling at his feet in the house.

Disgracing him in public and cringing to him in private.

2496. బర్రె అమేధ్యము తింటే, పాలు చెడుతున్నవా.

Though the she-buffalo eat filth, will the milk be spoilt ?

ఆంధ్రలో కోక్తిచంద్రికా శేషము.

2497. బలవంతాన పిల్లను యిస్తానంటే, కులమేమి గోత్రమేమి అని అడిగినాడట.

When one offered his daughter unasked to another, he was answered "What is your caste and what is your Gotra?"

When a man goes out of his way to make an unusual offer, his intentions are apt to be suspected.

2498. బహునాయకం, బాలనాయకం, స్త్రీ నాయకం.

Having many leaders, having a youthful leader, having a female leader.

Said of people, an army, &c.

2499. బాధకు వక కాలము, భాగ్యునికి వక కాలము.

A time for misfortune, a time for fortune.

(See Nos. 561, 568.)

2500. బాపడికి పప్పాశ, అత్తకు అల్లుడాశ.

The Brahman is fond of Dál, the mother-in-law is fond of her son-in-law.

(For Dál see No. 183.)

2501. బాపన వావి బండ వావి.

The Brahmans' rule for intermarrying is a disgusting rule.

(For Vávi see No. 1947.)

2502. బిచ్చపు కూటికి పేదరికమా.

Is there any poverty in a beggar's food ?

Does he feel any want ?

(58)

TELUGU PROVERBS—SUPPLEMENT.

2503. బుట్టలో పాము వలె అణిగినాడు.

He sank down like a snake in a basket.

i. e. his pride was humbled.

A snake charmer's covered basket is here referred to.

2504. బురద గుంటలో పడ్డ పేడ పురుగు వత్తు.

Like a beetle (*lit.* a cowdung worm) fallen into a mire pit.

Said of a man being in an harassing service from which he cannot escape, &c.

2505. బూరుగ పంటికి చిలుక కాచి ప్రన్నట్టు.

Like a parrot waiting [to eat] a Būrugū pod.

Būrugū or *Būraga* is the silk cotton tree (*Eriodendron Anfractuosum*).

Vain expectations.

2506. బెల్లము పారవేళి ఆకు నాకినట్టు.

Like throwing away the molasses and licking the leaf.

2507. బెల్లము వుండే చోట యీగలు ముసురుతున్నవి.

In the place where there is molasses flies swarm.

(See No. 2245.)

Daub yourself with honey, and you'll be covered with flies.

2508. బాజ్జను నమ్మి యేట పడ్డట్టు.

Trusting to his corpulency and throwing himself into the river.

2509. బొట్టు కట్టితేనేగాని, ముండ మొయ్యదు.

Unless the Bōṭṭu be tied, she cannot become a widow.

(For Bōṭṭu or Tālībōṭṭu see No. 878.)

Fortune must come before misfortune.

ఆంధ్ర లో కోక్తిచంద్రికా శేషము.

2510. బోడితలకూ మోకాటికీ ముడి పెట్టినట్టు.

Like tying a bald head and the knee in a knot.

2511. బోశి నొటి వానికి పేలపిండిమీద ప్రీతి.

A toothless fellow likes Pêlapindi.

(For Pêlapindî see No. 2461.)

2512. బ్రహ్మ వ్రాసిన వ్రాలకు యేడవనా, రాగల సంకటికి యేడవనా.

Am I to weep on account of the writing written by Brahmâ ?

Am I to weep on account of the coming Sankaṭi ?

Sankaṭi is a coarse porridge generally made with *ṛôllu* (Eleusine Coracana) commonly called *Râgi*.

భ.

2513. భయమెంతో అంత కోట కట్టుకో వలసినది.

According to your fear, so you must build your fort.

2514. భార్య చేతి పంచభక్ష్యపరమాన్నములకన్నా తల్లి చేతి తవిటి రొట్టె నయము.

Bran-bread from the hand of a mother is better than the five cakes and rich food from the hand of a wife.

Pañchabhakshyam are five kinds of cakes.—*Paramânnam* is a rich dish of rice boiled with milk, sugar, spices, &c.

2515. భిక్షాధికారి అయినా కావలె, లక్షాధికారి అయినా కావలె.

One must be a master of alms or a master of lakhs.

i. e. either a beggar or a very rich man.

(60)

మ.

2516. మంచి చేశిన ముంగికి మరణము సంభవించినట్లు.

Although it did a good act, death overtook the Mongoose.

The Mongoose tore in pieces a snake which approached a sleeping child. The mother, who had been out, met the little animal covered with the blood of the snake and killed it, thinking it had killed her son.—
(See *Telugu Selections* 20th story.)

2517. మంచివానికి వక మాట, మూర్ఖునికి వక చేట.

A word to a good man, [a blow with] a sieve for an obstinate blockhead.

(See No. 1661.)

A blow with a sieve, a broom, or a slipper is very degrading.

2518. మందూ లేదు గుండూ లేదు, తుపాకీ వట్టి కాల్పుము అన్నట్లు.

Like saying "Take the gun and shoot" when there is no powder and no ball.

2519. మడ్డి ముండకు మల్లెపూలు యిస్తే, మడిచి ముడ్డికింద పెట్టుకొన్నదట.

When Jasmine flowers were given to a boorish woman, she folded them up and sat on them.

Instead of putting the garland round her neck.—*Malle* (prop. *Jasminum Sambac*) is a general name given to all common jasmines (W. Elliot.)

2520. మణి మణితో కొయ్య వలెను.

You must cut a gem with a gem.

2521. మతులు యెన్ని చెప్పినా మంకుబుద్ధి మానదు.

However much advice you give her, she will not mend her stubbornness.

(See No. 754.)

(61)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2522. మన బంగారము మంచిదయితే, కంసాలి యేమి చెయ్యగలడు.

If our gold be good, what can the goldsmith do ?

The purest gold is the most easily tested, and a goldsmith cannot easily cheat with it.

A good character is proof against slander.

2523. మనసెరుగని అబద్ధము వున్నదా.

Is there a lie unknown to the heart ?

(See No. 486.)

2524. మనస్సుకు మనస్సే సాక్షి.

The mind is witness to the mind.

i. e. A man is judged by his own conscience.

2525. మనువు చెడి ముండ బుద్ధిమంతురాలయినది.

When the good match was broken off, the jade became wise.

2526. మనువును నమ్మి, బొంత బోర్లవేసుకొన్నదట.

Trusting to the good match, she turned every thing topsy turvy.

But she was disappointed after all.

2527. మనుష్యులు వుండరుగాని, మాటలు వుంటున్నవి.

Men remain not, but words last.

2528. మన్ను పెట్టితే బంగారము, బంగారము పెట్టితే మన్ను.

You get gold out of earth and earth out of gold.

i. e. you buy land with money.

(62)

2529. మరిచిపోయి చచ్చినాను ప్రాణమా రమ్మంటే, తిరిగి వచ్చునా.

If one says "O life! I died by mistake, come back," will the life return?

2530. మాటకు మాట శృంగారము, పేటకు కోట శృంగారము.

A word is the ornament of a word, a fort is the ornament of a town.

2531. మాటలు యెన్ని చెప్పినా, మామగారి పొత్తు వదలను అన్నదట.

However much you talk, I won't give up eating with my maternal uncle.

Said by a woman who had been brought up from childhood by her uncle.

Force of habit.

Continuance becomes usage. (Italian.)*

2532. మాదిగవాడి ఆలు అయినా మాడే కాలికి చెప్పు లేదు.

Though a shoemaker's wife, she has no shoes for her burning feet.

A shoemaker's wife and a smith's mare are always the worst shod.

2533. మాధుకరి వాని యింటికి వుపాదానం వాడు పోయినట్టు.

Like the raw rice beggar going to the house of the boiled rice beggar.

Some beggars will only receive raw rice which they cook for themselves, others receive boiled rice.

2534. మా పిల్లవానికి ముప్పయిరెండు గుణములు వున్నవిగాని, రెండు మాత్రము తక్కువ.

My boy has the thirty-two qualities, only he is two short.

* *Continuanza diventa usanza.*

ఆంధ్రలో ణోక్తిచంద్రికా శేషము.

2535. మామతోకూడా మంచము అల్లి తాతతోకూడా తడిక కట్ట
డానకు వచ్చినదట.

Having woven the cot with her maternal uncle, she came
to put up the mat with her grandfather.

2536. మారికి వారశూలా.

Will Mâri care for a 'bad day'?

(For Mâri see No. 1672.—See No. 2471.)

2537. మాలిస్తు చేశినట్టే వుండవలె, కాపు చెడ్డట్టే వుండవలె.

One must be threshing, and the master must be cheated.

Said by a dishonest servant.

2538. మాశిమీద మాశి యెక్కి కూర్చుంటే, మోశి మోశి చచ్చి
నాను అన్నాడట.

" When a man gets up and sits on a man, the weight kills
me" said he.

A stupid lout was persuaded by his wife to go and hear the Râmâyana
read as she thought it might improve his mind. While standing leaning
his head on his stick, a scamp got upon his shoulders and sat there. The
blockhead thought this was a necessary part of the performance. When he
returned home he was asked how he liked the Râmâyana and replied as
above.

2539. మాశీ పెద్దా మాశీ వుండావు, బుద్ధీ గాడ్డె బుద్ధీ వుండాది.

To look at you are a great man, but you are a mean fellow
at heart.

Lit. You have the sense of an ass.

2540. మా నేన బొమణి నక్కలు గూసెన్.

Bomani jackals cried in our army.

A reader complained that he received less pay than an expounder. He was told that much less learning was required. On the next occasion he read the *Ândhrabhârata* in such a manner that the expounder was completely puzzled. The passage, correctly written, is as follows :—

క॥ మాసె నభోమణి నక్కలు, గూసెన్.

The sun (*Nabhomani*) turned dark; the jackals cried.

Which was interpreted in the above ridiculous manner.

2541. మా సొమ్ము మాకిచ్చుట మడి మాన్యములిచ్చుట.

Giving me back my own money will be giving me glebe land.

Said by a creditor.

2542. మిగిలిన సున్నాన్నీ మెగిలిన రాజునూ వదల రాదు.

You must not desert the leavings of chunam or a deposed king.

The chunam will be wanted again to eat with betel leaf (See No. 823). The king, if restored to power, will reward those who were faithful to him in adversity.

2543. మితము తప్పితే అమృతమయినా విషమే.

If you exceed the bounds of moderation nectar too is poison.

2544. మీ గురువులు మా శిష్యులవద్దనే చదువుకొన్నారు.

Your Guru learnt from my pupils.

Said in a disputation between two rival Pandits.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2545. ముండ్లమీద పడ్డ గుడ్డ మెల్లగా తీసుకో వలెను.

The cloth which has fallen upon thorns must be taken off slowly.

2546. మందరి కాళ్లకు బంచాలువేళి ముండల తాళ్లు తెంపేవాడు.

A man who ties the fore legs together and breaks the widows' cords.

Said of a crafty swindler, who having made his victim as helpless as an animal whose fore feet have been tied together proceeds to plunder. Widows wear no cords (See No. 1415) ; the expression signifies a state of helplessness.

2547. ముందు చూస్తే అయ్యవారి గుర్రముగా వున్నది, వెనక చూస్తే సాయెబు గుర్రముగా వున్నది.

Looking from the front it seems to be the Brahman's horse, looking from behind it seems to be the Sâhib's.

The Kômañi's evidence (See No. 729). The words are ambiguous and bear another meaning viz. " Before, this was the Brahman's horse—now, it is the Sâhib's" (i. e. the Sâhib has taken possession of it).

2548. ముందు వచ్చినందుకు మున్నూరు వరహాలు దండుగ, మళ్లీ యేల వచ్చినావే మాయధారి తొత్తా.

When you came before you cost me three hundred pagodas, why have you come again, you deceitful jade ?

A man married a bad wife. After getting 300 pagodas' worth of jewels from him she went off to her mother's house and left her husband to shift for himself. After some time, the jewels having been sold and the proceeds spent, she returned to try her old trick, whereupon the husband accosted her as above.

2549. ముక్కు పట్టుకొంటే ప్రాణము పోనా.

If I touch your nose will you lose your life ?

A Guru was endeavouring to initiate his disciple into the mysteries of *Prâṅgyâma* (see Wilson) and touched his nose which the unwilling disciple pretended caused him intense pain. " This ceremony is performed in the following manner : 1st he [the Brahman] presses in the right nostril with the fourth finger of his left hand, repeating the name of each Deity ; and counting them nine times over upon the joints of the fingers of his right hand with great rapidity, half closing his eyes the while, and drawing in his breath : then gently pressing in the left nostril with the thumb, he breathes out, repeating the same name as many times over. Then releasing the right nostril, and still pressing in the left with the thumb, he terminates the Prunayama [*Prâṅgyâma*.]" (*The Sundhya* by Mrs. S. C. Belnos.)

Said of a lazy sculk.

2550. ముగ్గురు ఆడవారు కూడితే, పట్టపగలే చుక్కలు పొడుస్తవి.

When three women join together the stars come out in broad daylight.

The above is taken from the following verse :—

క॥ జగములు పరాకవె యొకలెకు ।
 నగణితముగ నిద్దరయిన నంబుధులింకున్ ।
 ముగురాడ వారు గూడిన ।
 నుగుణాకర పట్టపగలు చుక్కలు పైడుచున్॥

[At the sight] of one woman, will not the worlds tremble ? When there are two the oceans will greatly sink ; when three women join together the stars will appear in broad daylight, O Possessor of good qualities !

2551. ముదికొమ్మ వంగదు.

The old bough will not bend.

(See No. 301.)

It is not easy to straighten in the oak the crook that grew in the sapling. (Gaelic.)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2552. ముదిరి చచ్చినా, యెండి యిడిశినా వగవు లేదు.

If [a man] ripens and dies, if [the grain] goes into pieces there is no grief.

When a man dies at a good old age, his relations do not greatly grieve for him ; and if grain goes into pieces when pounded on account of over-dryness, people do not care much, as the grit is nearly as good as the whole grain.

2553. ముద్దన పేరు చెడె, మరిపాన నడుపు చెడె.

The name is spoilt by affection, the gait is spoilt by strutting.

A child's proper name is corrupted into a familiar name as *Srinayya* for *Srinivāsayya*, *Kakkāi* for *Kanakamma*, &c.

2554. ముప్పయి మూడు కోట్ల దేవతలూ కూడి ముక్క పట్టించగలరు గాని, నారాయణా అనిపించ గలరా.

Thirty-three crores of gods joined together can make me hold my nose, but can they make me say Nārāyana ?

(See No. 1535.)

You cannot make an ass drink if he is not thirsty. (French.)*

You may force a man to shut his eyes but not to sleep. (Danish.)†

2555. ముప్పయి యేండ్లు కష్టము అనుభవించినవాడూ లేడు, ముప్పయి యేండ్లు సుఖము అనుభవించినవాడూ లేడు.

There is no one who has suffered thirty years of trouble, there is no one who has enjoyed thirty years of happiness.

2556. ముసలివాడికి ముండ ముద్దు.

An old man is fond of women.

---

* On ne saurait faire boire un âne s'il n'a pas soif.

† Man kan nøde en Mand til at blunde, men ikke til at sove.

2557. మూడు జన్మల సంగతి చెప్పగలను; పూర్వ జన్మమునందు యిచ్చి పెట్టుకో లేదు గనుక యీ జన్మమునందు దేవుడు నాకు యివ్వ లేదు, యీ జన్మాన వకరికి యివ్వలేను గనుక ముందు జన్మానకు నాకు యేమీ లేదు.

I can tell my state in three births—in the last I laid up nothing by generosity, in this God has given me nothing, and as I can give to no one here there is nothing for me in the next birth.

2558. మెతుకులు చల్లితే కాకులకు తక్కువా.

If you scatter grains [of boiled rice] will there be any lack of crows ?

(See Nos. 2945, 3607.)

2559. మెత్తనాళ్లు పోయినవి, చెత్తనాళ్లు వచ్చినది.

The days of bedding are gone, the days of straw have come.

The reverses of fortune.

2560. మేకును పెరికిన కోతి వలె.

Like the monkey that drew out the wedge.

“ You know the story of the Monkey, don't you ? ” [said Karataka].

“ The Monkey drew the sawyer's wedge, and died :
Let meddlers mark it, and be edified.”

‘ No ! ’ said Damanaka. ‘ How was it ?

‘ In this way, ’ answered Karataka :—

‘ In south Behar, close by the retreat of Dhurmma, there was an open plot of ground, upon which a temple was in course of erection, under the management of a man of the Kayeth caste named Subhadatta. A carpenter upon the works had partly sawed through a long beam of wood, and wedged it open, and was gone away, leaving the wedge fixed. Shortly afterwards a large herd of Monkeys came frolicking that way, and one of their number, directed doubtless by the Angel of death, got astride the beam, and grasped the wedge, with his tail and lower parts dangling down between the pieces of the wood. Not content with this, in the mischief natural to monkeys, he began to tug at the wedge ; till at last it yielded to a great effort and came out ; when the wood closed upon him, and jammed him all fast. So perished the monkey, miserably crushed ; and I say again,—

“ Let meddlers mark it and be edified.” ”

(Arnold's *Book of Good Counsels from the Hitopadcia* pp. 49, 50.)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2561. మొండికి తగ్గ మిండడు.

A master fit for a skulk.

2562. మొగుడు చచ్చిన వెనక ముండకు బుద్ధి వచ్చినది.

After her husband's death, the jade came to her senses.

(See No. 2525.)

2563. మొగుడు లేని దానికి మంత్రసాని యెందుకు.

What does a woman without a husband want with a midwife ?

2564. మొదట మానెడు, దూడ చస్తే దుత్తెడు.

At first one Mânika, after the calf's death a potful [of milk].

(For Mânika see No. 1704.)

2565. మొదలు మోదుగ పూస్తే, కొన సంపెంగ పూచునా.

Will [a branch] bear Mòduga flowers at one end and Sampenga at the other ?

Mòduga is the *Butea Frondosa*, the flowers of which have no perfume.
Sampenga is the *Michelia Champaca*.

2566. మోకాట్లో మెడ నరం పట్టినది.

A neck-sprain in the knee.

Like saying " He has a head-ache in his big toe."

2567. మోకాలు ముణిగినది అని ముక్కు ముంచుకొంటారా.

Because the water is up to the knee are we to plunge above the nose ?

Because we experience a little difficulty, are we to give way to despair ?

2568. మోటకు కోపము ముక్కమీద.

The rough man's anger is on his nose.

Said of a very bad tempered man.

2569. మోహము లేకపోతే, మోదము లేదు.

Where there is no love, there is no delight.

య.

2570. యథాయథలందరూ వెల్లువను పోగా, పుల్లకు నా పని యేమి అన్నదట.

After all the great men had been carried away by the flood, the leaf dish said "What is to become of me?"

(See No. 745.)

2571. యథార్థమునకు యేడు చుట్లు అక్కర లేదు.

For the truth seven twists are not required.

When you tell the truth you can be outspoken.

Truth seeks no corners. (Latin.)

2572. యుగాలనాటి యుధిష్ఠిరుడు.

A Yudhishtira of the olden days.

Applied, ironically, to a great liar.

He shall have the king's horse.

2573. యోగికి రోగికి భోగికి నిద్రలేదు.

There is no sleep for an ascetic, a sick man, or a rake.

ర.

2574. రాగము రానివాడూ రోగము లేనివాడూ లేదు.

There is no one who cannot hum a tune, there is no one free from disease.

(See No. 648.)

2575. రాజుం కాయ పిచ్చికొండ, యా మన్నగారికి భసా పంకం.

“O king! accept this cocoanut” [said one,] “My elder brother is agitated at [the sight of] the Royal Court” [said the other.]

There were two clerical Brahman brothers who were very poor, but well versed in the Vedas. Vexed at their poverty, they proposed to go to the king, present him with a cocoanut and obtain a present in return. Having arrived at Court, the elder brother held out the cocoanut to the king and attempted to say రాజు టెంకాయ పుచ్చుకొండి (*Rājā tenkāya puṅṅukonḍi*) “O king! accept the cocoanut” but being quite confused, mumbled nonsensically రాజుం కాయ పిచ్చికొండ (*Rājān kāya piṅṅhikonḍa*). The younger brother attempted to apologize but was equally flurried and stammered out యా మన్న గారికి భసాపంకం (*Yā mannaḡāriki bhāsāpan-kam*) instead of saying మా అన్నగారికి సభాకంపం (*Mā annaḡāriki sa-bhāḡkampam*) “my elder brother is agitated at [the sight of] the Royal Court.” The king was greatly amused and gave them each a present.

2576. రాజీకా సాదా.

A bargain with the consent [of both parties.] (Hind.)

i. e. the purchaser and the seller.

In the days of Muhammadan Government free trade was unknown and the poor were forced to sell at the prices fixed by their oppressive Rulers.

2577. రాజు కూతురయినా వకని ఆలే.

Even the king's daughter must be some one's wife.

2578. రాజుల సొమ్ము రాళ్ల పాలూ, లంజల పాలూ.

The wealth of kings goes to stones and harlots.

Kings addicted to debauchery spent their wealth in constructing houses, temples, &c. and also lavished much on their concubines instead of spending their Revenue for the good of people they governed.

2579. రామాయణమంటే యేమో అనుకొన్నానుగాని, మాశి బరువు
పున్నది అన్నాడట.

When I heard of the Rāmāyana I did not know what it
was, but [I find] it is the weight of a man.

(See No. 2539.)

2580. రాముని తోక.

Rāma's tail.

A joke.—A bad reader instead of reading రామునితోక పివరుండిట్లనియె
(*Rāmunitô Kapivarundiṭṭaniye*) (' The Monkey-Chief said thus to Rāma')
read రాముని తోక పివరుండు, &c. (*Rāmuni tōka Pivarunḍu, &c.*)

(See No. 2540.)

Used to a blundering reader.

2581. రామునివంటి రాజు వుంటే, హనుమంతుని వంటి బంటు అప్పుడే
వుంటాడు.

When there is a king like Rāma, a servant like Hanumân
will at once be found.

(See Nos. 1633, 2606.)

2582. రామో లక్ష్మణ మబ్ర వీత్.

Rāmo, Lakshmaṇa, Mabra, and—his tail !

The interpretation of an ignoramus of the sentence *Rāmo Lakshmaṇam-*
abravīt (" Rāma said to Lakshmaṇa. ")

(See No. 2540.)

2583. రాళ్లు గుండ్లు దొర్లించినట్టు మాట్లాడుతాడు.

He speaks like one rolling stones and boulders.

Said of a man who speaks boldly whether right or wrong.

ఆంధ్రలో కోక్తి చంద్రికా శేషము.

2584. రెండు ఆవుల పాలు తాగిన దూడ.

A calf which has drunk the milk of two cows.

It is common among Hindus for childless persons to adopt children of their friends and treat them as their own. Such children are petted both by their real and by their adoptive parents, and are in consequence often spoilt.

2585. రోగము వకటి, మందు వకటి.

The disease is one, the medicine is another.

i. e. the one is not fitted to remove the other.

Said of unsuitable remedies.

ల.

2586. లంక కాల్చినవాడు హనుమంతుడు.

The man who burnt Lankā is Hanumān.

(See No. 211.)

2587. లంజకొడుకు తండ్రికి తద్దినం పెట్టినట్టు.

Like a bastard performing his father's annual ceremonies.

(For Taddinam See No. 271.)

2588. లంజ పితాశ్లకు పెట్టి ఆకాశము చూచినదట.

A harlot made an offering to the manes of her ancestors and looked towards heaven.

2589. లంజలు లేకపోతే గుడి రంజిల్లదు ప్రజల మనసూ రంజిల్లదు.

If there were no harlots the temple would not shine and men's minds would not be fascinated.

An apology for the impure accompaniments of the Hindu's religion!

(74)

2590. లబ్ధుడికి పని నిండా, లుబ్ధుడికి ఖర్చు నిండా.

A man got [for nothing] has much work, a miser has great expenses.

(See Nos. 1912, 2525.)

Labdhudu is applied to a prisoner taken in war and made a slave.—The false economy of misers costs them much in the end.

2591. లక్షణం చెడితే అవలక్షణం.

If Lakshāṇam is neglected it becomes Avalakshāṇam.

There is a pun here on the word *Lakshāṇam* which as a noun signifies the ' rules of classic composition,' and as an adjective ' handsome.'—*Avalakshāṇam* means ' ugly,' ' deformed.'

(See No. 142.)

2592. లక్ష నక్షత్రములయినా వక చంద్రుడు కాడు.

A lakh of stars won't make one moon.

" Better one virtuous son than even a hundred fools; the one moon dispels darkness and not hosts of stars." (Hitopadeśa Book I. 17.)*

2593. లింగము మీది యెలుక.

A rat on the Lingam.

One is afraid to knock the rat off lest he should strike the Lingam, and at the same time he cannot bear to see the emblem so insulted.

A difficult dilemma.

2594. లేనివాడు పుడమి లేనివాడు.

One who has not is as one who is not in the world.

i. e. A penniless man has nothing in the world.

2595. లోభికి రెంటు నష్టి.

A miser loses both ways.

(See Nos. 1912, 2560.)

° वरमेको गुणी पुनो न च मूर्खश्चतैरपि।
एकसङ्गस्तमो हन्ति न च तारागणैरपि॥

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

వ.

2596. వంగసములో పుట్టినది పొంగలి పెట్టితే పోతుందా.

Will [the evil] born in the family go by offering Pongali ?

(For Pongali see No. 912.)

2597. వంశమో, వాడి ఆలి తోకో.

[I don't know] whether it comes from his family or from his wife's tail.

i. e. whether the man's mean actions are the fruit of his low birth or whether he is instigated to such conduct by his wife.

2598. వచ్చే వారికి స్వాగతం, వెళ్లే వారికి ఆసీమాంతం.

Welcome the coming, speed the parting guests.

Svâgatam signifies literally "well come."—*Āsimântam* is an abbreviation of *Āsimântamanuvrajeyam*, "I follow you to the boundary," used to Brahman guests at the conclusion of a *Srâddha*.

2599. వట్టి చెయ్యి మూర వేస్తే, యేమి ఫలము.

If you measure cubits with an empty hand, what is the use of it ?

i. e. what is the use of measuring the air.

(See No. 312)

Vain hopes.

2600. వడ్ల గింజలోది బియ్యపు గింజ.

That which is in the paddy is rice.

Said to an inquisitive person.

(76)

2601. వడ్లు ముత్తుం, పిచ్చికలు ఆర్దుం.

Three Tûms of paddy and six Tûms of sparrows.

Losses keeping pace with gains.

(For Tûms see No. 1104.)

2602. వాడి తండ్రి మా తండ్రి సయాం మొగవాండ్లు.

His father and my father are real males.

An answer given to an impertinent question regarding relationship.

2603. వాడు చెడ్డాడు తాగుబోతు, నాకు వక ముంతెడు కల్లు పొయ్యి
అన్నాడట.

Hang the drunkard ! Pour me out a potful of toddy.

2604. వాశిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడు తులాభారం తూగితే, కరెడ్ల కా
మక్క వంకాయల భారం తూగినదట.

When Vâsi Reddi Venkaṭādrī Nāyudu was weighed in gold
Karedla Kāmakka was weighed in brinjals.

It was an old custom for Indian princes and wealthy landowners to
give their weight in gold to the Brahmans.

(For Brinjal see No. 97—See Nos. 22, 1857.)

2605. విందూ మందూ మూడు పూటలు.

For feasting or for medicine, three times.

A man will not be treated as a guest for more than three meals and he
is not expected to stay longer.—The effect of medicine should be tried
by three doses after which, if it fail, it should be given up.

2606. విక్రమార్కునివంటి రాజు వుంటే, భట్టివంటి మంత్రి అప్పుడే
వుంటాడు.

When there is a prince like Vikramārka, a minister like
Bhatti will at once be found.

(See Nos. 1682, 1581.)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2607. విగ్రహ పుష్టి, వైనేద్య సప్టి.

Stoutness of body, consumption of food.

The only advantage of obesity is expensive living.

2608. విత్తము కొద్దీ విభవము, విద్య కొద్దీ వినయము.

In proportion to the wealth there will be enjoyment, in proportion to the learning there will be humility.

(See Nos. 454, 1374.)

2609. వినయము లోకవశ్యము, విద్య రాజవశ్యము.

Humility subjects the world, learning subjects kings.

Humility often gains more than pride. (Italian.)

2610. విన్నవి అన్నీ విశ్వసించ వద్దు, విశ్వసించినవి అన్నీ వెలిబుచ్చ వద్దు.

Don't believe all you hear, don't divulge all you believe.

Do not all you can ; spend not all you have ; believe not all you hear ; and tell not all you know.

2611. విశ్వమేలే నకులుడు అశ్వశిక్షకుడు అయినాడు.

The world-governing Nakula became a horsebreaker.

(See Virâṭaparva of the Mahâbhârata.)

The will of Providence.

2612. వీసము యిచ్చి వాసానికి పైడ్డే వాడు.

One who gives a Visam and expects a Vâsam.

(See No. 290.)

For *Visam* see No. 876 ; the word here means of $\frac{1}{16}$ of a Rupee (anna).—*Vâsam* is a rafter ; (the original word has been retained to preserve the jingle.)

TELUGU PROVERBS—SUPPLEMENT.

2613. వీసానికి వాసన్నర అయితే, దూలన్నర యెంత.

If a rafter and half goes for a Visam, how much for a beam and a half?

(For Visam see No. 2612—See No. 2323.)

Chaffing an arithmetician.

2614. పెట్టికి కని వెలుగులో పారవేసినారా.

Did [my parents] beget me for nothing and throw me into the hedge ?

Said by a disciple illtreated by his Guru, or by an apprentice illtreated by his master, &c.

2615. వెన్న పెట్టితే మింగలేదు, వేలు పెట్టితే కరవలేదు.

If you give him butter he cannot swallow it, if you give him your finger he cannot bite it.

(See No. 228.)

As demure as if butter would not melt in his mouth, and yet cheese will not choke him.

2616. వెయ్యి ఆవులు గలవానికి వకటి తన్నుకొనిపోతే యేమి.

What is it to him who has a thousand cows, if one will not be milked ?

(See Nos. 243, 294, 1510, 1512.)

Said by an impertinent beggar, when refused alms.

2617. వెయ్యి పుట్ల వడ్లకు వక్క చిలకపురుగు చాలును.

One Chilakapurugu is enough for a thousand Puttis of Paddy.

(For Putti see No. 576.)

Chilakapurugu (lit. parrot-worm) is a small worm found in stored grain.

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2618. వెయ్యి వరహాలు పెట్టి యేనుగను కొనుక్కొని అరవీసం అంకుశానకు పాలుమాలనా.

Should one buy an elephant for a thousand pagodas, and grudge half a Visam for a hook to drive him with ?

Visam (No. 876) is here used for an anna.

(See No. 2191.)

2619. వె ర్రివాని విందు పెట్టేవరకూ నిశ్చయం లేదు.

A madman's feast is never certain till he gives it.

2620. వెలగల జీవరత్నము వక్కటే చాలును, చిలిపిరాళ్లు తట్టెడు వున్నాఫలము యేమి.

One valuable gem of the first water is sufficient—though of pebbles there be a basketful, of what use are they ?

(See Vêmana Book I. 4.)

One grain of pepper is worth a cart-load of hail.

2621. వెలలేని మాణిక్యము.

A ruby without price.

Said of anything of inestimable value.

2622. వెల్లకితలా పరుండి వుమ్మివేస్తే, ముఖముమీద పడుతుంది.

If you spit when lying on your back it will fall on your face.

Who spits against heaven, it falls on his head. (French.)*

He who spits against heaven will have it fall on his face. (Spanish.)†

" Whoso casteth a stone on high casteth it on his own head." Ecclesiasticus xxvii. 25.

* Qui crache contre le ciel, il lui tombe sur la tête.

† Quien al cielo escupe, en la cara le cae.

2623. వేరు తవ్వి వేళ్ళీళ్లు పోశినట్టు.

To dig out the roots and pour in hot water.

To ruin a man utterly.

2624. వేషగాని అడుగులు వేట్లాటకు అక్కరకు వచ్చునా.

Will the postures of an actor be of use in war?

2625. వైద్యుడా నీ సంచిలో వేళ్ళీళ్లు వున్నవా అన్నదట.

O Physician! have you hot water in your bag?

A lazy woman consulted a doctor: he gave her a prescription—she said that she had no one to send for the medicines; he then gave her a powder which he told her to mix with honey—she could get no honey; at last he gave her some medicine which only required to be mixed in hot water—thereupon she asked whether he had any hot water in his bag!

Said of a helpless, feckless creature.

2626. వ్యాధికి మందు వున్నదిగాని, విధికి మందు వున్నదా.

There is a remedy for disease, but is there a remedy for fate?

(See Nos. 1344, 1637, 1990, 1994.)

2627. వ్రాత రాజ్యమేలవలెనని వుంటే, గ్రహచారం గాడిదెలు మేప వలెనని వున్నదట.

When his fortune would have him govern a kingdom, his misfortune would have him graze asses.

The man was so unlucky that even the decrees of Brahmá were overruled by his evil stars.—(See Nos. 1344, 1637.) *Grahaçhâra* literally signifies the rotation of the planets.

శ.

2628. శంఖులో పోస్తే తీర్థము, పెంకులో పోస్తే నీళ్లు.

If you pour it into the conch shell it is holy water, if you pour it into a potsherd it is common water.

(See No. 3047.)

ఆంధ్రలో నోక్తిచంద్రికా శేషము.

2629. శేఖుభాయీకి గోకులాష్టమి వకటా.

Has Shaikh Bhâi a Gokulâshṭamî ?

Gokulâshṭamî is a festival observed in commemoration of the birth of Krishna ; it falls on the eighth day of the dark fortnight of the month Śrâvāṇa.

2630. శ్శశానమునకు పోయిన శవము తిరగదు.

The corpse which has gone to the cemetery does not return.

2631. శ్రీరామరక్ష.

The protection of the great Râma.

(See Nos. 168, 278, 1644, 1867.)

Said in cases of absolute want, &c.

2632. శ్వాసం వుండేవరకు ఆశ వుంటుంది.

As long as there is breath there is hope.

(See No. 2488.)

స.

2633. సంతకు దొంగనయితే చీట్లు యెక్కడ అమ్ముకోను.

If I were a smuggler in the fair, where could I sell my thread ?

2634. సంతలో కొట్టినందుకు సాక్షులెవరు.

Who are witnesses to the [blow] struck in the fair ?

In a crowd, no one can tell by whom a blow was struck.

2635. సంధ్యావందనం చేస్తే పుణ్యంలేదుగాని చెయ్యకపోతే పాపము.

If you perform Sandhyâvandanam there is no merit, but if you neglect it there is sin.

(82)

2636. సంధ్యావందన హృదయపాఠ, వాయుస్తుతి పుస్తకపాఠ.

The Sandhyāvandanam is known to my heart, the praise of Vāyu is known to the book.

(See No. 2489.)

2637. సత్రపు కూటికి సర్కారుశెలవు యెందుకు.

Why an order of Government for [eating] the food [given] in an alms-house ?

2638. సభలో సమస్కారం.

A salutation in an assembly.

A general compliment.

2639. సముద్రపు అల నిలిచేదెప్పుడు, స్నానము చేశేదెప్పుడు.

When will the waves of the sea cease [to roll] ? When will you bathe ?

i. e. Will you wait to bathe until the sea is motionless ?

2640. సాతానిజట్టుకూ సన్న్యాసిజంధ్యానకూ ముడిపెట్టినట్టు.

Like tying a Sātāni's top-lock and a Sannyāsi's sacerdotal thread in a knot.

A joke—Sātānis (Rāmānujas) do not wear the lock of hair common to other castes,* and Sannyāsīs wear no thread.

Said of a ridiculous scheme.

* निष्कच्छो मुडितश्चैव शंखचक्रांकितस्तथा ।

ऊर्ध्वपुंज्रमాయुक्तो वैष्णवः परिकीर्त्यते ॥

Without a top-lock, with shaven head, marked with the shell and discus, and having the upright streak [on the forehead]—he is called a Vaiṣṇava.

(cf. note 1 p. 41 Wilson's *Essays and Lectures* vol. 1.)

ఆంధ్రలోకోక్తిచంద్రికాశేషము.

2641. సాక్షికాళ్లు పట్టుకోవడముకన్నా వాదికాళ్లు పట్టుకోవచ్చును.

Better fall at the feet of the prosecutor than at the feet of the witnesses.

2642. సీతపుట్టడం లంకచేటుకే.

Sitá was born for Lanká's ruin.

2643. సుఖవాసిదేహము మెత్తనిచెప్పుతో కొట్టవలెను.

You must beat his delicate body with a soft slipper.

Said in joke of a person who affects to be very delicate.

2644. సుగ్రీవాజ్ఞ.

The command of Sugriva.

Strictly enforced and disobedience to it cruelly punished.

See *Kishkindhâkâṇḍa* of the Rāmāyana.

2645. సుపుత్రః కొంపచెరపకః.

The best son is the ruin of the house.

All the sons were bad.

2646. సూదికిగాను సోదికి పోతే, పాత రంకులు బయటపడ్డవి.

When he went to the oracle to find the needle, his old sins came out.

2647. సూదేటువాణ్ణి, సుత్తేటువాణ్ణి, కండేటువాణ్ణి నమ్మరాదు.

You should not trust a needle-worker, a hammer-wielder or a bottom-thrower.

i. e. a tailor, a blacksmith, or a weaver.

(See Nos. 1782, 2045.)

A hundred tailors, a hundred millers, and a hundred weavers are three hundred thieves. (Spanish.)*

* Cien pastres, cien molineros, y cien tezederos son trecientos ladrones.

2648. సూర్యోదయానకు కూర్చుండి శుక్రోదయానకు లేచినట్లు.

He sits down at sunrise and gets up with Venus.

Said of a glutton who sits long at his meals.

2649. సూర్యోదయానకు మాంగల్యధారణము, శుక్రోదయానకు మాంగల్య
విసర్జనము.

Putting on the wedding cord at sunrise, and taking it off
when Venus rises.

In the morning a bride, at night a widow.

(See Nos. 99, 711.)

2650. సొమ్మేమి లక్ష్యము, మనిషేమి పావనము.

What good is there in money ? what purity is there in man ?

2651. సోమార్లకు స్వయంపాకం చేశిపెట్టి, పందలకు పక్కవేశేవాడు.

One who cooks rice for lazy fellows and makes beds for idle
scamps.

Said of a good-for-nothing fellow.

2652. స్వకార్యధురంధరుడు, స్వామికార్యవంచకుడు.

In his own business a great worker, in his master's business
a great cheat.

2653. స్వపక్షపరపక్షనిర్ధామధాముడు.

A ruiner of himself and of others.

Nirdhūmadhāma signifies literally " one who has flame without smoke."

ఆంధ్రలోక్తిచంద్రికాశేషము.

2654. స్వర్గారోహణవర్షం చదువుతున్నాడు.

He is reading the Svargārohaṇaparva.

Svargārohaṇaparva is the last or 18th Chapter of the Mahābhārata which contains the story of the Pāṇḍavas ascending to the heavens.

The saying is applied to a person on his death-bed.

2655. హనుమంతునియెడట కుప్పిగంతులా

What! will you jump before Hanumān?

i. e. Who can jump like the monkey-chief?

Applied to a ridiculous attempt.

A D D I T I O N A L.

2656. అండలేనివూళ్లో వుండదోషం, ఆశలేనిపుట్టింట అడగదోషం.

It is wrong to live in a village that has no protection; it is wrong [for a woman] to ask [for any thing] in the house where she was born if there is no love [for her].

2657. అంపబోయిన అల్లీసాయెబూ, పిలవబోయిన పీరుసాయెబూ, మాయమయినారు.

'Alī Ṣāhib who went to set out [the departing guests], and Pīr Ṣāhib who went to call him, both disappeared.

2658. అత్త యెత్తుకొని తింటూ వుంటే, అల్లుడికి మనుగుడుసా.

If the mother-in-law live by begging will the son-in-law have a feast?

Manugudupu is "a final entertainment given by the bride's parents to the bridegroom, after the conclusion of the whole marriage ceremonies."

(Brown.)

2659. అయితే ఆడబిడ్డ, కాకుంటే మొగబిడ్డ, అదీ యిదీ తప్పితే అంతా అబద్ధం.

Perhaps a female child, if not, a male child ; if neither this nor that, it is all a lie.

Said by an astrologer when consulted regarding a pregnant woman.

2660. అయినరబాజ్జ, తోవ తోవ.

Bravo! Bravo!—Wale! Wale!

A man was once fed with porridge (*tôpa*) in his mother-in-law's house. Never having tasted it before and wishing to have some at home he enquired its name—on his way home he had to jump over a nullah; on his clearing it, a bystander cried out *Aisaraboza* "Bravo! Bravo!" The man in his excitement forgot the word *tôpa* and substituted for it *Aisaraboza* and beat his wife because she could not make the dish until wales rose on her body. There is a pun here on the word *tôpa*.

2661. అరే గడ్డితినే కోమటీ అంటే, యేమోయి బెల్లంతినే సాయెబూ అన్నాడట; అట్లా అంటివేమి కోమటీ అంటే, అతనికి అది వాడుక నాకు యిదివాడుక అన్నాడట.

"Hollow! grass-eating Kômatî," said [a Mussulman],
"Well! molasses-eating Şâhib," replied [the shopkeeper] :
"How is it you speak in this way?" asked [a bystander],
"He is accustomed to that and I to this," said [the Kômatî.]

i. e. He meant to say that the Mussulman was accustomed to grass and he to molasses.

2662. ఇంట్లో లింగాకారం, దోవలో చక్రాకారం, యిక్కడ జడలా కారం, యెక్కడా అన్నాకారం లేదు అన్నాడట.

At home the form of the Lingam, in the road the form of the Chakra, here the form of matted hair, but no where is there the form of rice.

Said by a disappointed man. At home he was too poor to eat any thing but *Sankaṭi* (No. 2512) which being coarse food stands up in the dish like a Lingam. When travelling to visit a relative he could only get in the road common round cakes (*Dûse*) in shape like the *Chakra* (Vishṇu's discus) and when he arrived at his kinsman's house instead of being treated with good fare he was only given *Zantikalu* (country Vermicelli).

ఆంధ్రలో కోక్తిచంద్రికా శేషము.

2663. మన్నపు, మన్నప్రజా.

Is it a village that I have lived in? Are the people those
with whom I have been intimate?

Said of a strange place.

2664. ఉన్న శాంతం పూడ్చుకొని పోయినదిగాని కోపమే లేదు.

All my patience is swept away, but I am not at all angry.

An ironical speech used by a man boiling with indignation.

2665. ఎవరి పయిగుడ్డ వారికి బరువే.

Every man feels his own upper cloth heavy.

(See No. 414.)

Every one has his care.

Every one feels his own burden heavy. (French.)*

2666. ఏట్లో పడ్డవానికి యెన్నో యెన్నికలు.

To him who has fallen into a river how many thoughts [do
not arise?]

Said of one in utter despair.

2667. ఏపట్టా చావకపోతే బాపట్లకు పంపండి.

If he does not die in any way, send him to Bâpatla.

i. e. If you can't get rid of him in any other way, send him to that place.
Bâpatla is a village in the Guntoor District, once notorious for the
rascality of its inhabitants. The Revenue officers sent there to collect the
land tax are said to have been killed one after the other by being accomo-
dated on the day of their arrival with a dwelling infested by hornets,
which came out in the night and disposed of the obnoxious visitor!

* A chacun son fardeau pèse.

2668. ఒళ్లంతా తడిశినవెనక ప్రాపలేనివానికయినా చలిలేదు.

After the whole body is wet even an invalid does not feel the cold.

(See Nos. 1501 and 2673.)

2669. కక్కిన కూటికి ఆశించరాదు.

You should not wish for food thrown up.

Don't wish to get back what you have given away.

(See No. 81.)

2670. కలిగినవారింటి కడగొట్టుకోడలు అయ్యేటంతకన్నా పేదవారింటి పెద్దకోడలు అయితే మేలు.

Better be the eldest daughter-in-law in a poor man's house, than the youngest daughter-in-law in a rich man's house.

The eldest son's wife has authority in a household next to a mother-in-law and in the case of the latter's death she becomes mistress of the establishment. The youngest son's daughter, though generally petted, is allowed no voice in the management of the household affairs.

2671. కూడు వుడికినవెనక పొయ్యి మండుతుంది, కులం చెడ్డవెనక బుద్ధి వస్తుంది.

After the food has boiled the fire burns well, after the caste has been lost [a man's] sense comes.

i. e. He comes to his senses after losing his caste.

2672. కేశవా నారాయణా అవ్వ బువ్వ పెట్టు.

O Kesava! O Nārāyaṇa!—O grandmother! give me food.

A boy began his Sandhya but soon broke off to ask for his food.

2673. కొంగు తడిస్తే చలిగాని కోకంతా తడిస్తే యేమిచలి.

If the hem be wet, cold [is felt], but if the whole garment be wet, what cold [is felt ?].

(See Nos. 1501 and 2668.)

2674. గంగాధరుడు చచ్చినాడు అమ్మా.

O Madam! Gangādhara is dead.

The story is as follows :—The washerwoman of a certain Queen had a female donkey which was pregnant. The woman vowed to Siva that if the donkey was safely delivered she would call the young one *Gangādhara* (one of the names of Siva, signifying “ the receiver of the Ganges ”). The birth took place and the vow was fulfilled, but after a short time the young donkey died. The washerwoman was in great grief, neglected to bring the Queen's clothes, and weeping cried out “ Gangādhara is dead ! ” The servant sent from the palace, thinking that Gangādhara must be some important person, went crying to the Queen. The Queen believing that a relation of the king had died commenced to weep, her whole household joining in her lamentations—the king on enquiring the cause of his consort's grief received the same information that Gangādhara was dead, whereupon, imagining that he was a relation of the Queen's, he joined in the general howling, in which he was assisted by all his court! When the truth was at last known, all were ashamed.

2675. ఘోరకలి.

The horrible Kali.

Referring to the *Kaliyuga* “ the Iron Age.”

Applied to crimes of great enormity.

2676. చచ్చినా పయికం తప్పదచ్చమ్మ యిక తిట్టకు.

Though you die the money must be forthcoming—O Achchamma! Don't abuse me any more.

A Brahman after eating is bound by the ceremonial law to repeat the following :

అమృతాపిధానమసి |

రారవే పుణ్యనిలయే పద్మార్బుదనివాసినాం |

అర్థినాముదకం దత్తమక్షయ్యముపతిష్ఠతు ||

O Amṛita! thou art a covering. May the water given to the hundreds and thousands of [thirsty] askers in hell, the habitation of the wicked, endure without diminution.

The above is a parody, the allusion being to a hard-hearted creditor and hypocritical formalist.

2677. చిన్ననాడూ లేవు, పెద్దనాడూ లేవు, చంద్రశేఖరుడినాడు చెవుల పోగులా.

I had them not in childhood, nor in age, am I now to have earrings in Chandrasekhara's time ?

Said by a father to whom earrings were offered when, in his old age, a son had been born to him.

2678. చుక్కలూళ్లో చక్కీలాల తేబోయినాడు.

He has gone to fetch Çakkilams from star-town.

i. e. He has died. For Çakkilam see No. 1609.

2679. చూస్తే నుంకం, చూడకపోతే బింకం.

If seen—duty ; if not seen—bragging.

The allusion is to a person attempting to smuggle goods through a custom house—If caught, double duty was exacted.

2680. చెడ్డా పడ్డా చేబ్రోలే గతి.

If one is unfortunate, Chêbrôlu is a refuge.

Chêbrôlu is a village in the Guntoor District.

2681. తప్పతిని కులం మరిచినట్టు.

Eating to excess, he forgets his caste.

Said of a man who, being sumptuously entertained, forgets his low origin.

2682. తప్పలేనివాణ్ని పుప్పులో వెయ్యమన్నాడట.

Put the faultless man into the salt.

If you cannot ruin him in any other way, put him into the Salt Department—there, you can easily bring a charge of dishonesty against him and get rid of him.

ఆంధ్రలో కోక్కిచంద్రి కాశేషము.

2683. తింతలు చూతినవే, చూతే తాతే తాలంత్రే తూతకతూతకతోనా
దొందుదొందే.

“The tamarinds have flowered,” [said one]. “When the time of blossoming and bearing fruit comes, will flowers and fruit be wanting?” [said another] “You are both alike,” [said the third].

Three sisters suffered from an impediment in their speech—each thought she spoke better than either of the other two. The first instead of “*Chintalu pūchinavē,*” said “*Tintalu tūtinavē*” the second pronounced “*Pūchē kāchē kalam vastē, pūyaka kāyaka pōnā?*” as “*Tūtē tātē tālam tattē, tūtaka tātaka tūnā?*” and the third, taunting both her sisters, said of their speech “*Dondu dondē*” for “*Rendū rendē*” (literally, “the two are two”).

2684. తిట్టితే కోపం, కొట్టితే నొప్పి.

If you abuse—anger; if you beat—pain.

2685. తిప్పలాడీ మా అప్పను చూచినావా, తీర్థంలో మా బావను
చూచినావా.

Well, you affected creature, did you see my sister? Did you see my brother-in-law at the festival?

An affected woman sees no one but herself.

2686. తిమ్మన్న బంటికి రమ్మంటారు కాబోలు.

Perhaps they'll ask you to dine with Timmanna.

Timmanna is a jocose term for a monkey. The boisterous fun at the time of investing a Brahmachārī with the sacerdotal thread is called in joke *Timmannabanti*, the monkey feast.

2687. తిమ్మన్నా తిమ్మన్నా నమస్కారము అన్నాడట; నా పేరు నీకు
యెట్లా తెలిశినది అంటే, నీ ముఖం చూడగానే తెలిశినది
అన్నాడట.

“Timmanna! Timmanna! I salute you” cried one—“How do you know my name?” said the other. “I knew it directly I saw your face” replied the first.

2688. తుడుముకాడినుంచి దేవతార్చనదాకా వకటే మాట.

From the tom-tom to the worship of the idols, he has but one word.

(For *Tuḍum* see No. 1004.)

Said of an ignorant man, who has but one idea in his noddle.

2689. తొత్తువలె పాటుపడి, దొరవలె తినవలెను.

One must work like a slut and eat like a gentleman.

(See No. 2394.)

2690. నా నెత్తురు నావాత కొట్టుతాడు.

He casts my blood into my mouth.

i. e. He harasses and annoys me exceedingly.

2691. నీలకంఠాయ విద్వహే కొలుకులూరాయ ధీమహి!

తన్నొ గుడ్లూరుః ప్రచోదయాత్ ||

We think on blue-throat, we meditate on eye-corners ; may the eyeball-village stimulate us.

A parody on the *Durgâ-gâyatatrî* :—

కాత్యాయనాయ విద్వహే కన్యకుమారి ధీమహి!

తన్నొ దుర్గిః ప్రచోదయాత్ ||

We think on K&ty&yani, we meditate on Kany&kum&ri ; may Durg& stimulate us.

Said in joke to a boy about to cry.

2692. పాడు అయిపోయిన కూరలు బాపడికి.

The rotten vegetables to the Brahman.

(See No. 2694.)

Spurious benevolence.

When Tom's pitcher is broken I shall get the sherds.

2693. పిలిచేవారు వుంటే, బిగిశేవారు శానామంది వున్నారు.

When sought after, many become proud.

(See No. 1947.)

2694. పుచ్చిన వంకాయలు బాపనయ్యలకు.

The rotten brinjals to the Brahmans.

(For *Brinjal* see No. 97—See No. 2692.)

2695. పెక్కురేగుల్లో వక జిల్లేడు బ్రతుకునా.

Can a Jillêdu live in the midst of Rêgu bushes ?

(For *Jillêdu* see No. 2350.—For *Rêgu* see No. 119.)

How can a good man live in the midst of the wicked ?

2696. బ్రహ్మచారీ శతమర్కటం.

A Brahmachârî [is equal to] a hundred monkeys.

2697. ముక్కులో వెంట్రుక కొప్పులోకి వచ్చి మూగవాడు అమ్మా అన్న నాటికి చూతాము.

We will see about it when the hair in the nose comes into the top-lock and the dumb man calls out “Mother!”

2698. రేగుచెట్టుకింది చెవిటి గుడ్డివాని వత్తు.

Like the deaf blind man under the Rêgu tree.

(For *Rêgu* see No. 119.)

The story runs as follows :—A deaf blind man insisted on being taken to a comedy, and begged his friends to nudge him when anything very amusing was acted so that he might laugh. They pretended to agree to this, but left him half way under a *Rêgu* tree, telling him that the performance was going on there. He sat there all night laughing whenever the slender branches of the tree, moved by the wind, touched him.

2699. వండవే పెండ్లికూతురా అంటే, కుండ తీసుకొని నీళ్లకు వెళ్లుతాను అన్నదట.

When the bride was asked to cook, she said she would take a pot and go for water.

2700. శుభాలుముంచి దీపాలు ఆర్పేవాడు.

One who drowns fortune and extinguishes lamps.

Said of a man who causes the ruin of others.

INDEX TO THE TELUGU PROVERBS.

*. The Proverbs being alphabetically arranged, the initial words have not been repeated in this Index.

అ.	అచ్చిరాదు 321	అతుకు 1331
అంశకానకు 2618	అచ్చివచ్చినది 604	అత్త, 19, 72, 96, 127, 155, 161, 269, 532, 709, 710, 711, 861, 1574, 1908, 1951, 2357, 2389, 2500
అంకడి 25	అటకలి 1033	అత్తముండ 314
అంగరకా 1407	అటికంత 116, 2164	అదిరదిరిపడ్డ 1435
అంగవస్త్రము 818	అటుకులవవి 393	అనిరిపడ్డది 164
అంగిటముల్లు 1770	అటాయిటూ 95	అదృష్టము 1292
అంటదు 649, 1480	అట్టెట్టే 64	అద్దంకి 2054 [1741]
అంటపొడిచినది 1123	అట్టెదాచి 2191	అద్దము 18, 119, 203, 716,
అంటవు 600	అట్లకు 1551	అధికము 2013
అంటాడు 1797	అడగదోపం 2656	అధికారము 2263
అంటును 1480	అడలుతుంది 1182	అధికలము 2150
అంతఃకరణలు 186	అదావుడీ 238	అధ్యాన్నము 131
అంతము 166, 213, 465, 2269	అడిగి తీరదు 112	అనాచారం 2177
అంతవాణ్ణి 1235	అడిగితే 191, 484, 1913	అనాచారానకు 166
అందం 300	అడిగినట్టు 194, 446, 642, 732, 1167, 1392, 1870	అనిపించగలరా 2554
అందలము 22, 95, 632, 2140	అడిగినాడు 274, 2497	అనిపించుకొన్నట్టు 919, 2028
అందానకు 1852	అడిగడే 31	అనిపించుకో 72, 1948
అంబటికట్ట 2357	అడిగేటంత 2409	అనిపితామా 2184
అంబటికి 2202	అడివి 104, 1310, 2256	అనుకొన్నాను 2579
అంబటిపరకలు 162	అడివిలేడి 346	అనుభవము 1545
అంబలి 2396	అడుగుతుంది 2182	అనుభవించని 2373
అంబాళపుపండు 1349	అడుగులు 2624	అనుభవించనివాడు 2555
అకాలమందు 2274	అడుగోటి 48	అనుభవించినట్టు 267
అక్క 162, 1852	అడ్డగించినట్టు 1606	అనుభవిస్తున్నారు 2425
అక్కర 196, 241, 1304	అడ్డపడ్డట్టు 2120	అనుమానము 962, 2404
అక్కరలోకి 2337	అడ్డమయినట్టు 995	అన్న 1478
అక్కశిరి 1273	అడ్డమా 684, 1980, 2470	అన్నంభొట్టూ 165
అగడ్డలు 67	అడ్డము 1057, 2141	అన్నదమ్ములు 207
అగస్త్యుడు 15	అణిగినాడు 2503	అన్ననాటికి 2697
అగ్ని 256, 2159	అణిగి వుండినవి 454	అన్నము 75, 140, 198, 859, 1081, 1361, 1807, 2114, 2319, 2370, 2378
అగ్నిశేషము 362	అణుగుతవి 2151	అన్నముపెట్ట 1650
అగ్రహారము 6	అతక 257	
అచ్చువ్వు 2676	అతకదు 529	
అచ్చినవాడు 244	అతిరసములు 2448	

INDEX I.

అన్నాకారం 2662
 అన్యాయము 2409
 అపకారము 323, 1124
 అపరబుద్ధి 2179
 అపశబ్దము 151
 అప్ప 2685
 అప్పటికే 399
 అప్పదాలు 1008
 అప్పజీ 450
 అప్పారావు 164
 అప్పాలు 2155
 అప్పు 131, 1640, 2290
 అప్పుల 402
 అప్పులవాడి 1596
 అప్యేకదంతుండు 2198
 అబద్ధము 1577, 2131, 2247,
 2523, 2659
 అబద్ధాలు 325, 941 [2427
 అబ్బ 102, 411, 1312, 1449,
 అబ్బకపోతే 92
 అబ్బడు 910
 అబ్బా 1, 1043
 అభాగ్యునికి 1288
 అభిరాముడు 2085
 అమర్చ 34 [1254
 అమావాస్య 113, 271, 1191,
 అమీరుసాయెబు 2430
 అమృతము 2543
 అమేధ్యము 371, 626, 632, 2496
 అమ్మ 109, 110, 111, 112, 206,
 967, 1229, 1920, 2163, 2225
 అమ్మా 45, 125, 1483, 1732,
 2043
 అమ్మితే 1575
 అమ్మిన 1916
 అమ్మినచోట 2301, 2479
 అమ్మినట్టు 2266, 2286, 2301
 అమ్మకొని 338
 అమ్మకొన్న 2268
 అమ్మకో 1722
 అమ్మకోను 2633

అయితేగియితే 105
 అయిదువలసము 78
 అయ్య 99, 838, 967, 1920
 అయ్యకత్తరా 2119
 అయ్యల్లా 77
 అయ్యవారి 2547
 అయ్య 1996
 అరచేతికి 1294
 అరపవాడి 581
 అరపీకెడు 117, 2070
 అరపీసం 2618
 అరవై గడియలు 90
 అరవై యేండ్లకు 202, 2372
 అరసస్య 2277
 అరిగిపోతుంది 74
 అరిచినది 1180
 అరిటికర్రు 955
 అరిటికాయ 1917
 అరిటిపండు 432
 అరిస్తే 1557
 అరువులు 1934
 అరులుమరులు 124
 అరుస్తుంటవి 1965
 అర్జునుడు 211
 అర్థము 89, 169, 219, 2373
 అర్థాపేక్ష 179
 అర్ధరాత్రి 136
 అర్పణ 2138
 అల 2639
 అలంకారము 2052, 2060
 అలిగి 925
 అల్పబుద్ధిగలవాడు 2162
 అల్లడాడినట్టు 1191
 అల్లాడి చచ్చినది 1075
 అల్లి 2535
 అల్లినవి 787
 అల్లిసాయెబు 2657
 అల్లండ్లు 2209
 అల్లుడాశ 2500

అల్లడి 139
 అల్లడికి 2658
 అల్లడు 2262
 అల్లని 2
 అవలికిపాండి 2136
 అవపథ్యానకు 498
 అవమానము 215
 అవలక్షణం 318, 919, 2591
 అవలక్షణాలుగల 1900
 అవిరేణికుండలకాడ 2067
 అవివేకి 21
 అవ్వ 800, 1476, 1681
 అవ్వనాటి 1242
 అవ్వ 2672
 అశ్వశిక్షకుడు 2611
 అఘంటా 1458
 అఘ అనిపించు 52
 అష్టాక్షరీ 833
 అసుర 1522
 అనురులకు 2274
 అక్షరలు 142
 అక్షరవారవ 73
 ఆ.
 ఆకటికి 83
 ఆకటివేళ 978 [2478
 ఆకలి 216, 851, 1115, 1288,
 ఆకాశమంత 152
 ఆకాశము 750, 2588
 ఆకు 143
 ఆకుతోటవానికి 1918
 ఆకునాకినట్టు 2506
 ఆకులు 454
 ఆగదు 567
 ఆచారము 947
 ఆచారరిగూ 2489
 ఆచార్యకటాక్షము 1355
 ఆచార్యాధీనము 133
 ఆజ్ఞ 1000, 2644
 ఆజ్ఞలేక 2065
 ఆజ్ఞము 29

INDEX I.

ఆట 1959
 ఆడంగులు 1519
 ఆడదాన్ని 1249
 ఆడదీ 643, 1776
 ఆడనిదీ 489
 ఆడపడుచు 555
 ఆడబిడ్డ 2659
 ఆడబిడ్డతనాన 1435
 ఆడవారు 424, 2550
 ఆడితే 499, 1838, 2298
 ఆడినది 1959
 ఆడును 349, 499, 2298
 ఆణిముత్యాలు 2185
 ఆత్త 2178
 ఆత్మబంధువులు 200
 ఆత్మలో 4
 ఆడరణరసము 76
 ఆదివారం 180, 1551, 2161
 ఆదీ 166
 ఆధారం 2193
 ఆనందము 416
 ఆనపెట్టుకొన్నట్టు 163
 ఆపద 2141
 ఆపదలు 418
 ఆమడ 461, 1390, 1391
 ఆముదములో 12
 ఆయుధము 2383
 ఆయువ్యము 1251 [1814
 ఆయుస్సు 1162, 1253, 1636,
 ఆరగించ 978
 ఆరగ్గు 51
 ఆరావుల 105
 ఆరి 366
 ఆరికకనువు 2317
 ఆరు 1196
 ఆరుగ 107
 ఆరుజోళ్ల 1790
 ఆరునెలలు 2091, 2166
 ఆరుమానములు 2146
 ఆరేళి 1715

ఆరోగ్యము 1251
 ఆర్చినప్పు 2257
 ఆర్థం 2601
 ఆర్పేవాడు 2700
 ఆర్కాటాలు 661
 ఆలస్య 2277
 ఆలి 153, 2067, 2193
 ఆలికి 350
 ఆలితోక 2597
 ఆలిని 135, 2135
 ఆలు 69, 106, 270, 417, 1938,
 2148, 2532, 2577
 ఆలూ 79
 ఆళ్లవంక 82
 ఆళ్లు 1106, 1280
 ఆవకట్టు 2285
 ఆవగించ 785, 1348
 ఆవములో 646, 647
 ఆవలింత 1971
 ఆవాలు 496, 787
 ఆవు 908, 1178, 2462
 ఆవులపాలు 2584
 ఆవులలో 1173
 ఆవులు 2616 [2632
 ఆళ 752, 1938, 2142, 2279,
 ఆళపడకండి 2136
 ఆళపడ్డట్టు 13
 ఆళపెట్ట 60
 ఆళలేనిపుట్టింట 2656
 ఆళించరాదు 2669
 ఆళ్లలాయసులా 184
 ఆసాధం 70
 ఆసాదివానిది 7
 ఆసీమాంతం 2598
 ఆహా 1381
 ఇ.
 ఇంట 849, 1335
 ఇంటను 1709
 ఇంటి 912
 ఇంటి ఆయన 2199

ఇంటికి 407, 417, 512, 620,
 909, 949, 1015, 1386, 1740,
 1761, 2533
 ఇంటి దేవుడికి 1601
 ఇంటివాండ్లు 1576
 ఇంటివారు 891
 ఇంటివెనక 258
 ఇంట్లో 948, 1159, 1454, 1795,
 1968, 2173, 2311, 2390, 2495
 ఇంట్లోకి 968
 ఇంట్లకు 2032
 ఇండ్లు 2257
 ఇందునా 2280
 ఇంద్రభోగము 976
 ఇంపు 503, 975
 ఇగురు 250
 ఇచ్చిపెట్టుకోలేదు 2557
 ఇచ్చిపొమ్ము 1135
 ఇచ్చుకొన్నాను 2234
 ఇచ్చినది 2234
 ఇచ్చినవాడు 86
 ఇడవలె 2100
 ఇలిభావలు 250
 ఇతడి 647, 953
 ఇద్దరు 478, 1356, 2309
 ఇనపలెడ్లు 1864
 ఇన్నాళ్లకు 1477
 ఇప్పిండి 236
 ఇమడవు 2250
 ఇరవు 2339
 ఇరవైనాలుగు 2202
 ఇరుగింట పొరుగింట 1951
 ఇరుగూ పొరుగూ 271
 ఇర్కటం 270
 ఇర్రి 1594
 ఇలారం 268
 ఇలి 266
 ఇలిభిక్షము 1968
 ఇల్లంతా 280, 634, 1034
 ఇల్లాలు 1897, 2201

INDEX I.

ఇల్లి 137 [2023, 2336
ఇల్లు 235,608, 727, 1325,1365,
ఇవ్వకూడదు 2016
ఇవ్వను 2354
ఇనక 424, 738
ఇస్తావు 1740

ఈ.

ఈగవులి 239
ఈగలకేము 254
ఈగలమోత 240
ఈగలు 2386, 2507
ఈగించస్తే 227
ఈడవలేక 1576
ఈడిగనాయుడా 836
ఈడుకావు 1330
ఈడేరిపోరావు 242
ఈత 426, 935, 1098
ఈడవచ్చునా 631
ఈడవచ్చును 2094
ఈనిలే 373
ఈనిన 1717
ఈనినది 1172, 2224, 2393
ఈనెను 390
ఈమధ్య 2066
ఈలకూర 199
ఈవి 1731
ఈళ్ళరుదూ 228

ఉ.

ఉంచుకొని 2002
ఉండదోషం 2656
ఉండనివ్వ 326
ఉండబడు 367
ఉండలేకపోలే 352
ఉండవచ్చును 1588
ఉండేచోటు 2507
ఉండేలు 1450
ఉండ్రాళ్ల 1981
ఉక్తం 324
ఉగాది 306

ఉచ్యతే 743
ఉజ్జో 1710
ఉట్టి 343, 1339
ఉట్టివంక 559
ఉట్రవడియము 773
ఉడకదు 183
ఉడతాభక్తి 307
ఉడికిన 1214
ఉడికినవెనక 2671
ఉడుకుతున్నది 2050
ఉతకడు 2208
ఉత్తది 2028
ఉత్తమాళ్వమా 329
ఉత్తముండ 2211
ఉత్తమురాలు 55
ఉత్సవవిగ్రహాలకు 1798
ఉదకము 2239
ఉదారి 1907
ఉద్యోగపు 2214
ఉద్యోగము 105, 341
ఉధరిణెడు 329
ఉన్నకన్ను 1567
ఉన్నచోటు 2034
ఉన్నదంతా 2012
ఉన్ననాలుక 681
ఉన్నమతి 846
ఉన్నవారు 2435
ఉసకారము 198, 350
ఉసకారమే 80
ఉసదేశం 833
ఉపనానము 1111
ఉపాదానం 2533
ఉపాదానమెత్తే 361
ఉపాధి 943
ఉపాధ్యాయులు 302
ఉప్పర 330
ఉప్పు 41, 120, 199, 338, 2156
ఉప్పులేని 1393
ఉప్పులో 2682

ఉమ్మివేస్తే 2622
ఉమ్ములు 1034
ఉమ్మేళినా 1101
ఉయ్యాల 1453; 1495
ఉరకకురా 920
ఉరికి 726
ఉరిన 779
ఉరిపెట్టుకో 352
ఉరిమికురిళినా 317
ఉరిమితే 1671
ఉరిమినా 591
ఉలవలు 2071
ఉలికేనుకొని 320
ఉలిపికట్టె 347
ఉల్లి 345, 1028
ఉల్లిగడ్డ 305, 1536
ఉల్లివనానకు 2107
ఉల్లివననమాహేళు 2106
ఉళిరికకాయ 41
ఉసురు 1527
ఉస్తెకాయ 359

ఊ.

ఊక 755
ఊగినట్టు 1495
ఊచలియ్యాల 1550
ఊచేనాడు 1453
ఊడదిశవేస్తే 299
ఊడిపోయిన 681
ఊడ్చిపెట్టుము 36, 2012 [2664
ఊడ్చుకొని పోయినది 1567,
ఊడ 303, 1945
ఊదిలే 928, 1175
ఊదినప్ప 2486
ఊదుమంటే 1559
ఊరంతా 525
ఊరకుండదు 255
ఊరకుండరు 1732
ఊరకుండవు 1085, 1639, 2181
ఊరకుండు 1110

INDEX I.

ఊరగాయ 850
 ఊరనెంఠ 339 [1413
 ఊరికి 295, 479, 943, 1412,
 ఊరీపూరని 1930 [2149
 ఊరు 321, 438, 1352, 1544,
 ఊరుకుండి 1786
 ఊరుగాయ 1930
 ఊరెల్లా 332, 2206, 2209
 ఊర్కుంటారా 1077
 ఊళ్లవాండ్లూ 1400
 ఊళ్లు 463, 1860 [2114, 2207
 ఊళ్లో 326, 830, 1100, 1414,
 ఊనరవిల్లి 1128
 ఊనూ 329, 1381
 ఎ.
 ఎంగిటికి 2174
 ఎంగిలి 1345
 ఎంచ 617
 ఎంచి 430
 ఎంచుకొన్నట్టు 1456
 ఎంచుతావు 1077
 ఎండ 391, 455, 1834
 ఎండలెట్టు 344
 ఎండవలకి 1940
 ఎండి 2303
 ఎండితే 2317
 ఎండిపోయినది 387, 514
 ఎండిపోయినాడు 1609
 ఎండియిడికినా 2552
 ఎండుతుంది 299
 ఎందూ 552
 ఎంతమారము 1950
 ఎక్కలేనమ్మ 304
 ఎక్కించ 1723
 ఎక్కించి 906
 ఎక్కికూర్పుంటే 2538
 ఎక్కితే 2140
 ఎక్కినట్టు 715, 733, 1340
 ఎక్కినది 1857

ఎక్కిరించినది 783
 ఎక్కిరించినాడు 452
 ఎక్కిరిస్తూ 1353
 ఎక్కిరిస్తే 1961
 ఎక్కుతాను 701
 ఎక్కుతావురా 701
 ఎక్కువ 1115
 ఎక్కెక్కియేడేవు 411, 412
 ఎక్కేవాణ్ణి 907
 ఎక్కేవాని 687
 ఎగరవేస్తాను 491
 ఎగనన 418
 ఎగననతోయ్యను 1040
 ఎగసి 669
 ఎగసిపడితే 454
 ఎచ్చుదు 815
 ఎచ్చుతక్కువగా 2312
 ఎడమచెయ్యి 433, 1306
 ఎడము 2026
 ఎత్తమంటే 1989
 ఎత్తిపారవెయ్యి 2371
 ఎత్తివిడిచిన 1834
 ఎత్తుకొనితింటూ 2658
 ఎత్తుకొనితిన 463
 ఎత్తుకొనిపోతే 2227
 ఎత్తుకొనిపోయినది 1842
 ఎత్తుకొనిపోయినవి 2272
 ఎత్తుకొమ్మని 1993
 ఎత్తుబడాలేదు 2429
 ఎడటపడ 1525
 ఎదాన 384
 ఎదిగితే 1611
 ఎదురుగా 1218
 ఎదురుగాపోయినది 2099
 ఎదురుగావచ్చినట్టు 1820
 ఎదురుగావచ్చినది 2477
 ఎదురుచూచినట్టు 2130
 ఎదురుదేకిన 1038
 ఎదురునాకిలి 2083
 ఎదురెక్కిన 695

ఎద్దు 464, 781, 1103, 1654,
 1676, 1743, 2016, 2219
 ఎనపపెరుగు 420
 ఎనిమిది 2232
 ఎన్నడు 1593
 ఎన్నాళ్లు 210, 341, 1096, 1574
 ఎన్నిక 1855
 ఎన్నికలు 2666
 ఎన్నేవాడు 1078
 ఎప్పటివలె 1801
 ఎముకలు 835
 ఎమ్మెలుచేస్తే 400
 ఎరగదు 785
 ఎరగదు 788, 1891, 1942
 ఎరగను 1232
 ఎరక 1419, 1910
 ఎరుగుతుంది 541
 ఎరుగుదును 1232
 ఎరుగునా 2079
 ఎరుగును 1917, 2361, 2406
 ఎరుగురా 393, 808
 ఎరుపే 788
 ఎరువిచ్చిన 1464
 ఎరువు 2090
 ఎరువులవారు 2227
 ఎర్ర 542
 ఎర్రవాణ్ణి 1642
 ఎలిక 1457
 ఎలుక 759, 1721, 2593
 ఎలుకను 679
 ఎలుకలు 1104
 ఎల్లి 1707, 1714
 ఎల్లండి 372
 ఎల్లుభొట్టు 1662
 ఎనరు 1134
 వ.
 వండ్లు 202, 1776, 2555
 వకలక్క 410
 వకాదకి 1366 [1967
 వకాద్యర్థమాధవకరముగా

INDEX I.

ఏకు 188, 530
 ఏకులబుట్ట 442, 2099
 ఏకులు 400
 ఏటపడు 1902
 ఏటపడ్డట్టు 2508
 ఏటా 1715
 ఏత్రింత 2243
 ఏల్లో 1674, 2230
 ఏడవ 1195
 ఏడవకతీరజే 1996
 ఏడవచెప్పేవాడు 1245
 ఏడవనా 2512
 ఏడవనదీ 1009
 ఏడవనద్దరు 2007
 ఏడిస్తే 809, 989, 1452, 2322
 ఏడుగురు 160
 ఏడుచుట్లు 2571
 ఏడువు 123
 ఏడుస్తాను 691
 ఏడుస్తావు 691
 ఏడుస్తావురా 372
 ఏడుస్తూ 747, 2425
 ఏడే 589
 ఏడ్చిన 1313
 ఏడ్చినట్టు 50, 676
 ఏడ్చినది 989, 1476, 1575, 1995
 ఏడ్చినా 2229
 ఏడ్చినాడట 1993 [1603, 1609
 ఏడ్చినాడు 108, 1323, 1452,
 ఏడ్చే 271, 1249
 ఏడ్చేవారు 1277
 ఏడ్చుకొట్టు 1761
 ఏడ్చుల 453
 ఏతాం 149, 2246
 ఏడుము 1104, 1366
 ఏనుగ 378, 1805, 2108
 ఏనుగతోండము 1639
 ఏనుగను 2618
 ఏవు 872
 ఏమారునా 804

ఏమిచేస్తున్నాడు 325, 1387
 ఏమిటివి 1916
 ఏరినట్టు 835
 ఏరు 19
 ఏరువాక 306, 434
 ఏలరా 308, 1338, 2076
 ఏలవలెనని 2627
 ఏలే 361
 ఏవగించడు 2174
 ఏవపారినదట 206
 ఐ.
 ఐశ్వర్యము 136, 210, 873
 బి.
 బంటనివాడు 489
 బంటి 522
 బి.కందుకు 1316
 బి.కచేట 2517
 బి.కటి 2585
 బి.కటే 2467, 2468
 బి.కడెబ్బకు 2015
 బి.కమాట 2517
 బి.కయెత్తు 15
 బి.కవానా 1945
 బి.క్కోలోట 1846
 బి.క్కోరోజాన 2463
 బి.గిరించినది 388
 బి.గ్వేవాడు 231
 బి.డి 493
 బి.దుకుతున్నాడు 2089
 బి.డేపలు 2128
 బి.డ్డు 428
 బి.డ్డుచేరిలే 2459
 బి.డ్డేవాడు 2612
 బి.ప్పులకుప్ప 981
 బి.ప్పులు 1920
 బి.ప్పులువెతికేవాడు 996
 బి.బ్బిడి 2049
 బి.ర 1568, 2250
 బి.రవు 2360

బి.రుపణం 1302
 బి.లికినట్టు 1425, 1430
 బి.లుకుతవి 1712
 బి.ల్లంతా 1839
 బి.ల్లు 260, 1385, 1546
 బి.ల్లో 1286, 2217, 2448
 ఓ.
 ఓకిలింపు 975
 ఓటిదా 194
 ఓడు 488
 ఓడలెత్తగా 1978
 ఓవలేని 1908
 ఓవలేనివానికి 2668
 ఓరుగల్లు 492
 ఓర్పునా 468
 ఓర్పుగల 2448
 ఓర్వనప్పు 2021
 ఓర్వలేనప్పు 468
 ఓర్వలేనివాడు 996
 ఔ.
 ఔపాననం 134
 ఔషధము 2173
 క.
 కం 616
 కంకణానకు 1741
 కంచం 488
 కంచమూ 900
 కంచరవాడు 482
 కంచాన 469
 కంచుది 553
 కంచెడు 663
 కంట 1238, 1333, 1856
 కంటనీరు 2146
 కంటాను 710
 కంటికి 285, 1143, 1567
 కండేటువాణ్ని 2647
 కండ్లు 841, 1455
 కండ్లుమానుకొని 1456

INDEX I.

కంఠలే 365
 కంది 32, 107, 193
 కందిగింజ 593
 కందిపోయినది 483
 కందిరీగలు 1712
 కందులు 588, 2050
 కందెన 2200
 కంప 530
 కంపాయస్వాహా 2261
 కంఠ 305, 975, 1839
 కంపే 744
 కంబట్లో 548
 కంబళీ 375
 కంసలవాడు 2367
 కంసాలి 1714, 2522
 కమ్మ 567
 కమ్మరితి 1375
 కచ్చపము 739
 కట్ట 1148
 కట్టడము 2220
 కట్టనిది 535
 కట్టారేడు 2428
 కట్టితేనేగాని 2509
 కట్టివెయ్యి 1305
 కట్టివెయ్యము 1172
 కట్టు 730
 కట్టుకొని 1286, 1304
 కట్టుకొన్న 1942
 కట్టుచున్నట్టు 348
 కట్టె 233
 కట్టెడు 583
 కట్టెనప్పి 2287
 కట్టెలు 2301
 కట్టేది 360
 కట్టేరు 1835
 కట్టుము 842
 కఠార్ధూ 1843
 కడకు 993
 కడగండ్లూ 597

కడగొట్టుకోడలు 2670
 కడప 1683, 1708
 కడబంతిని 1937
 కడవ 417
 కడి 1729
 కడించేరాయె 1837
 కడిగినా 545
 కడిగిపెట్టిన 1134
 కడియముల 499
 కడుక్కోక 925
 కడుగుకొన్నట్టు 2072
 కడువు 503, 541, 606, 740,
 1010, 1011, 1983, 2117, 2172,
 2267, 2364, 2368
 కడువుదుఃఖం 132
 కడువున 983, 2380
 కడువుపెద్ద 1018
 కడువుముంట 2183
 కడువుమీద 1991
 కడువుల 453
 కతుకునీళ్ల 460 [1583
 కత్తి 804, 1368, 1422, 1568,
 కత్తిపీట 517
 కత్తిరించినట్టు 2458
 కత్తులు 1899, 2250
 కత్తులూ 1843
 కథ 1006
 కథే 768
 కదపా 865
 కదల 1067
 కదిలిన 1091
 కదురు 192, 2163
 కదుర్లు 618
 కన 2442
 కనకవుది 553
 కనకమానునా 521
 కనకము 502
 కనకలింగమా 548
 కనపడచా 1760
 కనపడలేదు 2066

కనమంటే 2321
 కని 1918, 2614
 కనిపెట్ట 539
 కనుక్కొన్నారు 2254
 కనుక్కోలేక 497
 కనుగుడ్డు 2125
 కనుపాప 2125
 కనుమరుగు 538
 కనే 528
 కన్నకుక్క 511
 కన్నము 1375, 2036, 2154
 కన్నమ్మ 662, 1983
 కన్నవారు 2180
 కన్ను 464, 470, 477, 777,
 870, 1139, 1272, 1567, 1903,
 2310
 కపిలగోవు 550
 కప్పకు 1322, 1976
 కప్పబడ్డట్టు 917
 కప్పలు 1965, 2346
 కప్పాలు 2155
 కప్పిన 1291
 కప్పకో 81, 1623
 కప్పతారు 1803
 కప్పము 1166
 కప్పెరా 264
 కబళము 2365
 కబళాలు 1392
 కబుర్లు 732
 కమండలము 15
 కమ్మడానకు 2247
 కమ్మని 1084
 కమ్మలం 2400
 కయ్య 459
 కయ్యానికి 738
 కరకంచుచీర 1304
 కరణము 154, 354, 660, 1811,
 2042, 2044
 కరణాన్ని 579
 కరవ 128, 665

INDEX I.

కరవకమానదు 1432	కలిశివస్తే 2148	కాటేరికోక 514 (n)
కరవకమానునా 607	కల్ల 485	కాడిమోకులు 434
కరవలేడు 2615	కల్లలాడి 1325	కాడు 357
కరిగేలోపల 2483	కల్లు 2603	కాదన్నాడు 928
కరిచిన 772	కల్లే 291	కానము 2422
కరిచినది 893, 1942	కళానులు 1952	కానరాదు 555, 2063
కరిచినా 1539	కల్లము 518, 2315	కానిచోట 2150
కరిచేను 1190	కవి 1652	కానివాడు 1012
కరుకు 1647	కవిత్వము 1064	కానివాణ్ని 511
కరుచుకొన్న 574	కవిత 154	కానివారు 993
కరువా 2378	కవులూరు 2109	కాస్సు 967
కరువు 760, 1361, 1557, 1830,	కష్కమ్ 1147	కాపరం 1380, 2137
కరువూ 589	కసాయము 746, 2075	కాపరము 501, 2036
కరుస్తవి 1214	కష్టపడి 2394	కాపాడిలే 2446
కరుస్తాడు 1539	కష్టము 2555	కాపాడుతాను 2446
కరుస్తుంది 549	కష్టముకే 2112	కాపు 2537
కరెళ్లకామక్క 2604	కస్తూరివారు 230	కాపురం 2260
కర్ణము 358, 543, 1926 [1795	కాంతి 566	కాపురము 1159, 2336, 2374
కర్క 638, 880, 948, 1671,	కాకపోలే 1312	కాపురాలు 418
కర్మికుక్క 609	కాకరకాయ 555, 1780	కామునిపండగ 2197
కర్మమంటే 569	కాకీ 364, 389, 2299	కాయ 1090, 2375, 2575
కర్తే 585	కాకిచిప్ప 545	కాయనష్టి 2287
కల 471, 2265	కాకులకు 2558	కాయపెట్టినట్టు 2387
కలంపోటు 531	కాకులు 580, 1326	కాయలు 1916, 2480
కలంవాణా 533	కాగడు 1175	కారక 542
కలకాలము 74, 81	కాచి 2273	కారము 2056
కలగకోరును 1455	కాచినట్టు 2398	కారితే 1333
కలవరింతలు 2460	కాచివున్నట్టు 2505	కారు 2113
కలహము 1561	కాచీపోయా 2262	కారుతూ 1488
కలి 2675	కాచును 1062	కార్యము 590, 591
కలిగితే 1652	కాచేవాణ్ని 806	కార్యములు 577
కలిగిన 1907	కాచేవాని 464	కార్యాలకూ 1855
కలిగినప్పు 453	కాటమరాజా 2233	కాలంకొద్దీ 450
కలిగినయ్య 558	కాటాడిలే 1712	కాలంథ 2323
కలిపిన 1533	కాటికి 322	కాలడు 2436
కలిమి 477, 976	కాటిభయం 355	కాలదు 1284
కలియపెట్టినది 984	కాటివాడు 1452	కాలము 292, 1931, 2269, 2499
కలిశినంత 1266	కాటు 627, 1685	కాలానకు 903
కలిశివచ్చునా 2087	కాటుక 508, 540	కాలి 747
	కాటూ 544	కాలికాలి 2287
		కాలికి 598, 995, 2255

INDEX I.

కాలిన 727, 2032
 కాలినది 1983
 కాలినా 2201
 కాలిబంటు 377
 కాలిమెట్టై 483
 కాలు 234, 437, 966, 1085, 1543, 1683, 1708, 1837, 2031, 2181
 కాలుకుంటినది 1654
 కాలుకుంటు 2218
 కాలుకుందని 984
 కాలునా 2023
 కాల్యితే 1625
 కాల్యినమ్మ 2267
 కాల్యినవాడు 2586
 కాల్యినచ్చేవాడు 537
 కాల్యుకొన్న 1113
 కాల్యుము 2518
 కాల్యేవాడు 2312
 కాలిదాసు 1652
 కార్లకట్టువానికి 1166
 కార్లకు 977, 1279, 2546
 కార్లను 2066
 కార్లనే 2491
 కార్లు 92, 212, 534, 556, 578, 925, 1048, 1049, 1076, 1419, 2344, 2641
 కార్లుపట్టియాడ్చి 2264
 కార్లుపట్టుకొన్నట్టు 2495
 కావటి 1841
 కావటికుండలు 561, 568
 కావడి 611
 కావలి 724
 కావలెను 881, 1870
 కాశి 2276
 కాను 354, 1452, 2347
 కానుగలవాడు 1156
 కాస్తవి 429
 కాస్తాను 951
 కాస్తారు 2440
 కాస్తూంది 2244, 2440

కాస్తే 575
 కీర్తి 1796
 కుంగనేల 1794
 కుంచెడు 663
 కుంటివానికి 2219
 కుంటు 182
 కుండ 48, 1274, 1559, 1564, 1611, 1834, 1921, 2699
 కుండకు 1864
 కుండలకు 262, 854
 కుండలు 855, 1571, 1938, 2286
 కుందనవు 782
 కుండేటికి 1048
 కుండేటికొమ్మ 1387
 కుండేళ్లు 1036
 కుంపటి 1255, 2188
 కుంపట్లో 53, 2259
 కుక్క 165, 460, 795, 796, 879, 968, 1076, 1305, 1455, 1617, 1710, 1717, 2108, 2218, 2252, 2331
 కుక్కకూత 443
 కుక్కబొచ్చు 610
 కుక్కమలము 1667
 కుక్కముండ 641
 కుక్కమూతిపించెలు 903
 కుక్కలకు 238
 కుక్కలు 441, 682, 985, 1196, 1260, 1557, 2324
 కుక్కి 971
 కుక్కినా 1539
 కుట్టకుంటే 2283
 కుట్టదు 2065
 కుట్టినట్టు 1193, 2133
 కుట్టినా 1472, 2377
 కుట్టుకొన్నవాడు 1623
 కుట్టుతాను 93
 కుట్టును 2186
 కుట్టుపోగులే 2103
 కుడిచి 1433
 కుడిచిన 1177

కుడిలి 1059
 కుడిలితోట్టి 2139
 కుడిస్తే 162
 కుడిస్తేగాని 1178
 కుదురు 1230, 2163
 కుదురుతుందా 2105
 కుప్ప 661, 1280, 1535
 కుప్పలుపెట్టు 1302
 కుప్పిగుంతుతా 2655
 కుప్పరపురుగు 2283
 కుప్పరవాడి 1857
 కురిచిపీటలు 662
 కురిశినట్టు 394, 2325
 కురిస్తే 1964
 కురువు 1228
 కురుస్తుంటవి 1965
 కులం 2671
 కులకరా 1772
 కులము 2294, 2497, 2681
 కులముకొద్ది 947
 కులానికి 1773
 కులాల 560
 కులాసం 620, 712
 కులుకు 888
 కుల్లగిస్తే 1653
 కుల్లాయి 718
 కుల్లి 2287
 కుల్లినవి 787
 కుయి 2319
 కుళోరా 836
 కూటి 708 [2502, 2637, 2669
 కూటికి 216, 1409, 1606, 1724,
 కూటికుండల 636
 కూటిమీద 1408
 కూడరాదు 1774
 కూడావచ్చినది 1871
 కూడిలే 2550 [1973, 2160
 కూడు 623, 1013, 1434, 1582,
 కూత 1441
 కూతురా 2043

INDEX I.

కూతురి 770
 కూతురిని 138
 కూతురు 2209, 2577
 కూయగా 2198
 కూర 707, 1028, 1393
 కూరలు 1136, 2692
 కూరాకు 642
 కూర్చిన 1503
 కూర్చుండడానకు 1290
 కూర్చుండబెట్టితే 632, 1435
 కూర్చుండి 1205, 2648
 కూర్చెరా 965, 1762
 కూలి 922, 1985
 కూలికి 619
 కూళినమ్మ 641
 కూళేటందుకు 229
 కూనము 1969
 కూసి 1219
 కూసువిద్య 94, 1117
 కూసెక 2540
 కూస్తే 1557, 2482
 కృప 761
 కేరుతున్నది 2482
 కైలాసం 277
 కొంగున 983
 కొంచెము 1441, 1796
 కొంటారు 26
 కొండ 481, 2288, 2291
 కొండంత 826
 కొండలు 1181
 కొండి 1125
 కొంప 865, 2273
 కొంపచెరపకః 2645
 కొంపతియ్య 2231
 కొట్ట 633, 880
 కొట్టగా 1099
 కొట్టనివాడు 806
 కొట్టబోతావు 691
 కొట్టవచ్చును 1991

కొట్టవలె 1599
 కొట్టాన 390
 కొట్టి 576, 1826
 కొట్టితే 276, 356, 634, 726,
 1093, 1263, 1766, 2684
 కొట్టినందుకు 1824
 కొట్టినట్టు 900
 కొట్టినా 1825
 కొట్టిపాము 1516
 కొట్టుకొనిపోతూ 745 [2293
 కొట్టుకొనిపోయినది 353, 694,
 కొట్టుకొన్నట్టు 1222
 కొట్టుకొన్నదట 140
 కొట్టుతారు 372, 931
 కొట్టుతూవుండగా 2487
 కొడవలి 687, 934, 2396
 కొడి 613
 కొడుకు 8, 176, 470, 526, 710,
 1156, 1522, 1742
 కొత్త 1587, 1655
 కొత్తముండ 1415
 కొత్తవి 2190
 కొత్తా 552
 కొత్తాలు 40
 కొదవా 1409, 1988
 కొద్దిగా 2291
 కొద్ది 2608
 కొన 2565
 కొనగల 1509
 కొనబోతే 104 [1151
 కొనితెచ్చుకొన్నట్టు 467, 974,
 కొనిపెట్టు 350
 కొనుక్కొని 2618
 కొన్నట్టు 805
 కొన్నాళ్లకు 705
 కొన్నాళ్లు 2338
 కొప్ప 520, 702, 1994
 కొప్పపెద్ద 1018
 కొప్పలు 1774
 కొప్పలోకి 2697

కొబ్బరికాయ 717
 కొమారుడి 361
 కొమారుని 1944 [2551
 కొమ్మ 715, 733, 1289, 1377,
 కొమ్ము 815, 1402, 1594
 కొమ్ములు 1753
 కొయ్య 1112
 కొయ్యక 1171
 కొయ్యగాలు 932
 కొయ్యవలెను 2520
 కొయ్య 629
 కొరకదానకు 928
 కొరకనెంత 1417
 కొరగాదు 1761
 కొరగాను 1909
 కొరడు 1378 [1264
 కొరివి 104, 275, 418, 999,
 కొర్రడచినట్టు 1782
 కొర్రలు 397
 కొలబుర్ర 19, 161
 కొలిక్కి 1778
 కొలిచినాడు 990
 కొలిపించుకొనే 704
 కొలుకులూరాయ 2691
 కొలువ 1600
 కొలువు 832, 1553
 కొలువూ 1600
 కొల్లపోయినది 2069
 కొల్లయిచ్చినాడు 1402
 కొవ్వితే 811
 కొసరగా 698
 కొసరినది 2292
 కోక 350, 2673
 కోకిల 570, 2107
 కోకిలాయితే 2106
 కోట 168, 732, 1101, 2530
 కోటలు 1708
 కోటి 586
 కోటికి 613, 1321, 2444
 కోట్ల 2554

INDEX I.

కోడలా 161	భావందు 949	కడ్డితినే 2661
కోడలి 552, 1587, 2146	భావుకనా 2145	కతి 613, 1267, 2413, 2680
కోడలికి 664		కత్తర 756
కోడలిదాని 8 [1908	గ.	కద్ద 2175, 2221, 2295
కోడలు 50, 269, 692, 1857,	గంక 992, 1066	కద్దలకు 576
కోడలే 58	గంగానమ్మ 1408, 1542	కని 2306
కోడికి 1049	గంగానమ్మది 7	కబ్బిలాల 230
కోతరోజులలో 2396	గంగాప్రవేశము 711	కరుకులు 565, 1780
కోతి 115, 1035, 1300, 1884,	గంగిగోపు 609, 772, 988, 1633	కరుడనేవ 1771
1925, 2298, 2484, 2492	గంజాయి 1034, 1102 [2395	కర్ణము 28
కోతిపిల్ల 1338	గంజి 17, 88, 606, 1268, 1347,	కర్పిణి 1829
కోతిమొగుడే 2043	గంజీ 748	కర్వనూ 110
కోతివలె 2560	గంట 774	గాండ్లవాడు 1320
కోనంగుడు 2198	గండము 519, 1016	గాడిద 621, 672, 837, 895,
కోనా 705	గండాగుండి 570	1975, 2300
కోపం 2219, 2684	గండాయె 636	గాడిదలు 2627
కోపము 1538, 1607, 1976,	గండు 665	గాడిదగుడ్డు 612
2568, 2664	గంత 1381, 2220	గాడ్డె 393
కోపములేని 950	గంతకట్టి 2256	గాడ్డెబుద్దీ 2539
కోపాన 407	గంతు 2031	గాద 557, 1939
కోపాలు 898, 940 [2661	గంతులువెయ్యి 2302	గాయమంత 189
కోమటి 712, 1402, 1640, 2296,	గంధపుచెక్క 12	గాయములు 686
కోమట్ల 685	గంధపాడి 393	గారడీవిద్య 1001
కోమలము 757	గంధర్వులే 577	గారెలు 205, 522, 524, 1970
కోయుము 1569	గంప 316, 2119	గారైకు 764
కోరడు 882	గంపజాతర 227	గాలపుళిడి 737
కోరికలు 2320	గంపలాది 584	గాలి 745, 1501, 1813
కోలాయ 1727	గంపెడు 755	గాలికి 1840
కోళ్ల గంప 2119	గచ్చపాద 564	గాలికిపోతవి 1073
కోళ్లు 229, 2149	కట్టి 301, 1552, 1935, 2364	గింజ 661
కోవెల 1326	కట్టిదా 194	గింజలు 619, 2311
కోకి 829, 1001, 1556	కడపవలెను 596	గిండి 1363
కోకినాను 398	కడియలు 90	గిలక 879
కోశేవాడు 546, 804	కడ్డపార 93, 792	గిలిగాడు 1490
కోశేవాణ్ణి 812, 2045	కడ్డము 1260	గిల్లి 1453, 1621
కోనుకొన్నా 2027	కడ్డలు 501, 1830	గీశేవాణ్ణి 2045
కొగలించుకుంటే 527	కడ్డి 701, 1373	గుంజ 1180
	కడ్డితింటారు 2473	గుంట 794
ఖ.	కడ్డితింటున్నదా 2478	
ఖర్చు 2590		
ఖాజీగా 734		

INDEX I.

గుంటక 1874	గురువు 1727	గొడుగేదె 232, 830, 1202, 1329
గుంటలు 1378	గురువులు 2544	గొడ్డను 1202
గుండు 2518	గుర్రపుకొలువు 1600	గొడ్డలు 630
గుండె 569	గుర్రపుకాతు 377	గొప్పా 592
గుండ్రాతిలో 2279	గుర్రపువాయువు 801	గొయ్యి 1751
గుండ్రాయి 713	గుర్రము 396, 444, 895, 960, 1120, 1674, 1848, 1849, 1975, 2171, 2303, 2307, 2547	గొరపం 960
గుండ్లు 1181, 2583	గుర్రానకు 778	గొరిగించేవాడు 2444
గుగ్గిళ్లు 253, 588, 797	గుర్రాన్ని 360	గొరిగిన 683
గుచ్చి 1701	గుర్రాలు 67, 624, 798	గొరిగినాడు 1388
గుట్టు 2084	గుల్ల 740, 2364	గొరిగే 1003
గుడి 224, 635, 2589	గుల్ల కాసు 2191	గొర్రె 549
గుడికె 970, 1857	గుల్ల 1860	గొర్రెతల 1523
గుడికెలుతియ్య 2318	గుల్లో 3, 773	గొర్రెలోలు 1803
గుడ్డ 221, 888, 2545	గుటాలపోలీ 784	గొర్రెల 806, 2387
గుడ్డల 1361	గుట్లోకి 1956	గొల్లకయినా 370
గుడ్డలు 864	గుడు 800, 1165	గొల్లవాడికే 811
గుడ్డి 704	గుడులంజ 979	గొల్లు 2201
గుడ్డికంటి 219, 1592	గుబలలోకి 1901	గోకినా 545
గుడ్డికంటికి 1209	గృహచ్చిద్రం 2235	గోకుళింటాడు 1092
గుడ్డివాన్ని 495, 496	గృహనాశనం 2235	గోకుళాన్నట్టు 702, 1788
గుడ్డిది 262, 793, 1938	గృహప్రవేశము 99, 711	గోకుతారు 2196
గుడ్డిబావ 1906	గెలవ 1676	గోకులాష్టమి 2629
గుడ్డివాడు 2309	గెలవలేరు 1400	గోచి 289
గుడ్డివాండ్లు 1328	గెలుచునా 266	గోచిపాత 218
గుడ్డు 536, 1918	గెలుచును 2030	గోడ 171, 2158, 2316, 2472
గుడ్డగుబ 803	గెలుస్తాడు 2451	గోడచాటువారికి 1699
గుడ్డూరుః 2691	గేదె 1509, 2400	గోడపంచలు 662
గుణము 784, 1429, 1816	గొంతు 2117	గోడలు 896
గుణవంతురాలు 55, 641, 2189	గొంతుక 152, 969	గోడా 2145
గుది 753	గొంతున 1374	గోడు 2199
గుద్దనేల 1873	గొగ్గిపండ్లు 628	గోతము 752
గుద్దలించేవు 1079	గొడారివాడు 809	గోతాలు 825
గుద్దినాడు 1433	గొడుగు 136, 455, 2470	గోతిలో 1865, 2309
గుద్దులాట 791, 1787, 1828	గొడ్డలి 319, 820	గోత్రము 2497
గుప్పెడు 2311 [2292	గొడ్డు 383, 615, 1057, 1197, 1661, 1739, 1934	గోదానము 33
గుమ్మడికాయ 517, 2191, 2278,		గోదావరి 631
గురి 1404		గోనె 1103, 2222
గురువింద 723		గోవురము 684

INDEX 1.

గోరు 2025
 గోవుతోక 1321
 గోహత్య 381
 గ్రహచారం 2627
 గ్రహస్తు 2082
 గ్రామనాశంచ 2235
 గ్రామము 2014
 గ్రామమువారు 1648
 గ్రాసాలకే 2035
 ఘ.
 ఘనము 850, 1273, 1441, 1704
 ఘనుడు 1244, 1885
 ఘృతం 2411
 చ.
 చంక 1761
 చంకన 382
 చంకపెట్టుకొని 310, 461, 1459
 చండి 279
 చండ్లు 1063
 చండ్లూ 731
 చందము 739, 1503, 1880
 చంద్రశేఖరుడినాడు 2677
 చంద్రుడు 1979, 2592
 చంపబడ్డట్టు 1050
 చంపపోయిన 2357
 చంపవలెనంటే 1913
 చంపితే 478
 చంపిన 635, 1460
 చంపునేగాని 2108
 చక్కపెట్టుకో 1169
 చక్కలము 1609
 చక్కలాల 838, 1609, 2678
 చక్రాకారం 2662
 చచ్చిన 1313
 చచ్చినకుక్కను 2108
 చచ్చినట్టు 258
 చచ్చినట్టే 2067
 చచ్చినది 331, 794, 1075

చచ్చినవాడు 244, 322, 1072
 చచ్చినవారు 1365
 చచ్చినవెనక 1633, 2562
 చచ్చినవెనకటికా 2092
 చచ్చినా 871, 1928, 2201, 2552
 చచ్చినాడు 2674
 చచ్చినాను 2529, 2538
 చచ్చినారు 1574
 చచ్చిపోయిన 908
 చచ్చి 494
 చచ్చిపోతాం 2104
 చచ్చుడుకాదూ 247
 చచ్చెను 1555
 చచ్చెరా 135
 చచ్చే 706
 చచ్చేవాడయినా 248
 చచ్చేవానికి 249
 చచ్చేవారికి 1277
 చట్టము 1485
 చట్టబండలు 1317
 చట్రాతి 1564
 చదరు 863
 చదవా 845
 చదివినాను 2329
 చదువుకొంటే 2337
 చదువుకొన్న 2372
 చదువుకొన్నారు 2544
 చదువుకోకుండా 126
 చదువుతున్నాడు 2654
 చద్ది 859, 914, 2173
 చనిపోతే 1017
 చన్నీళ్లు 2020
 చన్ను 1808
 చప్పుడు 480, 1427
 చప్పుళ్లకు 1036
 చమురుకాళ్లవాడు 1698
 చలనము 425
 చలమో 251
 చలవ 2022
 చలి 1451, 1501, 2668, 2673

చలిగాలికి 2083
 చలిపురుగు 1122
 చర్చి 838
 చల్లగా 859
 చల్లార్చుకొని 853
 చర్చితే 1171, 2558
 చర్చినట్టు 1933, 2227
 చల్లము 2449
 చని 393, 808
 చస్తానా 241
 చస్తున్నదని 2015
 చస్తే 50, 91, 227, 283, 1018,
 1314, 1337, 1370, 1595
 చాకలనాయడా 836
 చాకలనాడు 847
 చాకలి 1655, 1872, 2208, 2214
 చాకళ్లు 296
 చాకింట 864
 చాచుకొని 578
 చాచేవాడు 578
 చాలు 981
 చాతుర్బంధం 2235
 చాదస్తపు 21
 చాప 422, 2193
 చాయ 782, 1479
 చారమేక 840
 చాలకపోతే 1039
 చాలదు 199
 చాలనందుకు 864
 చాలు 1019
 చాలును 311, 1134, 1189,
 1581, 1913, 2058,
 2617, 2620
 చావ 961
 చావకపోతే 241, 2667
 చావకొట్టినా 2331
 చావకోరును 1602
 చావడము 1469
 చావడు 866
 చావదు 871, 1383, 1854

INDEX I.

చాపనివ్వడు 867, 1423 [2296	చిలిపిరాళ్లు 2620	చూపినాడట 1356
చావు 406, 869, 986, 1382,	చిలుక 571, 1624, 2505	చూపు 1209
చించ 845	చిల్లులకడవ 2382	చూపుకోవచ్చును 958
చించాలేదు 2428	చీకటి 1168	చూపుతాడు 121
చింత 2332	చీటీ 1060	చూపుతారు 234
చింతకాయ 817	చీమ 1427, 1547, 2065	చూపుమన్నట్టు 767
చింతకాయలు 1916, 2077	చీమలు 2345	చూపూ 219
చింతకొమ్మ 1377	చీర 74, 461, 535, 1304, 1942	చూరబోయినట్టు 890
చింతపండు 2237	చీరపేలు 942	చూరు 440, 605, 2017
చింతపులుసు 871	చీర్లు 2633	చూరుమంగళం 892
చింతించినా 2450	చుంచెలుక 896	చూలా 204
చింతించుట 2000	చుక్క 879, 1099	చూస్తాడు 559
చిందించేనాడు 2162	చుక్కలు 1376	చెంప 822
చిందినట్టు 11	చుక్కలుపొడుస్తవి 2550	చెంపకొట్టితే 2248
చిక్కిపోయినావు 2104	చుట్ట 747 [1517, 1534, 1569	చెంబు 1252, 2393
చిక్కడుచెట్టు 8	చుట్టము 82, 654, 897, 1421,	చెంబెడు 1663
చిక్కతాం 2104	చుట్టాలు 343, 898, 2270	చెక్కిన 1678
చిక్కెను 1190	చుట్టు 1793	చెక్కినట్టు 687
చిగింత 872	చుట్టుకొన్న 607	చెక్కిలికొట్టి 1845 [2350
చిగురుపట్టినట్టు 1887	చుట్టు 2571	చెట్టు 701, 1530, 1879, 2271.
చిచ్చాయ 875	చుర్రమంటుంది 1142	చెట్టు 931
చిచ్చుపెట్టు 407	చూచినవాడెల్లా 1221	చెడగోరును 86
చిట్టెడు 1723	చూచినానా 2685	చెడజెప్పు 1245
చితుకుల 1380	చూచిమాట్లాడండి 2001	చెడలేదు 1861
చిత్తగించు 876	చూచుకోవలసినది 1052	చెడి 1897
చిత్రము 824	చూచును 1010	చెడుతుంది 591
చిదరా 881	చూచేనా 1719	చెడునా 924
చిన్న 818, 1641, 2467	చూడ 891, 1604	చెడె 328, 2553
చిన్ననాడు 1271, 1916	చూడకపోతే 2679	చెడే 903
చిన్నవానికి 2333	చూడకుంటే 2341	చెడేవు 920
చిన్నవి 2344	చూడగానే 2687	చెడ్డకే 2537
చిన్నాపెద్దా 2050	చూడనా 1431	చెడ్డది 1744
చిన్నెలు 2061, 2062	చూడబోతే 2007	చెడ్డవెనక 2671
చిప్ప 2216	చూడరా 1560	చెడ్డా 1861, 2041, 2058
చిరగపొడిచినాడు 1129	చూడవచ్చును 1604	చెడ్డాడు 1744, 2603
చిరిగితే 863	చూడవస్తే 191	చెడ్డానోయి 2233
చిరిగిపోతుంది 74	చూతాము 1294	చెడ్డాపైయి 2233
చిరుగుతున్నదా 421	చూపించినట్టు 1174	చెత్త 2422
చిలక 879	చూపించుము 1315	
చిలకపురుగు 2617	చూపితే 234, 599	

INDEX I.

చెత్తనాళ్లు 2559
 చెదలు 1291
 చెన్నాపట్నం 2342
 చెప్పగలను 2557
 చెప్పినప్పుడు 1513
 చెప్ప 1773, 2255, 2532
 చెప్పకొన్నది 1692
 చెప్పకుంది 932
 చెప్పబట్టి 627
 చెప్పలు 877
 చెప్పలు 829, 2066
 చెప్పేవాడు 37, 1245
 చెయ్యబోతే 115, 134
 చెయ్యలేదు 1876
 చెయ్యి 255, 311, 480, 499,
 1113, 1258, 1284, 1349,
 1573, 1639, 1873, 2072,
 2352
 చెయ్యిపెట్ట 2493
 చెర 278
 చెరచ 2273
 చెరిచినది 1035
 చెరిచెను 494
 చెరిచెరా 482
 చెరిపినది 672
 చెరిసగాయస్వాహా 2261
 చెరుకు 2102
 చెరుచును 1532, 1938
 చెరువు 1833
 చెరువుకట్ట 22
 చెరువులు 2334
 చెరుస్తాడు 335
 చెలగాటము 1457
 చెలిమి 1422, 2468
 చెల్లడము 926
 చెల్లడు 2347
 చెల్లు 498
 చెల్లెలి 909
 చెల్లెలికట్ట 2095
 చెవి 312

చెవిటిగుడ్డివాని 2698
 చెవుడు 536, 1918
 చెవులు 1020, 1021, 1753
 చెవులకు 505, 1682
 చెవులపిల్లి 1217
 చెవులపోగులు 927
 చెవులపోగులా 2677
 చెవులు 993, 534, 1020, 1022
 చెవులుకుట్టుతారు 1696
 చెవులుమానుకొని 1696
 చెవ్వి 581, 1539
 చేంత్తాడు 368, 689, 927
 చేకొన్నట్టు 280
 చేటాయె 636
 చేటు 100, 262, 402, 1069,
 1217, 1369, 1538, 1643,
 1779, 2059, 2642
 చేత 187
 చేత 287
 చేతబూని 1340
 చేతికి 1345
 చేతితో 297
 చేతులు 313
 చేతులులేగలరా 1835
 చేతులో 2071
 చేదు 524
 చేస 781
 చేసి 209, 1695
 చేసికి 911, 912
 చేసు 428, 1187
 చేప 403
 చేపట్ట 1058
 చేపడు 1178
 చేపలు 695, 1214
 చేబ్రోలు 2680
 చేమ 509
 చేమిరి 1748
 చేరితే 608
 చేరు 1502, 2342
 చేరుతవి 2346

చేరువా 1322
 చేరెడు 841
 చేస 1768
 చేసుకోవడము 1899
 చొచ్చి 1756, 2053
 చొచ్చిన 693
 చొరకముందు 1011
 చొరబడి 267
 చొరవ 73
 చోట 1149, 1401, 2386
 చోటికి 2345
 చోటివ్వ 60
 చోట్లకు 1570
 ఛ.
 ఛద్రం 884
 జ.
 జంగం 2231
 జంగమయ్యా 264
 జంగము 1155, 2363
 జంగానీ 2105
 జంగాన్ని 108
 జంగాల 111
 జంధ్యము 944, 2358
 జగన్నాయకా 1110
 జడలాకారం 2662
 జడికినట్టు 1690
 జడిస్తే 1747
 జడునుకొనేరు 420
 జత 587, 1694
 జన్మచోని 1513
 జన్నానా 927
 జన్నాలసంగతి 2557
 జన్మించి 2053
 జపము 594
 జబ్బు 2214
 జయభేరి 2349
 జయమంగళం 892
 జయము 2413

INDEX I.

జరగకపోతే 2349
 జల్దారు 718
 జాండ్ర 2106
 జాగా 1290
 జాతర 1465
 జాతి 1207
 జాన 2232
 జానెడు 2312
 జాము 108
 జారి 548, 1362
 జారిలే 603, 2100
 జారినా 419
 జారిపడే 834
 జిక్కులు 1220
 జిల్లేడు 2695
 జివ్వ 1616
 జీని 2316
 జీలకర్ర 2055
 జీవరత్నము 886, 2620
 జాట్లు 810
 జాట్లుకాడినుంది 2090
 జాన్ను 2356
 జెర్రి 2005
 జొన్న 214, 781
 జొన్నలు 1468
 జొరబడ్డ 814
 జోరీగ 693, 1493, 2107
 జోరీగః 2106
 జోరె 264
 జ్యేష్ఠాదేవి 225
 జ్యోత్యులూ 1593
 జ్యోత్యము 1733
 జ్వరము 522

ఝ.
 ఝల్లుమంటుంది 569

ట.
 టంగుటూరి 1622
 టెంకాయ 1629

డ.
 డబ్బు 179, 350, 1913, 2046, 2440
 డొంక 1230
 డోలు 1051

త.
 తంగేడు 1120
 తండనము 408
 తండ్రి 928, 996, 1017, 1024, 1898, 2337, 2399, 2602
 తండ్రికి 176, 2587
 తండ్రినాటి 1135
 తండ్రివంకవారు 200
 తంబళి 173, 1217
 తక్కిడి 281
 తక్కువ 793, 1108, 1115, 1335
 తక్కువా 1636
 తగరు 680
 తగలదా 1384
 తగలబెట్టి 644
 తగలలేదు 2487
 తగలాటము 1896
 తగినవారు 200
 తగిలే 539
 తగుదు 1013
 తగులుతుంది 966
 తగువు 1013, 1884
 తగ్గదు 815
 తట్టల 1775
 తట్టిలే 480
 తట్టెడు 276, 1481, 2620
 తడవడము 1806
 తడవేవు 9
 తడిక 171, 2535
 తడికలచాటు 981
 తడిపిన 1003
 తడిమిచూచుకొన్నాడు 1467
 తడియదు 2436

తడియనివాడు 2038
 తడివినట్టు 245
 తడిశనవెనక 2668
 తడిస్తే 2673
 తడువుచూ 1243
 తడుముకొన్నట్టు 2002
 తడువులాడినట్టు 1454
 తథ్యం 1030
 తదియనాడు 1979
 తద్దినం 271, 2587
 తద్దినానకు 1136
 తనబలిమి 2124
 తనయులకు 2366
 తనలేమి 976
 తనవాడు 1937
 తనువు 1047
 తన్ని 2495
 తన్ను 1999
 తన్నుకొనిపోతే 2616
 తన్నుకొనిపోయినది 2175, 2295
 తన్నుతాను 669
 తన్నును 395
 తన్నుబోలి 1997
 తన్నేవాడు 1065
 తన్నేవారి 1065
 తన్నో 2691 [1851, 2676
 తప్పదు 448, 531, 1042, 1693,
 తప్పనివానికి 1355
 తప్పరాదు 175
 తప్పలేదు 1608, 1943
 తప్పవు 1344, 2128
 తప్పిలే 189, 994, 1648, 1769
 తప్పినవాడు 1605, 1705 [1943
 తప్పినా 448, 531, 1042, 1693,
 తప్పు 1152, 2389
 తప్పుడుమాటలు 916
 తప్పుతున్నదా 1019
 తప్పేలాలు 2082

INDEX I.

తమలపాకులకట్ట 1243
 తమలపాకులవాడూ 328
 తమలపాకులు 1569
 తమాం 328
 తమ్ముడు 207, 1097, 1478
 తయార్ 2110
 తరమా 1449
 తరముకాదు 928
 తరిమికరిచినా 317
 తరిమేవాడికి 1398
 తరుగుతుంది 481
 తరుగునా 366
 తరుగును 994
 తరుముక 1524
 తర్పణము 149
 తల 1388, 1523, 2236, 2327
 తలంట 1650
 తలంతా 1540
 తల అంటుకొంటావు 2236
 తలకడగ 1146
 తలకాచును 2412
 తలకింద 678
 తలకు 1033, 1628, 2494
 తలకుపూనుకో 2447
 తలచేవి 1046
 తలతో 599, 1007, 2276
 తలది 1872
 తలను 1063
 తలపులు 1005
 తలపేలు 942
 తలబ్రాలు 1298
 తలమాస్తే 1018
 తలమీద 1823
 తలమాట 1126
 తలలకు 1589
 తలలు 1065
 తలనాకిలి 2276
 తలవైపూ 1713
 తలాపిడికెడు 1089

తలారి 1412, 2390
 తలిచినది 1056
 తలిచినప్పుడు 2442
 తలితండ్రులు 490
 తలిస్తే 1056, 1636
 తలుచుకొన్నట్టు 1506
 తలుచుకోవలెను 120
 తలుపుతీశి 985, 1188
 తల్లడించిన 1061
 తల్లి 345, 663, 986, 1047, 1195,
 1342, 1711, 2264, 2361, 2455
 తల్లికయినా 538
 తల్లిచావు 986
 తల్లిచేతి 2514
 తల్లివంకవారు 200
 తల్లివరస 957
 తల్లుల 334
 తవటికి 989
 తవటికొట్టె 2514 [1739
 తవుడు 929, 978, 1045, 1054,
 తవ్వ 794, 896
 తవ్వగా 1030
 తవ్వ 679, 2623
 తవ్విన 961
 తవ్వెడు 45, 978
 తాంబూలానికి 1303
 తాకట్లమారి 965
 తాకిగాని 970
 తాకును 1527
 తాగడము 1397
 తాగడానకు 553
 తాగనీళ్లు 293
 తాగబోతే 1542
 తాగరా 77
 తాగవలెను 853
 తాగాకూడదు 2447
 తాగి 329
 తాగితే 2238, 2314

తాగినట్టు 746, 1556
 తాగినా 291
 తాగుతాడు 327, 2314
 తాగుతున్నది 112
 తాగుతున్నాను 1316
 తాగుతున్న 1456
 తాగునా 2204
 తాగుబోతు 2603
 తాగేకన్నా 1397
 తాగేది 482
 తాగేమి 1324
 తాగేవారికి 20
 తాటాకుచెవి 312
 తాటికాయ 359, 1800, 2212
 తాటికాయలంలేశి 423, 1622
 తాటికాయలు 669
 తాటిగింజ 290
 తాటిపట్టె 960
 తాడు 730, 878
 తాడుతెంప 2217
 తాడుతెంపినట్టు 1415
 తాడుతెగితే 2067
 తార 146, 1454, 2535
 తారల 928
 తావేటిబుర్ర 1220
 తామర 625
 తామనీ 2376
 తాలంతలే 2683
 తాళము 133
 తాళాలు 16
 తాళ్లకు 731
 తాళ్లు 296, 392, 2382, 2546
 తాపు 343
 తింటాను 838, 1266
 తింటామని 1701
 తింటారా 931, 1646
 తింటారు 1511
 తింటావా 838, 1361

INDEX I.

తింటూ 1029, 2071
 తింటూవుంటే 2288
 తింటూవున్నాను 420
 తింటే 859, 1073, 1970
 తిండబడు 367
 తిండి 1801, 1920
 తిండికి 578, 1781, 2379
 తిట్ట 1085
 తిట్టకు 2676
 తిట్టనివాడు 806
 తిట్టితిచ్చా 1247
 తిట్టితే 1511
 తిత్తిలోని 2440
 తినకమానదు 371
 తినకమానునా 521
 తినడముకు 1662
 తినడానకు 463
 తిననా 205
 తిననియిల్లు 1079
 తిననివ్వదు 101
 తిననేర్పినట్టు 1817
 తినవలె 1970, 2689
 తిని 1551
 తినిపించునా 1183
 తినిపోయినవి 1104
 తినివచ్చినట్టు 1982
 తినునా 2108
 తినే 456, 1847
 తినేవాడికి 447
 తినేవాడు 644, 813
 తిన్న 795, 1460, 1675
 తిన్నప్పు 206, 851, 1732
 తిన్నవాడు 327, 700
 తిన్నవాడే 699
 తిన్నవారికి 1550
 తిన్నా 744, 1366
 తిప్పలా 597
 తిప్పినా 2226

తిమ్మన్నా 2687
 తిమ్మరాజు 1070
 తిమ్మినీ 1082
 తియ్యకనే 2388
 తియ్యచారు 1081
 తియ్యదనము 5
 తియ్యపెట్టా 402
 తిరగండ్లు 2190
 తిరగక 2340
 తిరగట్రాయి 1778
 తిరగదు 317
 తిరగలి 82
 తిరగవలశినది 1464
 తిరిగిచూస్తే 2416
 తిరిపాలు 940
 తిరిపెము 1779
 తిరుగు 1638
 తిరుగురాడు 602, 2492
 తిరుగుతుంది 2226
 తిరుగునా 1637
 తిరుచుకొని 101
 తిరుమణి 2416
 తిరుమణిధారి 30
 తీట 255
 తీతురు 993
 తీపా 1579
 తీపి 923
 తీవు 54, 398, 415, 924
 తీవుల 402
 తీరదే 1996
 తీరనిది 698
 తీరవలెను 528
 తీరినట్టు 1256, 1681
 తీరునా 698
 తీరే 413
 తీర్చ 1013
 తీర్చినట్టు 1442
 తీర్చినది 1884

తీర్చేవారు 197, 1988
 తీర్థము 174, 277, 670, 2047,
 2628, 2665
 తీర్థానకు 1071
 తీశినట్టు 457, 1783
 తీశేటప్పటికి 557
 తీసుకోవలెను 2545
 తీస్తుంది 459
 తీస్తే 459, 1783
 తీళ్ళము 1834
 తునకలవాడు 1895
 తునకొల 640
 తుపాకీ 2518
 తుమ్మగుంట 369
 తుమ్మలు 1310
 తుమ్మాన 1447
 తుమ్మి 1055
 తుమ్మితే 1138
 తుమ్ము 207
 తురక 1086
 తులాభారం 2604
 తుల్లిపడ్డది 164
 తుట్టి 178
 తూ 860
 తూగకపోవు 1468
 తూగితే 2604
 తూగినదట 2604
 తూటు 885
 తూటుపాడిచినది 1620
 తూట్లు 854
 తూతకతాతక 2683
 తూతిననే 2683
 తూతేతాతే 2683
 తూమెడు 218, 619
 తూర్పారపట్టు 2308
 తూర్పారపెట్టే 1104
 తూర్పున 2327
 తృణము 1105

INDEX I.

తెంచిన 1022
 తెంపేవాడు 2546
 తెగకాలినది 134, 226, 474
 తెగకొట్టినట్టు 1833
 తెగకొరికినది 1540
 తెగకోసుకో 2180, 2344
 తెగకోస్తాడు 969
 తెగదు 868
 తెగనాకు 637
 తెగబారెకు 1118, 1631
 తెగితే 878
 తెగుతుంది 878
 తెగులు 1703
 తెగేవరకు 2357
 తెచ్చినట్టు 610, 612
 తెచ్చుకొంటే 949
 తెచ్చుకొన్న 852
 తెచ్చుకొన్నట్టు 977
 తెచ్చుకొస్తున్నార 1523
 తెచ్చుకో 1399
 తెచ్చేవి 630
 తెడ్డు 1107, 1864, 2362, 2383
 తెడ్డడు 1489
 తెరిచినా 777
 తెరిస్తే 1354
 తెలియదు 449, 1068
 తెలియనివాడూ 2157
 తెలివి 1108
 తెలివిమట్టు 177
 తెలివినది 2687
 తెలివినవాడూ 2157
 తెలిస్తే 1117
 తెలుపూ 1627 [1496, 1514
 తెలుసును 802, 807, 1276,
 తెలుస్తుంది 409
 తెల్లబొన్న 1119
 తెల్లపూసా 2421
 తెల్లవారితే 409

తెల్లవారినది 369, 816, 1957
 తెల్లవారుతున్నదా 471
 తెల్లవారుతున్నది 1255
 తెల్లవార్లు 1123, 1163
 తెస్తావు 1740
 తేటలు 1709
 తేనెవాన 2325
 తేబోయినాడు 2678
 తేలి 771
 తేలినట్టు 688, 2118
 తేలు 641, 915, 1193, 1472,
 2133, 2283
 తేలుతున్నది 1030
 తేలేని 1920
 తేవడము 611
 తొంగుంటాను 2067
 తొండమూ 1639
 తొక్కిన 1132
 తొక్కు 1130
 తొడగ 2491
 తొడుగుకొన్న 917
 తొణకదు 1274
 తొత్తు 2079, 2086, 2548
 తొత్తుకొడకా 1074
 తొనలు 2388
 తొయ్యవచ్చును 907
 తొలియేకాదశి 1593
 తొల్నాడు 1361
 తొక 252, 344, 631, 798, 1004,
 1006, 2315, 2580
 తొచకపోతే 452
 తొచనస్తు 1133
 తొటకూర 509, 1148, 2057
 తొటవాడు 1917
 తొడిగోడలిచెల్లెలి 1133
 తొడిగోడలు 1624 [2228
 తొడు 801, 1755, 1854, 2014,
 తొడుతీసుకొని 803.

తొడుపురికే 333
 తొడేలు 814, 951, 2322
 తొనా 2693
 తొపతొప 2660
 తొముతున్నాడు 778
 తొలగలవా 2102
 తొలిన 1197
 తొలినట్టు 1674
 తొలు 805, 809, 917, 1129
 తొలుకొనిపోతే 1202
 తొలుతూ 985
 తొలేవాడు 624
 తొనుకొన్నట్టు 1031
 తొనుకొన్నదట 1032
 తొస్తున్నది 917
 తొయ్యము 90
 త్రిముండం 2235
 ధ.
 ధోదా 1250
 ద.
 దంచి 1563
 దంచు 491
 దంచుకొని 112
 దంటు 1212
 దండ 720, 1775
 దండం 2389
 దండగ 1150, 2548
 దండగలకు 1021
 దండము 1152, 1297
 దండుకు 1141
 దక్కదా 2486
 దక్కవలెను 2041
 దక్కించు 1580
 దగ్గ 1041
 దగ్గగాదగ్గగా 2044
 దడిబియ్యము 302
 దడి 493

INDEX I.

దగ్గము 1997	దానము 829, 908, 910, 1106, 1633, 2134, 2462	దీనుడు 1210 [1761, 2319
దధ్యన్నము 2370	దాయాది 1602	దీపము 226, 767, 1164, 1370,
దధ్యోదనము 1798	దాయాదులు 200	దీపాలు 2700
దప్పి 1033	దానాలకూ 1148	దీపావళిపండగ 2197
దబ్బనము 2118	దారి 785	దీవించి 1072
దబ్బనాన 1783	దారిమాపితే 2309	దుంపదాలి 2188
దప్తయపాలెం 112	దారిద్ర్యము 71, 976	దుఃఖపుపాడి 1179
దప్పిడీ 1034	దారిద్ర్యమూ 269	దుఃఖము 132, 586, 1836, 2343
దయచేళి 876	దారులు 1262	దుఃఖానకు 38
దయవుంచ 1184	దాలిగుంటపట్టు 1046	దుత్త 1177
దయ్యము 1182, 1192, 1318	దాసండ్ల 111	దుత్తెకు 2564
దయ్యమునై 1484	దాసరి 967, 1086, 1098, 1139, 1227, 1411, 1821, 2363	దున్న 1445
దయ్యాలదేవత 1011	దాసురాలు 106	దున్నగా 388
దయ్యాలు 891, 1149, 1159	దాస్తే 770, 2343	దున్నపోతు 391
దరిద్రము 942	దాహము 440	దున్నపోతులకు 706
దరిద్రుడు 2424	దింపు 1126	దుప్పటి 81, 1608
దరుమంటే 1142	దిక్కు 1160	దుప్పు 61, 2354
దర్శక 1250	దిగంబరుడు 1167	దురద 509, 510, 1681
దవులతు 2103	దిగగానే 1953	దురాయా 40
దాగదు 1348, 1875	దిగతీస్తే 381	దురాయి 1094
దాగర 1940	దిగనేస్తాను 1371	దుర్బలం 1829
దాగినది 1763	దిగవురికినది 632	దుర్బోధనులవారి 1405
దాగినా 1875	దిగితే 377, 1068	దువ్వారు 2246
దాచినట్టు 1428, 1664	దిగినట్టు 1674	దూడ 209, 619, 701, 1172, 1213, 1596, 2564, 2584
దాచిపెట్టితే 1191	దిగినారా 1508	దూడరేణము 2053
దాచుకొన్న 856	దిగినచ్చి 379	దూడలలో 1173
దాట 1683, 1708, 2276, 2371	దిగుమంటే 2219	దూది 674
దాటి 1950	దిద్దుకొంటున్నాడు 325	దూదేకులవాడు 1100
దాటితే 1521, 1528, 2282	దిబ్బ 1544	దూబరదిండి 858
దాటినా 1197	దిమ్మావట్టినది 2122	దూరమయితే 186, 505
దాటిపోయినారు 2135	దియ్యలు 664	దూరమా 186, 285, 505
దాటురవా 67	దివాణము 1158	దూరము 1950
దాటుతవి 1708	దివాణానకు 1386	దూరముగా 1176
దాటుతున్నది 1521, 1683	దివిటీ 2392	దూరినట్టు 968
దాణా 793	దివ్య 1371	దూరినాడు 2390
దాత 243	దివ్యకట్ట 1792	దూలన్నర 2613
దాతలు 296	దీటా 666	దూలము 622
దాది 1012, 1027		దూలామా 2246

దూసిలే 1175
 దూనుకొన్నట్టు 265
 దృష్టి 1535, 2408
 దెచ్చుతున్నదని 1824
 దెబగుబలు 685 [1890, 2015
 దెబ్బ 57, 472, 627, 1450, 1661,
 దెబ్బలకు 764, 1636
 దెబ్బలు 640, 1270, 2271
 దేకిలే 1260
 దేకినట్టు 1038
 దేకుమన్నట్టు 992
 దేవతలకు 2274
 దేవతలూ 2554
 దేవతార్చన 2688
 దేవర 227, 2196
 దేవలోకం 1223, 2303
 దేవస్థలూలు 848
 దేవుడా 767
 దేవుడిసాము 2461 [2557
 దేవుడు 506, 1160, 1308, 1820,
 దేవుణ్ణి 675
 దేవునికి 799, 1601, 2138
 దేవులాడనేల 2206, 2391
 దేవేంద్ర 1109
 దేశము 2194, 2396
 దేశాంతరము 1170
 దేశానికి 597
 దేశము 133, 2643 [2413
 దైవము 897, 998, 1024, 1056,
 దొంగ 228, 551, 786, 1204,
 1366, 1467, 2463,
 2633
 దొంగచేతికి 233
 దొంగతనము 56
 దొంగబుద్ధి 2405
 దొంగరికము 1586
 దొంగలపాలు 1418
 దొంగలమిండడు 819
 దొంగలు 434, 1202

దొంగవాడి 1914
 దొంగిలకమానడు 2367
 దొంగిలింప 1208
 దొంగిలినట్టు 1163
 దొండపండు 574, 883
 దొంతికి 417
 దొంతికుండలు 495
 దొంతులతో 2137
 దొందుదొందే 2663
 దొప్పడే 88
 దొబ్బులు 1205
 దొమ్మతెగులు 889
 దొర 950, 1188
 దొరకక 1575
 దొరకకమానడు 2463
 దొరకడు 127, 1724, 2281
 దొరకు 1946, 2074, 2405
 దొరగారూ 1792
 దొరతనము 173, 2409
 దొరబుద్ధి 2405
 దొరలాగున 2394
 దొరలు 241
 దొరవలె 2689
 దొరికిలే 84, 1290, 2281
 దొరికినట్టు 717
 దొరికినది 1189, 1201
 దొరికినప్పుకు 930
 దొరుకుతాడు 551
 దొరుకుతున్నది 1290
 దొరుకునా 647, 2160
 దొర్లించినట్టు 2239, 2583
 దోమ 437, 2242
 దోమలు 2102
 దోన 347, 1927
 దోవతెచ్చు 1219
 దోవను 108
 దోవలు 479
 దోవలేదు 614, 1051

దోవలో 2662
 దోకెడు 1175
 ద్రోహము 2179, 2182
 ద్రోహి 1418
 ద్వాదశా 418
 ద్విముండం 2235
 ధ.
 ధనము 401, 1024, 2369
 ధర 484, 1360, 1498
 ధరణి 997, 1047, 1203
 ధరణిపాలు 2373
 ధరణిదేవి 1023
 ధర్మము 982, 1209, 1859
 ధాన్యము 303
 ధారణ 475, 2076
 ధార్యాడ 1208
 ధాష్టీకము 1730
 ధూపార్తి 164
 ధూలి 765
 న.
 నంజపెట్టు 339
 నంది 1364, 2454
 నంది 774
 నందిరామాయ 14
 నందీ 274
 నకులుడు 2611
 నక్క 427, 629, 779, 827, 1412,
 1492, 1800, 2164
 నక్కకొర్ర 703
 నక్కతోక 344
 నక్కలకు 40
 నక్కలపాలు 294
 నక్కలు 1260
 నగరి 1730
 నగరివారి 356, 1525
 నగరివారు 356
 నట్టింట 1588

INDEX I.

నట్టిట్లో 2418
 నడమ 892
 నడిచేవాడు 1334
 నడిపిథి 2417
 నడిస్తే 2276
 నడువు 2553
 నడుస్తావు 64
 నడుస్తున్నది 1849
 నల్లగుల్లలు 1846
 నదీమూలము 363
 నమల 923, 1214
 నమస్కారం 2638
 నమస్కారము 780, 2687
 నమ్మదు 812
 నమ్మరాదు 579, 1249, 1642,
 1752, 2045, 2647
 నమ్మి 1833, 2508, 2526 [2514
 నయము 246, 361, 847, 916,
 నరంపట్టినది 2566
 నరకడికి 368
 నరకడు 1744
 నరకాన 1247
 నరభోగం 2063
 నరాల 1228
 నరికిన 1260
 నరుకుదాము 319
 నలిగి 2422
 నలువు 788, 2294
 నలుపే 573
 నల్లగా 2385
 నల్లపూనలు 1778
 నల్లరాయి 1238
 నల్లవాణ్ణి 1642
 నవకరు 950
 నవాబుసాయెబు 2430
 నవిశిపోతువు 242
 నవ్వే 2060
 నవ్వకారి 1248, 2419

నవ్వుమయినట్టు 11
 నవ్వుము 1912
 నవ్వి 178, 1572, 2595, 2607
 నక్షత్రమండలం 2066
 నక్షత్రములు 1358, 2592
 నాకి 1111, 1491
 నాకుతున్నది 637
 నాగంభోట్లు 1263
 నాగరికము 11
 నాగలి 2397
 నాగవల్లి 1292
 నాగుబామూ 1217
 నాగుమయ్య 1472
 నాగులు 1225
 నాచు 1703
 నాటిన 43
 నాణెము 958
 నాది 2341
 నాదినాది 582
 నానపోసికే 1236
 నానాటికి 300
 నానాదారులు 1262
 నాపచేను 1246
 నామం 2416
 నామములు 2202
 నాయకాలు 940
 నాయనా 2253
 నారడు 2434
 నారతీశినట్టు 1863
 నారయ్య 2434
 నారాయ 2434
 నారాయడు 2434
 నారాయణయ్య 2434
 నారాయణరావు 2434
 నారాయణా 151, 2554, 2672
 నారాయణుడు 356
 నారికేళము 1233
 నారికేళాలు 1213

నాలిక 1264 :
 నాలికలు 309
 నాలికా 1270
 నాలిముచ్చ 1588
 నాలుక 681, 1237, 2226
 నాలుగందాల 1248, 1912
 నాలుగుపక్కలా 1229
 నాలుగువిధాలు 1237
 నాలుగు 103
 నాళ్లు 2559
 నాస్తీ 2403, 2411
 నిండితే 2346
 నిండిన 523
 నిందురవా 2334
 నిందునా 342
 నిందును 1378
 నింద 1745
 నింగలు 1570, 1935
 నిచ్చెన 906, 1340, 2176
 నిజము 725, 1308, 1515, 2131
 నిట్రాడు 319
 నిత్యం 2160
 నిత్యవ్రతము 2236
 నిద్ర 156, 217, 859, 1288, 2573
 నిద్రకు 1369
 నిద్రపోతూ 1558
 నిద్రపోయినట్టు 458, 2223
 నిన్నటితో 2236
 నిప్పటి 1436, 2225 [2391
 నిప్ప 167, 674, 747, 1291,
 నిప్పలు 493
 నిబ్బి 1577
 నిమ్మకాయంత 370
 నిమ్మలు 1310
 నిమ్మళం 2400
 నిరరకుడు 2168
 నిరూపధాముడు 2653

INDEX I.

నిర్మలము 1797	నీళ్లు కారడము 1351	నేర్పవలెనా 797, 935, 1041
నిలకడమీద 1276	నీళ్లూ 77, 329, 1395	నేర్పినట్టు 1817
నిలపవలెను 1325	నునువు 1181	నేర్పను 845
నిలవదు 914, 1486, 1590, 1640	నుయ్యి 961, 1039, 1751	నేర్పనా 845
నిలవని 1138	నువ్వులు 1817, 2449	నేల 102, 595, 1069, 1543, 1546
నిలవవు 2490	నూగు 1119	నేలను 143, 604
నిలిచేది 2639	నూటికి 614	నేలబెట్టి 1339
నిలుచుండి 1397, 2314	నూతపడు 160, 180	నేళినాను 1371
నిలుచునా 770, 1138	నూతిలో 1328 [2447	నేస్తాను 1371
నిలుచును 2275	నూనె 139, 762, 1320, 2443,	నైవేద్యం 1621
నిలువబడాలేదు 2429	నూరా 473	నైవేద్యనష్టి 2607
నిలుస్తవి 1401	నూరినట్టు 1823	నైవేద్యము 3, 799
నిశ్చయంలేదు 2619	నూరు 354	నుగిలిన 2542
నిశ్చయమా 2269	నూరేండ్లు 1253, 1814, 2450	నుచ్చినవాడు 244
నిస్సందేహము 1777	నూలిపోగు 1321, 1336	నుప్పి 297, 2684
నిష్ఠరము 10, 246, 1257, 1275	నూలు 146, 2089	నుప్పులు 807
నిక్షేపము 1514	నెత్తాళ్లు 164	నువ్వనేల 1873
నీచు 545	నెత్తి 1142	నుసట 1301
నీటిభయం 355	నెత్తికి 1995	నుసలు 1353
నీటులు 1261 [2351, 2359	నెత్తిన 442, 1629, 2241	నుస్తున్నది 1258
నీడ 391, 987, 1289, 2014,	నెత్తురు 2690	నుూచి 964
నీది 2341	నెమ్ములు 575	నుూట 2131
నీరు 694	నెయ్యి 139, 1425, 2280	నోటికి 2365
నీరుకారితే 1333	నెల 2203	నోటిపండ్లు 1766
నీరుబుగ్గ 2402	నెలలు 120, 1791, 2091 [2435	నూటివల్ల 2233
నీరెత్తినట్టు 1287	నేడు 1280, 2428, 2429, 2431,	నోట్లో 638
నీలగ 1292 [1703, 2699	నేతపడు 1886	నుూట్లోవేసుకొను 142, 1458
నీళ్లకు 183, 695, 1282, 1309,	నేతికి 118, 2002, 2206	నోములు 964, 1327
నీళ్లకే 1747	నేతిలో 2448	నోరు 518, 603, 1085, 1832,
నీళ్లను 2436	నేపాలపుగింజ 1986	2181, 2368, 2377
నీళ్లపాలు 1293	నేరక 172	నోరు తెరిస్తే 1354
నీళ్లబుర్ర 1285	నేరనివాడూ 2038	న్యాయము 1648
నీళ్లమాట 170, 2437	నేరను 845	
నీళ్లలో 414	నేరములు 2244	ప.
నీళ్లు 293, 327, 386, 904, 1061,	నేరేడుకాయ 1697	పంకము 894
1130, 1283, 1397, 1401,	నేర్పిన 1710	పంగనామము 1269
1443, 1542, 1562, 1663,	నేర్పినప్పు 1844	పంగనామాలు 789
1747, 1765, 2248, 2385,	నేర్పుకొన్నట్టు 56, 1681	పంచ 1588
2464, 2628		

పంచదార 1430, 1781 [2514	పగలు 1865	పడుకొనే 802
పంచభక్త్య పరమాన్నములు	పగిలిన 1952	పడుకొబెట్టి 2135
పంచముండం 2235	పగులును 1238	సడుకొవలెను 668
పంచాంగము 90, 157	పచ్చగా 1562	పడుచు 2016
పంచాశుభం 1357	పచ్చి 1187, 1587	పడుతుంది 2622
పంచె 91	పచ్చిగోడళ్ళ 2282	పడెర 2167
పంజరము 571	పచ్చెవునాడు 1206	పడేవారు 1511
పంట 706, 932	పట్టండి 1673	పడేవు 920
పండగ 261, 1361, 1750	పట్టణం 2235	పడ్డవానికి 686, 2666
పండగనాడు 1361	పట్టని 1757	పడ్డావు 1601
పండబడు 367	పట్టపగలు 2550	పఱుకులు 512
పండితాయలే 2106	పట్టించుకొని 1480	పఠకము 63
పండిలే 980	పట్టిమాచి 379	పతివ్రత 2374
పండిన 1438	పట్టిమాచు 785	పతివ్రతార్థము 1265
పండినది 1171	పట్టిమాచుకొను 786, 2172	పత్తి 1360
పండినవి 580	పట్టిమాడడము 1921	పత్తిచిత్తులు 2071
పండు 1438	పట్టినంత 2222	పత్తుపణం 1302
పండుతున్నది 1246	పట్టివిడిచిన 1834	పత్ని ధారణ 2076
పండును 1671	పట్టు 1645, 2229	పత్రమూ 249
పండే 706	పట్టుకుచ్చు 867	పత్రి 675, 1643
పండ్లలో 2466 [1722	పట్టుకొంటాను 750	పదటకలిస్తే 980
పండ్లు 778, 1093, 1294, 1720,	పట్టుపట్టు 1044	పదన్నా 376
పందలకు 2651	పట్టుబట్ట 75	పదరా 61
పంది 371, 1215, 1614	పట్టుమంటే 1976	పదవి 1109
పందికొక్కు 896, 1939	పట్టుమంతా 890, 2069	పదశ్రాయి 2262
పందిట్లో 61, 2325	పట్టుము 492, 1644	పది ఆమడ 1391
పందిపిల్ల 714, 1045	పట్టాతివాణ్ణి 1752	పదితల్లుల 334
పందిలి 272, 1015	పడకుండా 750	పదిబిచ్చాలు 1372
పందుం 990	పడగొట్టేవి 848	పదిమంది 2251
పక్కమాచి 2456	పడమట 2327	పదిరినా 591
పక్కను 1493	పడవ 956	పదిరోగాల 1379
పక్కలు 8, 491	పడవలె 2100	పదిలము 224
పక్కవేళేవాడు 2651	పడిగ 1125, 1421	పదివేలవిధాలు 2011
పగ 1007, 1421	పడిలిపై 1247	పదునూ 1434 [2590
పగలకొట్టిలే 2147	పడిశెము 1715, 1755, 1759	పని 1956, 1957, 1967, 2049,
పగలకొట్టినట్టు 1564	పడుకొన్నా 102, 441	పనికి 1070, 1369, 1707, 2162
పగలకొట్టినదట 495		పన్నిద్దుము 769
పగలగొట్ట 713		

పన్నీరు 1619	పల్లము 1749, 2164	పానకము 748
పన్నీరుగిండి 1363	పల్లన 1805	పాపకారణం 2297
పన్ను 1396	పల్లు 1520	పాపము 635, 667, 937, 988,
పప్పాళ 2500 [2050	పల్లె 2355	1047, 1460, 2166,
పప్పు 1266, 1489, 1566, 1724,	పస 17, 707	2357, 2414, 2477,
పప్పుకూడు 84, 998	పసలానకు 1687	2635
పప్పువాడూ 328	పసారము 1402	పాపరాజు 1387
పయికితెచ్చుకొన్నట్టు 902	పసిడి 566	పాపవారా 1089
పయిగుడ్డ 2665	పనువు 2249	పాము 317, 449, 585, 607,
పయిడి 565	పనే 762, 1095	719, 772, 893, 1002,
పయినపడు 2290	పక్షి 456, 1547, 1847, 1877	1132, 1383, 1432,
పయిబట్ట 2272	పక్షులు 2272	1675, 2305, 2371,
పయిరు 2493	పాచిపండ్లదాసరి 1411 [2240	2503
పర 990	పాట 1153, 1679, 1767, 1959,	పాముకు 286, 1976
పరకడుపు 1366	పాటా 168	పాములకు 2339
పరకలు 162	పాటిరేవు 427	పాములలో 1125
పరతంత్రము 2126	పాటుపడి 2689	పాయ 744
పరదేశము 1700	పాట్లు 1154	పాయనము 237, 584
పరనిందా 179	పాడరా 1411	పారణ 475
పరమాన్నము 1951	పాడి 210, 1025, 1179, 1595	పారవేళి 2506
పరమేశ్వరని 2200	పాడిగేదె 232	పారవేళినారా 2614
పరవా 614	పాడిచేస్తేగీస్తే 105	పారాయణము 1212
పరస్మీ పరిక్షుడు 1394	పాడినది 1959	పారిజాతములు 2350
పరాశరప్రాక్రమా 2040	పాడిబర్రె 1088	పారిసట్టు 1241
పరిమళము 1496	పాడు 298	పారినా 460
పరిక్ష 1252	పాడుగాను 1302	పారుతున్నది 634, 1307
పరుండి 2622	పాడుగుంటలు 1378	పారే 1547
పరుగు 1734	పాడుగోడల్లో 2460	పారేనీళ్లు 2238
పరుగెత్తవలెను 1391	పాడునూతిలో 1328	పాలకు 1748
పరుగెత్తుతూ 2314	పాడుము 1295, 1878	పాలలో 1362
పరుచూరిలో 2016	పాడేమూరు 2161	పాలికి 671
పరులపాలు 1418	పాత 243, 1596, 1655	పాలివ్వడు 1009
పరువు 1399	పాత ఆప్ప 2290	పాలు 237, 291, 553, 840,
పలచన 1666	పాతనీరు 694	1203, 1293, 1397, 1418,
పలికి 175	పాతమొగుడు 2452	1420, 1456, 1548, 1556,
పలుకునా 571	పాతరంకులు 2646	1633, 1739, 1889, 1914,
పల్లకి 1543	పాత్రము 2134	2204, 2248, 2251, 2385,
	పాదము 1267	2393, 2462, 2496, 2578
		పాలుపితక 1389
		పాలుమాలనా 2618
		పాపవము 2650
		పావు 1744

INDEX I.

పాశిన 1634
 పాశినకూడు 1951
 పాశినది 894
 పాశిపోయినది 1802
 సిండ 1723
 పిండప్రదానము 2264
 పిండాకూటితో 1582
 పిండాకూడు 2067
 పిండాకూళ్లకు 1405
 పిండికీ 1958
 పిండినట్టు 1485
 పిండివంట 447
 పిండివంటా 303
 పిచ్చ 1704
 పిచ్చకుంచము 1482
 పిచ్చగా 990
 పిచ్చికలు 2601
 పిచ్చికొండ 2575
 పిచ్చుక 1584, 2212, 2213
 పిట్టలు 769
 పిడక 2262
 పిడకలజేట్లాట 1869
 పిడచ 2469
 పిడతెడు 1443
 పిడికిలి 721 [1106, 1581
 పిడికెడు 397, 401, 676, 910,
 పిడుక్కూ 1959
 పిడుగు 353, 2167
 పిణుజు 388
 పితాళ్లకు 2588
 పితికినది 1389
 పితుకుకొన్నట్టు 2462
 పితుకుదాము 2393
 పినతండ్రి 1017
 పినతల్లి 1020, 1446, 2264
 పినతల్లివాపు 986
 పిరికి 570, 726
 పిర్ర 1463

పిలవబోయిన 2657
 పిలిస్తే 1403
 పిల్ల 332, 419, 783, 989, 1006,
 1019, 1025, 1028,
 1452, 1896, 2497
 పిల్లగండము 1016
 పిల్లలకు 1219, 1253 [2215
 పిల్లలు 623, 1455, 1476, 2110,
 పిల్లవాడా 372
 పిల్లవానికి 2534
 పిల్లి 44, 404, 405, 406, 602, 1032,
 1053, 1269, 1388, 1442,
 1558, 1680, 1721, 2195,
 2204, 2229
 పిల్లిపాలు 1389
 పిల్లారికి 1621
 పిశాచము 2359
 పీకినవి 1260
 పీకులాట 2101
 పీచు 1121
 పీట 1435, 1464
 పీటకోళ్లకు 1451
 పీటలు 1726
 పీనుగ 1854
 పీనుగలు 447
 పీరుసాయెబు 2430, 2657
 పిర్లకు 1781
 పుంగస్య 2277
 పుంజము 1987
 పుంజాల 1775
 పుంజు 2482 [1718
 పుండు 389, 722, 758, 1367,
 పుచ్చిచచ్చినది 331
 పుచ్చిచచ్చెను 1555
 పుటికంత 116, 2164
 పుట్ట 449
 పుట్టకపోతే 1342
 పుట్టదు 590
 పుట్టినదే 1515

పుట్టలు 1225, 2339
 పుట్టవలె 1599
 పుట్టి 765, 990, 1226
 పుట్టించు 1194
 పుట్టితే 1903
 పుట్టినదే 1515
 పుట్టినవారు 1895
 పుట్టినాడు 2132
 పుట్టిల్లు 1026
 పుట్టివానితో 742
 పుట్టుక 1599
 పుట్టుము 1335 [1554, 1575
 పుట్టెడు 876, 1481, 1482, 1551,
 పుట్టేవానికి 1478
 పుట్ల 1498, 2617
 పుడకలతో 1475
 పుడకలు 2479
 పుడమిలేనివాడు 2594
 పుణ్యము 667, 1497, 1499, 2635
 పుక్కుడు 1497
 పున్నపుంసకము 2198
 పుబ్బ 1670
 పుయ్యగా 1496
 పురాణవైరాగ్యము 1578
 పురుగు 2432
 పురుగుపట్టినది 1500
 పురుగులు 1481, 2147
 పురుషలక్షణం 318, 319
 పురుషుడు 1477, 1497, 1691
 పుర్రచెయ్యి 1306
 పులి 252, 383, 1524, 1525,
 1809, 2230, 2332,
 2424
 పులికి 1236
 పులుసు 250, 871, 1392, 1403
 పుల్ల 30, 539, 1416
 పుల్లలకు 865

INDEX I.

శ్రులూకు 745, 2570
 శ్రులిగాడు 1474
 శ్రులియస్య 2277
 శ్రులిహూర 799
 శ్రుష్టి 1687, 2607
 శ్రుస్తకపాఠ 2489
 శ్రుచినట్టు 59, 959, 1882
 శ్రుజ 675, 1643
 శ్రుజలేని 1860
 శ్రుజారి 799, 1186
 శ్రుటపూటకూ 247
 శ్రుటలు 2605
 శ్రుడుతనా 1936
 శ్రుద్దు 1039
 శ్రుత 839
 శ్రునినకర్తము 358
 శ్రుఠి 1473
 శ్రుర్వజన్మము 2557
 శ్రులకు 520
 శ్రులదండ 720
 శ్రులు 2138
 శ్రులెల్లా 2480
 శ్రుళి 1697
 శ్రున 2421 [1806
 శ్రునలు 967, 1021, 1470, 1778,
 శ్రుస్తే 575, 2565
 పెంకు 1403
 పెంకులు 276, 2628
 పెంచి 796
 పెంచితే 636, 665
 పెంచిన 1050, 1743
 పెంచినా 1432
 పెంచుతావు 1367
 పెంచును 1702
 పెంట 1653
 పెండ్లాడి 1342
 పెండ్లాడితే 495, 496
 పెండ్లాడుతావా 1043

పెండ్లాము 1010, 1199, 1342,
 1446, 1761, 2010,
 2148, 2164, 2215,
 2333, 2439
 పెండ్లాలు 1772
 పెండ్లి 109, 238, 263, 284,
 770, 816, 842, 843,
 1133, 1185, 1218, 1303,
 1382, 1393, 1403, 1437,
 1440, 1459, 1512, 1522,
 1738, 1772, 1974, 2059,
 2090, 2333
 పెండ్లికూతురా 2699
 పెండ్లికూతురు 2285
 పెండ్లికొడకా 2067
 పెండ్లికొడుకు 985, 1507, 1541,
 2012, 2227
 పెటాకులు 284
 పెట్టకపోతే 1512
 పెట్టకపోయినా 1315
 పెట్టనివారికి 1515
 పెట్టనే పెట్టదు 1510
 పెట్టిచూడు 2472
 పెట్టు 730, 1711
 పెట్టుకొందురా 540
 పెట్టుకొన్న ఆపె 514
 పెట్టుచాయ 1479
 పెట్టుచుట్టమా 1534
 పెట్టుమన్నట్టు 1483, 1821
 పెట్టువాసనా 2475
 పెట్టుకాస్తులా 2476
 పెట్టూ 822
 పెట్టేముండ 1510
 పెట్టేయిల్లు 1315
 పెట్టు 1240
 పెడతలబుద్ధి 436, 2453
 పెడమూట 1347
 పెతరుల 1526
 పెత్తనమిస్తే 1123, 1540
 పెత్తనము 308, 1532

పెదవేరి 878
 పెదబావ 2484
 పెదవి 1538
 పెద్ద 818, 1544, 1641, 2107
 పెద్దక్క 879, 2335
 పెద్దకోడలు 2670
 పెద్దచెయ్యి 1560
 పెద్దది 2467
 పెద్దనాదూ 2677
 పెద్దను 1269
 పెద్దపులి 239
 పెద్దపెండ్లాలు 1772
 పెద్దమ్మ 1507
 పెద్దలనాటి 593
 పెద్దలపెండ్లి 2059
 పెద్దలలోకి 2333
 పెద్దలు 296, 1185
 పెద్దనాడు 2119
 పెద్దనాని 2333
 పెద్దినాయుడు 1576
 పెనిమిటి 361, 1253, 1265
 పెనిమిటిది 1545
 పెనిమిటినై 1484
 పెనుబాము 1527
 పెన్న 1521, 1546
 పెరట్లో 1508
 పెరికిన 2560
 పెరిగినట్టు 765
 పెరిగి 573
 పెరుగు 1060, 2378
 పెరుమాళ్ల 761, 1528
 పెరుమాళ్లకు 1154, 1910
 పెనరగించ 65, 203, 593
 పెనరపప్పు 32
 పేట 2530
 పేడ 281, 1775
 పేడనీళ్లు 2227

INDEX I.

వేడవురుగు 2504
 వేద 1688
 వేదరికమా 2502
 వేదరికము 1706, 1962, 2192
 వేదవానికి 557
 వేదవారింటి 2670
 వేము 255
 వేరంటము 68, 1304, 1448
 వేరంటాండ్లు 1772
 వేరన్న 2119
 వేరు 526, 2316, 2687
 వేరుపెట్టుతాడు 1471
 వేలగింజ 1143
 వేలపిండి 766, 2461, 2511
 వేలు 2494
 వైకం 2676
 వైత్యము 1064, 2011
 వైనపడ్డది 2290
 వైపెచ్చు 498
 వాంగలి 912, 2596
 వాంగివస్తుంది 1385
 వాంచువేశినట్టు 404
 వాండరు 159
 వాండు 1526
 వాక్కటిరాళ్లు 1949
 వాక్కులు 2196
 వాగచుట్ట 1591
 వాగడినట్టు 1026
 వాగపెట్టినట్టు 2485
 వాగిడేవారు 1414
 వాగుడు 1517
 వాగుడుకొంటాను 1414
 వాట్లు 1243, 2196
 వాట్లప్పు 1590
 వాట్లు 1936
 వాట్లు 301, 741
 వాళ్ళేలు 1050

వాడవవస్తాడు 2284
 వాడిచి 2445
 వాడిచిన 988
 వాడిచినట్టు 854
 వాడిచినాడు 1791
 వాడిచినావా 1272
 వాడిచే 1445
 వాడిపిస్తాడు 1376
 వాడిబెల్లము 236
 వాడిస్తే 988, 2015
 వాడుగు 1552, 1730
 వాడుచుకొంటాను 530
 వాత్తు 1572, 2531
 వాత్తుగుడుచునా 2087
 వాద 738, 1091
 వాదలడ్డమా 1980
 వాదిగితే 953
 వాదిగిన 1536
 వాద్దు 1448
 వాద్దుమానము 1227
 వాయిపాలు 1548
 వాయిలో 1562 [2671
 వాయి్య 222, 223, 386, 515,
 వాయ్యే దెల్లా 1932
 వారిగింటికి 985, 1077
 వారిగింటిసాము 236
 వారుగింట 1951
 వారుగింటమ్మ 2199
 వారుగింటిపిల్లి 2195
 వారుగు 225, 990, 1571
 వారుగువాడు 232
 వారుగురి 355, 358
 వార్లాడినా 1480
 వార్లివార్లి 1323, 1575
 వాలందేవర 227
 వాలానకూ 2395
 వాలుపు 1919
 వాల్లు 1585

పోక 35, 1575, 1876
 పోకచెక్క 1954
 పోకను 159
 పోకుండాపట్టు 1904 [1415
 పోగయి 1129, 1328, 1329,
 పోగయినట్టు 1698
 పోగవుతవి 2386
 పోగు 1504
 పోగుకాకుండా 1136
 పోగొట్టుకొన్నవాదూ 1323
 పోగోరునా 2310
 పోగోరును 1455
 పోచికోలు 1689
 పోచిళ్లు 1933
 పోటు 828, 1630, 1999
 పోటూ 544
 పోట్లాట 203, 2243 [1549
 పోట్లాడినట్టు 680, 742, 1482,
 పోతరాజు 1070, 1413, 1468
 పోతలు 1518
 పోతావా 2379
 పోనూపోయినాను 2054
 పోనేల 1794
 పోయినాడట 2121
 పోయినాడు 1670
 పోరాడిన 741
 పోరు 1442
 పోరుగెలుస్తాడు 2451
 పోలా 1996
 పోలి 936, 1775
 పోలిగా 1622
 పోలికెట్టి 451
 పోశినట్టు 618
 పోశినది 1692
 పోనుకొంటారు 1747
 పోస్తావా 105
 పోస్తే 1316, 2628
 పోస్తేగాని 2047

INDEX I.

ప్రచోదయాత్ 2691
 ప్రజలమనసు 2589
 ప్రజ్ఞలు 315
 ప్రతాపము 547
 ప్రదక్షిణము 2172
 ప్రధాని 21
 ప్రమిత 1520
 ప్రయాణము 1905
 ప్రలకవే 2046
 ప్రసాదము 45, 1216
 ప్రసాపాటు 1577
 ప్రాణమయం 2153
 ప్రాణమా 2529
 ప్రాణము 133, 415, 504, 557,
 1004, 1075, 1716,
 1779, 2549
 ప్రాణముపోకడ 1963
 ప్రాణసంకటము 1457, 2126
 ప్రాణహాని 1513
 ప్రాణానికి 1656, 2353
 ప్రీయములు 2068
 ప్రీతి 2046
 ప్రీతి 2274, 2511
 ప్రేతి 435
 ప్రార్థన 97, 696, 2252
 ప్రార్థనగూకినట్టు 1037
 ప్రార్థనపాడిచినదా 1301
 ప్రోక్తమా 2040
 ప్రోలూ 1437

ఫ.

ఫకీరుసాయెబు 2430
 ఫలము 964, 2013, 2599, 2620
 ఫలమో 251
 ఫలాపాదకం 2064
 ఫాజీగా 734
 ఫేరంగీ 2380

బ.

బంగారము 2360, 2522, 2528
 బంగారు 1646, 2367
 బంటు 1447, 1893, 2074, 2581
 బంఠ్రాతు 2214
 బండ 1814, 2289
 బండనావి 2501
 బండాలుము 2326
 బండి 1241, 1862, 2200
 బండు 1868
 బండ్లు 487
 బంతికి 1061, 2686
 బందాలు 977, 2546
 బండె 615
 బంధువు 2490
 బంధువుడు 1407
 బంధువులు 1557
 బచ్చలి 510
 బచ్చలిపాదు 1509
 బచ్చెనకొయ్య 633
 బట్ట 75, 1167, 2474
 బట్టబయలు 47
 బడా 1250
 బడింతిరిగినవాడు 1605
 బడితె 1423
 బతాయిబుడ్డి 1599
 బతుకులు 2304
 బత్యము 348, 951
 బదనిక 2465
 బద్ద 1724
 బద్దలుకొట్టినాడు 1559
 బద్ధకము 2399
 బయిట 1911
 బయిటపడుతుంది 1595
 బయిటపడ్డవి 2646
 బయిటివారు 234
 బయిలువెళ్లినది 1318
 బయిలువెళ్లుతున్నది 1653

బరబర 192
 బరికె 1120
 బరువా 1090, 1775
 బరువు 402, 1069, 1841, 2242,
 2579, 2665
 బర్రె 114, 210, 438, 813, 1025,
 1180, 1445
 బర్రెగొడ్డు 2440
 బలము 2081
 బలవంతుడు 1819
 బలవంతుని 60, 69
 బలాదురు 714
 బలి 286
 బలిజ 335
 బలిభిక్షము 1968
 బలిమి 991, 2124
 బలికినా 2454
 బలుసుకూర 1632
 బలుసుముల్లు 1349
 బల్లి 2139
 బసవన్నా 1381
 బహిర్భూమి 348
 బాకా 2092
 బాకీ 1135
 బాగుంటే 2426
 బాగుండవరె 692
 బాగుకోరును 86
 బాగున్నారా 2050
 బాబారు 857
 బాదినాడు 424
 బాధిస్తున్నది 215
 బాసకడుపు 2117
 బానిసె 69, 127, 438
 బాసెడు 1268, 1747
 బాపట్ల 2667
 బాపడి 1598
 బాపడికి 2692
 బాపడు 998
 బాపవయ్యలకు 2694
 బాపవయ్య 1135

INDEX I.

బాబూ 2254	[1795	బీరపీచు 1121	చేరము 523, 754, 982, 1088
బారెడు 459, 1371, 1591, 1794,		బుగ్గిలోకా 1392	చేరానకు 732
బాలనాయకం 2498		బుచ్చకాలవారు 2196	తైటపెట్టు 433
బాలప్రాయము 202		బుజము 548	బొంకరాడు 175
బాలుడికి 1336		బుజమెక్క 1504	బొంకాడనేరదా 1844
బావ 82, 162, 2143, 2484, 2685		బుజులు 786	బొంకితే 171
బావగారా 1592		బుట్టు 421	బొంకు 1868
బావగారికి 1900		బుద్ధి 2539	బొండ 2205
బావగారు 1519		బుద్ధి 709, 914, 947, 1475, 2179	బొండాపకాయలవాడు 1323
బావా 374		బుద్ధిమంతురాలు 2525	బొండాల 77
బావి 1309		బుద్ధివచ్చినది 2562	బొంత 735, 2526
బావిగట్టు 2262		బుద్ధివస్తుంది 2671	బొంద 1116
బాసలు 2087		బుద్ధులు 1554	బొందలు 16
బింకం 2679		బుర్ర 185, 1285, 1786, 1890	బొక్క 1222, 1573
బిగిశివట్టు 971		బుర్రటలాడెను 1236	బొక్కలా 1225
బిగిశేవారు 2693		బువ్వ 1297, 1476	బొక్కినదే 1985
బిగిస్తే 1449		బువ్వపెట్టు 2672	బొక్కెడు 2486
బిగువు 1537, 1608		బువ్వా 147	బొగ్గు 1627
బిచ్చపువాడికి 1613		బూటకములు 1261	బొగ్గులు 1625
బిచ్చపువాడు 696		బూడిద 758, 954	బొమ్ము 676, 1653
బిచ్చాలు 1372		బూతు 1486	బొజ్జ 342
బిడ్డ 93, 187, 526, 535, 807,		బూతుమాట 151	బొజ్జపెట్టితే 2058
808, 984, 1144, 1145, 1470,		బూతులు 397	బొట్టుకట్ట 2481
1471, 1631, 1634, 1739,		బూరగ 736	బొట్టూ 1403
1743, 1761, 1767, 2268,		బూరెలమాను 195	బొడ్డి 2224
2321, 2442		బెండ్లు 771	బొడ్డు 1569, 1628
బిడ్డకంటే 2056, 1898, 1995		బెజ్జమంత 152	బొమిణినక్కలు 2540
బిడ్డలు 943, 1964		బెత్తెడు 2127	బొమ్మ 1435
బిడ్డవురా 412		బెదిరించి 1620	బొల్లియెద్దు 1059
బిడ్డా 169, 983, 1015, 2368		బెదురునా 1036	బోకలు 1314, 1701
బియ్యపుగింజ 2600		బెచ్చే 2427	బోగమింట 2374
బియ్యము 760, 1563, 2278		బెల్లంతినే 2661	బోగమది 349, 957
బియ్యనకూ 1444		బెల్లవుకుండ 1620	బోగాలవారికి 1021
బిరుదులు 2180		బెల్లము 3, 4, 921, 1460, 1579	బోటితనములు 1261
బిళ్లపెట్టుగా 1334		బెల్లవో 1396	బోడితల 831
బీడు 933, 1300		బెస్తలలో 1641	బోడితలవాడికి 1650
బీదకావురము 939		బేక 1317	బోడిమల్లప్ప 1953
బీదవానికి 1607			బోడులు 1005
బీబీలకు 2103			

INDEX I.

బోధిస్తున్నది 215
 బోనాలూ 1792
 బోను 2230
 బోయవాణ్ణి 1752
 బోర్లదోసుకొన్నది 1032
 బోర్లపడు 1626
 బోర్లవేసుకొన్నది 2526
 బోలె 382
 బోళిముంతెడు 840
 బోశేతూ 2165
 బ్రతకకోరును 1602
 బ్రతకగలవు 2433
 బ్రతకచెప్ప 1245
 బ్రతకడము 187
 బ్రతకదు 169
 బ్రతకనా 114, 1144
 బ్రతకనివ్వడు 867
 బ్రతకమా 63
 బ్రతకవచ్చును 398
 బ్రతికి 258, 843
 బ్రతికినవాడూ 1072
 బ్రతికినవారూ 1365
 బ్రతికినవి 1310
 బ్రతికినాము 2302
 బ్రతికివుంటే 843
 బ్రతుకవలెను 759
 బ్రతుకు 409
 బ్రతుకుతాడు 1350
 బ్రతుకుతుంది 759
 బ్రతుకునా 1145, 2695
 బ్రతుకును 795
 బ్రతుకుము 1997
 బ్రహ్మ 965
 బ్రహ్మకొడుకు 52
 బ్రహ్మత్య 381, 2293
 బ్రహ్మపట్నం 2235

బ్రహ్మరాక్షసి 722
 బ్రహ్మర్షి 1948
 బ్రహ్మవిద్య 1117
 బ్రహ్మహంత 1461
 బ్రహ్మస్త్రము 1439
 బ్రహ్మీ 1082
 బ్రాహ్మణార్థం 2183
 బ్రాహ్మణుడా 852
 బ్రాహ్మణుడు 1390, 1462
 బ్రాహ్మణునికి 544, 908, 944
 బ్రాహ్మణుల 2192
 బ్రాహ్మణులకు 1726
 భ.
 భక్తా 1981
 భక్తి 577
 భగవదర్పితము 766
 భగ్గుమని 1373
 భట్టివంటి 2606 [2464, 2488
 భయము 946, 1195, 1656, 2419,
 భయానా 2420
 భరించలేనప్పు 1324
 భరించును 1324
 భర్జన 2167
 భసాపంకం 2575
 భక్షించనా 1850
 భాండాన్ని 1431
 భాగవతము 474, 1868
 భాగ్యం 210
 భాగ్యకారి 2419
 భాగ్యము 1410, 1517
 భాగ్యానికి 2499
 భాయీ 1909, 1954
 భారగిస్తుంది 1385
 భారతము 1868, 1970
 భార్య 302, 760, 862, 1021, 1603,
 1804, 1857, 2455
 భిక్ష 2381

భీమపాకము 1239
 భుజము 1042, 1467
 భూతాన్ని 1719
 భూమి 604, 1011
 భూలోకము 1296
 భోంచెయి 1110
 భోగము 554, 1574
 భోగికి 2573 [1922, 1989
 భోజనము 153, 852, 1395, 1522,
 భోజనానకు 754
 భ్రష్టుత్వం 330
 భ్రాత 24
 మ.
 మంకుబుద్ధి 1691, 2521
 మంగలం 1201
 మంగలనాయడి 836
 మంగలమామ 861
 మంగలవాడు 862, 1087
 మంగలవాణ్ణి 46
 మంగలి 683, 1388
 మంగళవారం 664
 మంగళాష్టకాలు 1725
 మంచంకోళ్లు 1356
 మంచపుకోడు 1413
 మంచము 800, 866, 1198, 2535
 మంచమెల్లా 365
 మంచాన 469
 మంచానకు 1713
 మంచానికి 1240
 మంచాలు 1726
 మంచిది 1352
 మంచీ 54, 532
 మంచు 688
 మంట 1212, 1380, 2183
 మండలము 1656
 మండా 1834
 మండిలే 386
 మండుతుంది 1373, 2671
 మండే 606

INDEX I.

మంత్రమా 1535
 మంత్రము 1293, 1444
 మంత్రసావి 1016, 2563
 మంత్రాల 1095
 మంత్రి 1211, 2606
 మంద 237, 373
 మందం 586
 మందు 476, 627, 681, 758, 1567,
 1658, 1660, 1685, 1690,
 1717, 1972, 1973, 2585,
 2605, 2626
 మందుకు 1530
 మందులూ 1064
 మందూ 249
 మక్కువ 1731
 మగడు 1555
 మగణ్ణి 548
 మగని 56
 మగనికొద్ది 2061 [1666, 1692
 మజ్జిక 1060, 1098, 1098, 1361,
 మట్టి 222, 223
 మట్టిపిల్లి 1721
 మడి 1395
 మడిచి 2519
 మడిమాన్యములు 2541
 మడ్డి 12
 మణి 2306
 మణుగుబంటు 2074
 మతి 506, 846
 మతిశ్రేష్ఠు 1194
 మతిలేని 749
 మదములు 2152
 మదిస్తే 2241
 మదురు 1671, 2316
 మదుళ్లకింద 1699
 మద్దికాయలూ 1682
 మద్దికాయలు 1021
 మద్దెల 172, 194

మద్దెలతోటి 1892
 మధ్యమందు 1359
 మనముడు 1944
 మనవాడు 2143
 మనవు 1571
 మనసు 257
 మనసువస్తే 2104
 మనస్సు 2524
 మనస్సులోతు 1604
 మనిషి 1054, 1200, 1585, 2650
 మనుగుడుపా 2658
 మనుము 967, 1684
 మనువు 784
 మన్న గారికి 2575
 మన్నప్రజా 2663
 మన్నవాడు 1080
 మన్ను 1830, 2487
 మన్నుకొట్టినాడు 2415
 మన్నుకొట్టులాను 2274
 మన్నువేసుకొంటున్నది 2241
 మన్నూ 600
 మప్పడము 1630
 మరణకాకితము 1659
 మరణము 1657, 2044, 2516
 మరదలూ 1592
 మరవకుండా 1673
 మరవను 2267
 మరిగిన 1075, 1085, 1732
 మరిచినట్టు 2681
 మరిచినాడు 2481
 మరివకడు 351, 1312
 మరుగు 538
 మర్కటం 270
 మర్నాడు 1361, 1507, 1972
 మర్నము 1664, 2329
 ముత్రి 1984
 మలము 1667
 మల్లి 137, 337, 1707, 1714

మల్లు 141
 మల్లుభాట్లు 1662
 మల్లెపూలు 2519
 మల్లెలు 1628, 1712
 మల్లించినవాడు 211
 మల్లి 869
 మల్లివ్రాస్తాడా 2431
 మళ్ళిదు 1234
 మహమ్మేరు 1683
 మహాదేవ 938
 మహానుభావుడికి 179
 మహారాజు 1080
 మహిమ 767, 1472
 మాంగల్యధారణము 2649
 మాంగల్యవిసర్జనము 2649
 మాకుకు 1686
 మాగని 2375
 మాఘన్నానము 1597
 మాచకమ్మ 1389, 1694
 మాచవరం 973
 మాట 384, 525, 1299, 1395,
 1660, 1661, 1677, 1679,
 1688, 1693, 1736, 1858,
 1958, 2210, 2275, 2437,
 2441, 2474
 మాటకుమాట 2018 [2527
 మాటలు 1330, 1369, 1930,
 మాట్లాడండి 2001
 మాట్లాడనిది 1658
 మాట్లాడినట్టు 671
 మాట్లాడు 2451
 మాట్లాడుతాడు 2583
 మాడలు 1888
 మాడేకాలికి 2532
 మాణిక్యము 645, 2621
 మాత 1804
 మాత్ర 1259
 మానదు 358, 1691, 2521

INDEX I.

మానము 1580	మింగే 269	ముంటి 129
మానవే 784	మింగేది 1052	ముండ 1834, 2556
మానిక 1704	మింగేవాడు 1244, 2388	ముండకు 2562
మానికి 425	మింగేవానికి 684, 1008	ముండమొయ్యి 692
మాను 901	మించిన 1520	ముండమొయ్యిదు 2509
మానెడు 2564	మించినలోతు 288, 289	ముండమోసి 1199
మాన్యము 271, 1529, 2234	మిండడు 560, 819, 2561	ముండమోశినది 1603
మాపటిభోజనము 1709	మిగలదు 2397	ముండమోస్తే 2439
మామ 861	మిగిలిన 98	ముండలతాళ్లు 2546
మామ గారా 780, 2184	మిగిలినది 810	ముండాకొడుకు 135
మామ గారి 2531	మిట్ట 1749	ముండ్లు 1780
మామ గారిది 1545	మిట్టిమిట్టి 1737	ముంత 534, 856, 1429, 1763
మామిడి కాయలు 1665	మిడతపోటు 945	ముంతలు 2082
మామిడి పెంక 893	మిడ్లెటిండల్లో 2460	ముంతా 900
మామిడి పెంకలు 2217	మినపగుగ్గిళ్లు 253	ముంతెడు 2603
మాయ 2258	మిన్ను 542	ముందటివలె 1801
మాయధారితోత్తా 2548	మిరియాలు 1468, 1622, 1823	ముందర 190, 2177
మాయమయినారు 2657	మిళ్లమిళ్ల 2411	ముందరిపూరికొద్దీ 1155
మాయముచేసినది 137	మిసిమి 1810	ముందా 905, 2113
మాయలాడి 1696	మిగడలు 1732	ముందు 1651
మాయవరము 1696	మిగాళ్ల 1760	ముందుకువస్తే 1999
మారడగ నేరడు 2012	మిటితే 820	ముందుచెప్పివుంటే 2407
మారీ 1672	మిడతోసుకొన్నట్టు 1031	ముందుజన్నానకు 2557
మారు 1677	మిడపడ్డట్టు 775, 1735	ముందూవెనక 396
మారుతల్లి 1711	మిరరాదు 792	ముక్కలు 472 [2567
మారుబొట్టులో 1692	మిసములు 1495	ముక్క 456, 1096, 1138, 1788,
మాలలపాలు 1293	మిసాల 1728	ముక్కచీమిడి 1825
మాలలలో 1642	మిసాలకు 2142, 2487	ముక్కన 883, 1818
మాలవాడ 1574	మిసాలు 20	ముక్కపట్టించగలరు 2554
మాలవాడు 1705	మింగికి 2516	ముక్కమీద 2568
మానాడు 351	మింగిట్లో 2145	ముక్కాముఖములేని 1006
మాశి 2579	మింగిట్లోకి 1799	ముక్కార 1818
మానములకు 1196	మించి 2700	ముఖము 900, 1771, 2687
మానములు 1715	మించిన 188	ముఖముమీద 2622
మింగరారు 792	ముంచుకొంటారా 2567	ముఖములేని 1767
మింగలేడు 2615	ముంచుతాను 2418	ముఖాన 148, 1507, 2227
మింగవే 155, 1214	ముంజెయ్యి 1838	ముఖానకు 2060
మింగి 746	ముంట 1783	ముగచాడు 1743
మింగిన 445		ముగ్గురు 1356

INDEX I.

ముచ్చెలు 2491	ముప్పావు 1744	మూర 1793
ముట్టనిదీ 1284	ముప్పు 1773	మూరవేళినట్టు 313
ముజరా 1153	ముప్పయిఆరు 2211	మూరవేస్తే 2599
ముడికివచ్చినది 1792	ముప్పయిమూర 1793 [2534	మూరెడు 459, 948, 1175, 1591, 1764, 1832
ముడిచినట్టు 1628	ముప్పయిరెండుగుణములు	మూర్ఖుడికి 2517
ముడిపెట్టినట్టు 2510, 2640	ముయ్యగలరు 1915	మూర్ఖుప్రోనా 406
ముడివేళినట్టు 1589	మురికి 68	మూలగ గా 1083
ముడివేస్తే 677, 1789	మురిగించచ్చె 135	మూలదేవుడు 1762
ముడుపు 66	మురిపాన 2553	మూలనున్న 1791
ముడ్డంత 2303 [2317	ములగకొమ్మ 1377	మూలయింట్లో 2164
ముడ్డి 788, 992, 1168, 1621,	ములిగిన 705	మూలుగుతూ 2145
ముణగవలె 414	ములిగినది 705, 1066	మూళ్లు 936
ముణిగిన 1501	ములిగినా 2299	మూళినా 777
ముణిగినట్టు 771, 1226	ములిగేవా 196	మూస్తే 1354, 2265
ముణిగినది 2567	ముల్లు 129, 456	మృగము 1404
ముతరాచవాణ్ణి 1752	ముషిణి మొక్క 1058	మృతజీవుడు 952
ముత్తమశెట్టి 1827	ముష్టి 1153, 1305, 1798	మృదువు 1807 [1934, 2330
ముత్తయిద 1746, 1754	ముసలామె 1679	మెండు 565, 566, 825, 1920,
ముత్తయిదువతనానికి 1790	ముసలిదాన్ని 1791	మెచ్చినది 1858
ముత్తనతల్లి 1022	ముసలిమొగుడు 1779	మెట్టెలు 500
ముత్తము 719, 2601	ముసళ్లు 1750	మెడ 598, 881, 1812
ముత్తెడువ 1462	మునుకు 100, 2249	మెడవన్న 1808
ముత్యపుచిప్పలు 1231, 2130	మునురుతున్నవి 2507	మెడనరం 2566
ముత్యమంత 1748	ముహూర్తాన 193	మెడను 1063, 1234, 1701, 1894
ముత్యము 1757	మూక 1946	మెడపూసలు 967
ముత్యములు 423	మూకలు 2410	మెతుకు 364, 1728, 1737, 1921
ముత్యాలు 1346	మూకుదూ 900	మెతుకులు 420, 2207
ముది పెండ్లికొడకా 1772	మూగ 1354	మెత్తన 1849
ముదిరి 1128	మూగవాడు 2697	మెత్తనా 532
ముద్ద 208	మూట 1311, 1332, 1736, 2408	మెత్తనిచెప్ప 2643
ముద్దా 389, 1333 [2556	మూడామడ 1334 [2244	మెడగవు 2039
ముద్దు 226, 572, 882, 1612, 1944,	మూడు 1775, 1778, 1784, 1888,	మెడలలేను 1067
ముద్ర 1042	మూడుకాళ్లతో 1849	మెరుగు 2080
మునగాకరా 2145	మూడుపూటలు 2605	మెరుపులు 1934
మున్నాలికను 5	మూడుమాడలు 2050	మెలగ 1424
మున్నూరువరహాలు 2548	మూడేండ్ల 1776	మెల్ల 776
ముప్పందుం 972	మూలిమీసాలు 226, 474	మెల్లెగా 2545
	మూలెల్లా 637	

INDEX I.

మెల్లోపూసలు 1021
 మేక 99
 మేకతోలు 1803
 మేకపిల్ల 1494
 మేకలకు 1063
 మేకలు 951
 మేడ 1857
 మేడమాళిగలు 1046
 మేత 426
 మేనత్త 1446
 మేనమామ 8, 1026, 1446
 మేనమామకూతురు 1947
 మేస 2627
 మేపులాడా 1473
 మేయబోతే 1173
 మేరువ 1105
 మేలిమి 881
 మేలు 87, 399, 617, 673, 776,
 874, 1429, 1649, 1906,
 1907, 1931, 2189
 మేలుకొన్నవాణ్ణి 1278
 మేలే 1649
 మేళిపోయినది 1509
 మేళే 672
 మేనునా 209
 మేస్తే 209, 1213, 2102
 మొండి 1907
 మొండికట్టె 601
 మొండికాలికి 1773
 మొండికి 279
 మొండిచేతులవాండ్లు 1329
 మొక్క 897, 1102, 1601, 1835,
 1977
 మొక్కక 1131
 మొక్కైనట్టు 1279
 మొగలిడ్డ 2659
 మొగవాండ్లు 2602
 మొగవాడూ 1776
 మొగవాణ్ణి 1249

మొగవారు 424
 మొగసాలయొక్కైనది 1826
 మొగుడా 1157, 1474
 మొగుడి 245, 851
 మొగుడికి 79, 1476, 1761
 మొగుడితో 1483, 1962
 మొగుడు 202, 273, 431, 749,
 1141, 1636, 1815,
 1834, 1958, 2121,
 2348
 మొగుణ్ణి 1856
 మొగ్గడు 970
 మొట్టబుద్ధి 1856
 మొట్టితే 297
 మొట్టేవారికి 1822
 మొత్తలశృంగారము 273
 మొత్తుకొంచానా 126
 మొత్తుకొంటూ 1731
 మొత్తుకొన్నట్టు 1816
 మొత్తుకో 1258
 మొత్తుకోళ్ల 451
 మొదటి 1265
 మొదటిచోట 1839
 మొదటినుంచి 1878
 మొదలు 982, 1938, 2203
 మొదలులేని 1767
 మొద్దు 2223
 మొద్దుల 623
 మొన్న 1738
 మొప్పు 85
 మొరగకుండా 639
 మొరడు 1813
 మొరిగినట్టు 441, 682, 2324
 మొరిగినవి 1196
 మొరిగినాడు 796
 మొరి 2362
 మొరిపోయినది 1961
 మొర్రో 1603

మొలతాటికి 146
 మొలతాడు 1458
 మొలది 1872
 మొలను 687
 మొలచినట్టు 625, 1102
 మొలచినది 2025
 మొలుచునా 1977
 మొసలి 1842
 మొకాటికి 2510
 మొకాలిబంటి 844
 మొకాలుమట్టు 1836
 మొకాళ్లకు 1589
 మొకాళ్లు 556, 1738
 మొగినట్టు 502
 మొగునా 502
 మొచేతి 57
 మొదము 2569
 మొదుగ 2565
 మొశించి 1546
 మొశినంత 2222
 మొశిమొశి 2548
 మొశే 1775, 2300
 మొశేవారు 2140 [1893
 మొసము 419, 620, 1220, 1828,
 మొహము 2033
 మొక్షము 2115, 2384
 మ్రావుమ్రావు 2046
 య.
 యజ్ఞము 1390, 1477
 యజ్ఞవేదిక 1101
 యత్నము 1843
 యధోచిత 2489
 యమదేవత 1011
 యమరాలిని 420
 యమునా 413
 యాకపెట్టనెంత 1417
 యాత్ర 1259
 యాయవారము 2121

INDEX I.

యుగము 269	రాజు 21, 1156, 1211, 1335,	రాళ్లు 678, 855, 1181, 1847
యుద్ధిష్ఠిరుడు 2572	1648, 1652, 1815, 1819,	రావణా 1853
యోచనలు 2318	1917, 2468, 2542, 2581,	రావణాసురుడు 563
యోచనలేని 1211	2606	రావిరేక 989
	రాజుకొడుకు 1742 [2627	రాశి 1941
ర.	రాజ్యము 980, 1262, 1644, 1667,	రాక్షసులు 1895
రంకు 56, 79, 709, 1327, 1868,	రాటాన 192	రిమ్మతెగులు 1635
1875, 2296	రాట్నము 1845	రీతి 596 [1917, 1930
రంకుబోతు 1761	రాతివేటు 1299 [2457	రుచి 156, 642, 1068, 1616,
రంకులకోడలా 780	రాత్రి 985, 1370, 2455, 2456,	రుచులు 1264, 2156
రంకులు 1964, 2646	రాత్రిమాటలు 1369	రువ్వినట్టు 379
రంగడు 2221	రానిదీ 622, 1295, 1296	రూక 615, 794, 983
రంజిల్లు 2589	రానివారికి 1929	రూపాయాలు 1136, 2006
రంధి 780	రానూవచ్చినాను 2054	రెంటు 2595
రంభ 1066, 1858	రామచిలుక 1624	రెంటికి 468
రచ్చ 266	రామన్న 1693	రెంట్లోపకటి 1137
రచ్చక్కనదాన్ని 1815	రామన్నా 690, 1235, 2418	రెండు అవును 1283
రట్టు 2084	రామరాజ్యము 168, 278	రెండుమార్లు 1715
రట్టారవావి 7	రామాయణము 848	రెక్క 437
రణకొమ్ము 1406	రాముడికి 1870	రెక్కలూ 731
రణభేరి 2349	రాముడిరాజ్యము 1644	రెడ్డి 64, 95, 396, 484, 494,
రణము 398	రాముడు 1855	796, 1978, 1992, 2224
రత్నానికి 953	రామేశ్వరము 1851	రెడ్డిళ్ళు 2282
రత్నాలు 1847	రాయజీ 450	రెడ్డిసానిళ్ళు 2282
రత్నంటారు 2686	రాయభారమా 2093	రెడ్డి 676
రత్నంటుంది 357	రాయభారము 2078, 2243	రెప్ప 2255
రహస్యాలు 685	రాయి 231, 1114, 1384, 1673,	రెప్పలు 285
రక్ష 2631	1866, 2003, 2009, 2281	రేఖలు 1387
రాకమానవు 1570	రాయివేస్తాను 1929	రేగితే 879
రాగ 1354	చారాని 1570	రేగినా 1486
రాగము 1083	రాలినది 954	రేగుబంటి 119
రాగలనంకటికి 2512	రాలినవి 1093	రేగుల్లో 2695
రాగిచెంబు 1252	రాలిపోతవా 1346	రేణీకటి 2457
రాగిమీసాలు 1900	రాలులవి 1720	రేపటికి 1337
రాగోరునా 2310	రాలుతున్నవా 1665	రేపినట్టు 1718
రాచిన 595, 1571	రాలునా 2077	రేపు 1254
రాచుకొంటే 954	రాలెను 1766	రేయుంబగులు 462
రాజరోగాలు 939	రాళ్ల 379	రేలకాయ 1224
రాజవశ్యము 2609	రాళ్లదెబ్బలు 2271	రేపు 1883
	రాళ్లపాలూ 2578	

INDEX I.

శ్రేణున 1197, 1231
 రొట్టేనా 1054
 రొమ్ము 1433
 రొమ్మన 1141
 రొయ్యల 1458
 రోకటి 828
 రోకటిదెబ్బకు 1890
 రోకటిపాట 2116
 రోకలి 155, 753
 రోగము 498, 1083, 1510
 రోగములూ 1094
 రోగములేనివాడూ 2574
 రోగానికి 1717
 రోగాల 1379
 రోగాలు 1319
 రోగికి 2573
 రోజు 1313, 1881
 రోజులు 562
 రోటీ 2145
 రోట్ల 761
 రోత 697
 రోదనము 122
 రోలంత 2323 [1894, 2323
 రోలు 995, 1057, 1141, 1298,
 రోశిన 1027
 రాతా 360
 రాతు 377
 ల.
 లంక 426, 2642
 లంకె 2353
 లంఖణము 1506
 లంఖణాలకు 868
 లంఖణాలు 214
 లంచం 2474
 లంజ 821, 1731
 లంజపిల్ల 989
 లంజరికము 153
 లంజలపాలూ 2578

లంపకాయ 2132
 లంఖించడానకు 52
 లక్క ఆకులూ 1790
 లక్కవలె 2050
 లవణము 2053
 లక్షణాలు 1861
 లక్షాధికారి 2515
 లక్షణం 2582
 లక్షన్నా 2418
 లక్షీదేవి 225
 లక్ష్యము 2650
 లాగ 391
 లాగితే 605
 లాభము 811, 1572
 లాభానికి 1828
 లావుకనా 2145
 లింగం 2070
 లింగడు 2221
 లింగప్పా 2050
 లింగము 117, 773, 1107, 1835
 లింగాకారం 2662
 లింగానికి 3
 లుబ్ధుడికి 2590
 లెక్క 2397
 లెక్కపెట్టినాడట 267
 లెస్సా 751
 లేగల 212
 లేచినట్టు 2648
 లేచినదే 1905
 లేచినాడు 1132
 లేడి 346, 666
 లేదు అనడానకూ 2263
 లేనయ్య 558
 లేనదీ 1296
 లేనివాడితో 587
 లేపకూడదు 1278
 లేపవచ్చును 1278
 లేపేవాడు 1188

లేళ్ల 1174
 లేవకమానరు 1765
 లేవలేదు 669, 670
 లాజ్జ 378
 లాటలాట 439, 963
 లాటలాటలు 1008
 లాటిపిట 837
 లాట్ట 870, 1139, 1903
 లాడుగు 1552
 లాళ్లుమంటున్నది 698
 లోకదారిద్ర్యము 976
 లోకము 917, 1408, 1915
 లోకముతోటిపాటు 1253
 లోకమెల్లా 1314
 లోకవశ్యము 2609
 లోకాయ 1903
 లోకువ 14, 37, 1398, 1613
 లోగాపోతవి 1073
 లోటు 774
 లోతు 993, 1068, 1604, 1610
 లోతుకుపోయినది 1309
 లోబడుతానా 2409
 వ.
 వంక 1307
 వంకబోలే 924
 వంకలు 608, 2245
 వంకాయ 1924, 2292
 వంకాయలభారం 2604
 వంకాయలు 429, 2694
 వంకతోట 374
 వంగడు 2551
 వంగనిది 901
 వంగబెట్టనిదీ 2029
 వంగలు 97, 1213
 వంగివంగి 64
 వంగుండి 670
 వంగుకొని 1208
 వంగునా 901

INDEX I.

వంచి 1569
 వంటలక్కే 337
 వండబడు 367
 వండినమ్మ 521
 వండి పెట్టుతారు 2439
 వండివార్చి 2401
 వంకాన 849
 వక్కచే 1937
 వక్రించి 2423
 వగవు 2552
 వచ్చినకాలము 1931
 వచ్చినా 2103
 వచ్చుడుకాడు 247
 వజ్రాయుధమా 2213
 వట్టికుండ 1339
 వట్టిపిడుగు 1966
 వడికిన 146
 వడిగండ్లవాన 1146
 వడుకుతాడా 400
 వడ్డి 1944, 2203
 వడ్లకు 2617
 వడ్లు 344, 484, 491, 912,
 1104, 1533, 1919, 2039
 వణికిస్తావు 1786
 వత్తి 1520
 వదలదు 2229
 వదలను 2531
 వదలరాదు 2542
 వద్దంటే 1926
 వద్దనగా 1835
 వనమెల్లా 1035
 వన్నె 994, 2360
 వన్నెగాడికి 1839
 వన్నెలు 2061
 వపసం 743
 వయ్యారము 1029, 1943
 వరద 1612, 1941
 వరదబోడు 181
 వరపయితే 1669

వరపు ఊటికి 1934
 వరమిచ్చినా 1186
 వరమివ్వడు 1186
 వరమిస్తాను 1929
 వరస 1541
 వరహా 2352
 వరహాల 131
 వరహాలు 127
 వర్తకుడు 158
 వర్తనములు 1955
 వర్షాలు 1769
 వలపక్షము 1023
 వలపు 156, 1627
 వలిచి 130
 వల్ల 802
 వల్లక 202
 వల్లడు 1672
 వల్లనమ్మ 1672
 వల్లనిమొగుడు 2347
 వల్లెవాటు 1608
 వసంతము 1014
 వసంతాలాడినట్టు 145
 వసిష్ఠవాక్యము 1960
 వస్తాబో 2165
 వాంతి 1922
 వాక 1946
 వాకిట 1198
 వాకిలి 277, 2083
 వాక్కు 2228
 వాక్కున 1948
 వాగినట్టు 546
 వాచినది 484
 వాచినమ్మా 1738
 వాతేను 1758
 వాడ 1680
 వాడమల్లప్ప 1953
 వాడవదినె 2010
 వాడి 1753, 2213

వాడుక 2661
 వాత 384, 1492, 1923, 2274
 వాతకొట్టుతాడా 2401
 వాతకొట్టుతాడు 2690
 వాతసెప్పలు 260
 వాతపెట్టితే 74
 వాతబెట్టు 114
 వాతలు 1964
 వాటికి 1370
 వాది 2641
 వాడు 1526, 1928
 వాధ్యారి 2348
 వాన 394, 1649, 1941
 వానకు 2038, 2130
 వానలేని 1612
 వానా 768, 2490
 వాపు 1760
 వాయనము 282
 వాయించేవా 583
 వాయువు 2144
 వాయుస్తుతి 2636
 వారణాశి 277, 1950
 వారశూలా 2471, 2536
 వారానికి 1045
 వార్షము 17
 వాలితే 2242
 వావి 2501
 వావికాడు 1947
 వావివర్తనములు 1955
 వాశి 994 [1634, 2475
 వాసన 230, 259, 336, 393,
 వాసన్నర 2613
 వాసానికి 2612
 వాసాలు 265, 1077, 1078
 వాస్తే 2323
 వింటే 667
 వింత 697
 విందు 476, 2619
 వికటపు 21

INDEX I.

వికారము 1911	విరిగి 1735, 1886	వెధవతోడబుట్టినది 2006
విఘ్నాలు 1974	విరిగిన 1877	వెనక 1651, 2177
విచారము 1824, 2322	విరిగినది 2031	వెనకచూస్తే 2547
విచారించు 363	విరుగుట 1531	వెన్న 118, 2029, 2206, 2483
విడము 2037	విరోధము 144	వెన్ను 1175
విడవను 2034	వివేకము 918	వెన్నెల 39, 2338
విడవముడవా 1992	వివేకి 144	వెయ్యకగాని 1807
విడాకు 862	వికాఖ 876	వెయ్యమన్నాడు 2682
విడిచిన 1834	విశిరికొట్టకుంటే 876	వెయ్యి 2247
విడిచినట్టు 1491	విశ్వసించవద్దు 2610	వెయ్యిండ్లు 513
విడియము 823	విశ్వామిత్రుడు 1948	వెయ్యిమంది 512
విడువులశృంగారము 273	విశ్వాసం 712, 728, 2370	వెయ్యివిధాలు 2011
విత్తనము 2134	విషము 4, 5, 839, 2466, 2543	వెయ్యేండ్లు 1162
విత్తనాలే 185	వినరుకొంటుంది 798	వెరవడు 1840
విత్తు 905, 1986	విస్తరి 2186	వెరవనా 1822
విత్తులు 2185	విస్తారము 1796	వెర్రి 370, 416, 2024
విదపడు 364	వీధి 548, 2135, 2266, 2286, 2381	వెర్రికుక్క 1942
విద్వేషా 2691	వీపు 764, 1010, 1042, 1270, 1983	వెర్రితనము 2000
విద్య 110, 2609	వీపెల్లా 245	వెర్రిమొగుడా 2025
విద్యకొద్దీ 2608	వీరణాలు 583	వెర్రివాడు 2030
విద్యలూ 708	వీరన్నా 2217, 2233	వెల 2019
విద్వాంసుడు 2337	వీరశెట్టి 353	వెలక్కాయలు 439
విధమ్నా 376	వీర్యం 592	వెలకకాయ 1374
విధి 1984, 2626	వీసానికి 876	వెలగపండు 445
విన 1561	వెంకటాద్రినాయుడు 2604	వెలిగించిన 2392
వినకుంటే 667	వెంకలీ 375	వెలిబుచ్చవద్దు 2610
వినకుండా 583	వెంట్రుక 677, 2004, 2697	వెలుగు 1127
విననిదీ 1296	వెంట్రుకమాత్రము 1022	వెలుగులో 2614
వినయము 2608	వెంబడించినట్టు 747	వెల్లకిత్తలా 380
వినశ్యతః 2282	వెంబడిపట్టుకొని 1464	వెల్లవ 2570
వినశ్యతి 2235	వెంబడివచ్చు 1146	వెల్లిపోదాము 1505
వని 536, 1918	వెక్కిరించేది 874	వెల్లిదాము 1505
వినేవాడు 918, 1427	వెతకనిద్దరు 2007	వెళ్ళేవారికి 2598
విభవము 2608	వెతలు 1161	వేంగము 1143
విరగడ 2049	వెతికినట్టు 332, 678	వేంచేసెను 2303
విరగదొక్కే 292	వెతుక్కో 1426	వేట 1710
విరగనివ్వదు 1423	వెదుళ్లల్లారా 2032	వేటకాడు 1221
విరగవడ్డట్టు 1812	వెధవ 1754	వేటగానికి 1333

INDEX I.

వేటు 1693
 వేట్లాటకు 2624
 వేడి 838
 వేడుక 1561, 1650, 2007
 వేళ్ళీళ్లు 2020, 2370, 2623, 2625
 వేతురా 2003
 వేదము 1990
 వేదశాస్త్రములు 2008
 వేధింతునా 1484
 వేపస్య 2277
 వేముల 54
 వేరు 2368
 వేరుండు 1157
 వేరుండుము 1998
 వేరుపోదాము 2025
 వేలంఠ 2323
 వేలవేళి 1141
 వేలాడినట్టు 2017
 వేలాడుతున్నది 1507
 వేలాడేవాడు 605
 వేలు 234, 1272, 1758
 వేలుచూపినాడు 1356
 వేలుపెట్టితే 2615
 వేలుపెట్టినది 96
 వేళ 588
 వేవిళ్లు 150, 2034
 వేళినవారిని 2003
 వేషము 639, 2231
 వేసంగి 2022
 వైకుంఠము 23, 121
 వైకుంఠయాత్ర 1259
 వైతరణిగోదానము 33
 వైద్యకట్నము 33
 వైద్యుడా 1717
 వైద్యుడు 478, 1889
 వైపు 1713
 వైభవము 1440

వైరము 1463
 వైరాగ్యము 1578
 వ్యర్థుడు 2169
 వ్యవహారము 220
 వ్యసనము 930
 వ్యాజ్యము 1151
 వ్యాధి 467, 1690, 2084
 వ్రణశేషము 362
 వ్రతసమాప్తి 2236
 వ్రత్తిపలకవే 2046
 వ్రాత 1330
 వ్రాయవలెనా 2111
 వ్రాలు 201, 1344, 1637
 వ్రాశినది 2111
 వ్రాశినవాడు 2431
 వ్రాశినవ్రాలు 2450
 శ.
 శంకరా 2328
 శంఖం 2363
 శంఖము 928
 శంఖులింగమా 543
 శకునము 2139
 శతమర్కటం 2696
 శతాయువు 1055
 శత్రుడనయి 1484
 శని 2, 1851
 శనేశ్వరము 1606, 1871
 శనైశ్చరుడా 516
 శరణు 1699
 శల్యపరీక్ష 2123
 శవము 2630
 శాంతం 2664
 శానామంది 2693
 శాశ్వతములా 1518
 శాసనం 2064
 శాస్త్రులా 2476
 శింగడు 2056

శింగామా 2165
 శిఖలు 1774
 శిగ 92
 శిగిలించే 874 [1813, 2343
 శిగ్గు 156, 217, 220, 918, 1254,
 శిడి 737
 శిద్దె 68
 శిరి 1228, 1273
 శివపూజలు 941
 శివమాడినట్టు 1488
 శివము 485
 శివముయొత్తితే 1131
 శివుని 877, 913
 శిష్యుడు 790, 2313, 2314
 శిష్యులవద్ద 2544
 శీమ 438
 శుక్రవారం 664, 899
 శుక్రోదయానకు 2648, 2649
 శుద్ధశుంఠ 179
 శూన్యహస్తములు 2068
 శూరత్వము 2197 [2530
 శృంగారము 453, 888, 1911,
 శృంగారిం చేలోగా 2069
 శెగ 1924
 శెట్టి 181, 926, 1902, 2326
 శెలగో 2445
 శేగి 1941, 1962
 శేరు 2070
 శేషాయ 751
 శొంఠి 746
 శోకము 1140
 శ్శశానప్రవేశము 99
 శ్శశానవైరాగ్యము 1578
 శ్రాద్ధము 1512
 శ్రీనువోలక్షి 830, 1202
 శ్రుతిలేని 1679

INDEX I.

ష.	సన్న్యాసిజంధ్యానకు 2640	సానిమెరుగు 2080
షరాఫు 958	సన్న్యాసిత్వం 330	సాపాటు 448
స.	సన్న్యాసిని 2079	సామిత 1565
సంకల్ప 1678	సన్న్యాసిభిక్ష 2381	సాము 1343, 1422, 1791
సంక్రాంతి 1044	సన్న్యాసులము 2015	సామ్యము 1341
సంగీతము 667	సభకు 2107	సాయబు 1593
సంగీతానకు 837	సభామధ్యే 2106	సాయెబు 2547
సంచిలో 2625	సమము 437	సాయెబూ 2661
సంచులా 1784	సమము గా 1483	సారధ్యము 2051
సంత 640	సమిసిపోతుంది 2288, 2291	సాశువ 2129
సంతానం 2330	సముద్రపు వుప్పు 41	సావిట్ల 798 [2524
సంతోషము 109, 930, 1836	సముద్రము 844, 1322, 2245	సాక్షి 405, 1127, 1515, 1657,
సందట్ల 2481	సమైటపెట్టు 256	సాక్షులను 2407
సందాయె 875	సయాం 2602	సాక్ష్యము 729
సందు 205	సయ్యదుమియ్యా 1100	సింగారిం చే 890
సందుకొట్టినది 1487	సరప్ప 22	సిద్ధమయినవి 1792
సందేహము 690, 1777, 2438	సరసము 836	సిద్ధాంతము 359
సంధి 2105	సర్కారుశెలవు 2637	సివము 1925
సంధ్య 849, 1663, 2372	సలాం 382	సీత 1870
సంధ్యా 1640, 2330	సవలి 333	సీమకు 2111
సంధ్యావందన 2489	సవారి 1229	సుంకము 894, 1332, 2679
సంపతి 182	సవారీలమోత 240	సుంకరీ 1126
సంపాదించి 2407	సవాశేరు 117, 2073	సుఖము 57, 2041, 2555
సంపాద్యము 1405, 2251	సవతిపోరు 109	సుఖవాళి 2119
సంపెంగ 2565	సవతిబిడ్డ 984	సుజ్ఞాని 1831
సంపెంగనూనె 1728	సహమూలం 2282	సుత్తేటువాణ్ణి 2647
సంభావన 1566	సహస్రడబ్బు 2048	సుద్దులు 1785 [2027, 2472
సంభ్రమము 1942	సహాయము 1218, 2144	సున్నము 446, 821, 823, 1626,
సంశయము 2438	సహించనిదీ 1295	సున్నాన్నీ 2542
సంసారము 1988, 2094	సాకు 621, 1317	సున్నాలు 2155
సంస్థానము 1466	సాగదు 1764	సులభము 2013
సగం 1954, 2081, 2253	సాగితే 434	సువారానకు 1792
సగమయినది 1924	సాగుమానము 2021	సువాదిబెజ్జమంత 152
సతము 2228	సాటికి 22	సువాదులు 2266
సన్నగిస్తే 2151	సాతాని 2106, 2107	సువార్యదేవా 2239
సన్న్యాసి 1694	సాధింపు 49	సువార్యనమస్కారములా 507
	సాధుత్వము 2192	సువార్తము 2115, 2125
	సాధువు 2424	సేవ 1528

INDEX I.

సాగసు 2426	ప్రకీ మూలము 363	హ.
సాక్షు 2459	స్థలభోగం 2063	హంస 2299
సాక్షు 402, 821, 1121, 1204, 1418, 1598, 1914, 2141, 2461, 2472, 2541, 2578	స్థలము 2480	హంసపాదా 42
సాక్షులు 2227	స్థానబలిమి 991	హజారము 1524
సార 278	స్థానము 1597, 2639	హద్దు 2095
సోకినట్టు 763	స్థానానికి 1651	హనుమంతుడు 2586
సోదికి 2646	స్నేహము 144, 1282	హనుమంతుని 2581
సోమయాజాలవారింట 2053	స్నేహితుని 909	హరాంఖోరూ 1407
సోమలింగం 204, 526	స్వయంపాకం 2651	హరిశ్చంద్రుడయ్యా 2088
సోమవారం 2161	స్వర్గలోకము 2126	హర్కారా 184
సోమవారము 2121	స్వర్గానకు 304	హస్తములు 2068
సోమిదేవమ్మ 28, 150, 2348	స్వస్తి 1853	హుటాహుటి 2457
సౌఖ్యము 1506	స్వాగతం 2598	హృదయపాఠ 2489, 2636
సౌదా 2576	స్వాతి 876	హూమము 1618
స్థంభము 43	స్వామికార్యవంచకుడు 2652	క్ష.
ప్రకీ నాయకం 2496	స్వాములలో 1424	క్షమము 1669
	స్వాహా 2261	

INDEX TO EUROPEAN PROVERBS QUOTED IN ILLUSTRATION OF TELUGU PROVERBS.

A

A bad bush is better than the open field 314 A bad horse eats as much as a good one 793 A bad workman complains of his tools 172 A barber learns to shave by shaving fools 1655 A barking cur does not bite 128 A bashful dog never fattens 220 A blind man is no judge of colours 782 A blind man will not thank you for a looking glass 18 A cask that will never fill 408 A chip of the old block 1977 A cow from afar gives plenty of milk 1530 A deluge of words and a drop of sense 502 A diamond is valuable though it lie on a dung-hill 645 A drop in the ocean 1147 A flattering speech is honied poison 839 A fool's bolt may sometimes hit the mark 2030 A fool's speech is a bubble of air 2437 A fool's tongue is long enough to cut his own throat 919 A fox should not be of the jury at a goose trial 405 A friend in court makes the process short 1937 A friend in need is a friend indeed 196 A friend's frown is better than a fool's smile 1245 A full purse never lacked friends 2270 A good bargain is a pick purse 858 A good gaper makes two gapers 207 A goose-quill is more dangerous than a lion's claw 533 A growing youth has a wolf in his belly 1611 A guilty conscience needs no accuser 786 A hasty man never wants woe 177 A hog in armour is still but a hog 371 A honey tongue, a heart of gall 834 A hundred tailors, a hundred millers, and a hundred weavers are three hundred thieves 2647 A hungry ass eats any straw 606 A hungry man discovers more than a hundred lawyers 511 A hungry man sees far 541	A joke never gains an enemy, but often loses a friend 2097 A lazy sheep thinks its wool heavy 150 A leaden sword in an ivory scabbard 887 A little dog, a cow without horns, and a short man are generally proud 1441 A little fire burns up a great deal of corn 674 A little leaven leavens a great mass 1748 A little man sometimes casts a long shadow 1441 A little neglect may breed great mischief 586 A man may lead a horse to the water, but he cannot make him drink unless he will 1835. A man may love his house weel and no ride on the riggin' o't 226 A man may make his own dog bite him 638 A man under no restraint is a bear without a ring 1834 A man without money is a bow without an arrow 1876 A man without money is like a ship without sails 2168 A modest man at court is the silliest wight breathing 220 A nod for a wise man and a rod for a fool 1661 A pebble and a diamond are alike to a blind man 782 A precipice ahead, wolves behind 1749 A proud mind and a poor purse are ill met 20 A shoemaker's wife and a smith's mare are always the worst shod 2532 A short man needs no stool to give a great lubber a box on the ear 1552 A shower in July when the corn begins to fill, Is worth a plough of oxen and all belongs there till 876 A sin confessed is half forgiven 937 A slip of the foot may be soon recovered; but that of the tongue perhaps never 603 A stingy man is always poor 1912 A story without a head 534, 1006 A table friend is changeable 1534 A thief knows a thief as a wolf knows a wolf 2406 A thief thinks every man steals 2404

INDEX II.

- A wolf in sheep's clothing 1809
 A woman's mind and winter wind change oft 170
 A word and a stone once let go cannot be recalled 603
 A word to the wise is sufficient 1660
 Advice whispered in the ear is worth a jeer 914
 After a dream of a wedding comes a corpse 99
 After a feast a man scratches his head 1972
 After a storm comes a calm 457
 After one loss come many 794
 After shaving there is nothing to shear 810
 All beginnings are hard, said the thief, and began by stealing an anvil 1117
 All bite the bitten dog 908
 All his geese are swans 1049
 All is not gold that glitters 566
 All saint without, all devil within 1911
 All's lost that's put into a riven dish 1078
 All's well that ends well 608
 All tastes are tastes 1616
 All that he says is law 1990
 All things are difficult before they are easy 1117
 Among the common people Scoggin is a doctor 141
 An envious man waxes lean with the fatness of his neighbour 386
 An ill man in office is a mischief to the public 798
 An ill shearer never got a good hook 172
 An ill wound may be cured but not an ill name 1395
 An old dog will learn no tricks 126
 An old physician, a young lawyer 1655
 Ane may lead a horse to the water, but four an' twenty canna gar him drink 1835
 Anger is a sworn enemy 2297
 Anger is the fever and frenzy of the soul 2297
 Anger makes a rich man hated, and a poor man scorned 1538
 Anger punishes itself 2376
 Anger without power is folly 1538
 Anoint a villain and he will prick you, prick a villain and he will anoint you 92
 Appearances are deceitful 276
 As broad as long 1306
 As clear as crystal 119
 As clear as the sun 1741
 As demure as if butter would not melt in his mouth, and yet cheese will not choke him 2615
 As long as I was a daughter-in-law I never had a good mother-in-law, as long as I was a mother-in-law I never had a good daughter-in-law 55
 As old as the hills 1242
 As plain as a pike-staff 119
 As plain as the nose on a man's face 1741
 As the old cock crows, so crows the young 1019
 As wary as a blind horse 1427
 As you make your bed, so you must lie on it 287
 As you sow you shall reap 287
 Ask my chum if I am a thief 1127
 Ask which was born first, the hen or the egg 905
 Asking costs little 1009
 At the gate where suspicion enters, love goes out 56
 Avarice bursts the bag 71
- B**
- Beads about the neck and the devil in the heart 941
 Bees that have honey in their mouths have stings in their tails 834
 Beggars breed, and rich men feed 943
 Beggars must not be choosers 606
 Bend the tree while it is young 901
 Better a bare foot than no foot at all 1906
 Better a blind horse than an empty halter 1906
 Better a friendly denial than an unwilling compliance 10
 Better a lean jade than an empty halter 314
 Better a slip of the foot than of the tongue 603
 Better fare hard with good men than feast with bad 69
 Better lose a jest than a friend 2097
 Better sit idle than work for nought 1996
 Between two stools fall to the bottom 331
 Birds of a feather flock together 1698
 Blced him, and purge him; if he dies, bury him 1259
 Boil not the pap before the child is born 526
 Both in the same boat 878
 Bought wit is best 1865
 Broad thongs are cut from other men's leather 1560
 Broken friendship may be soldered but never made sound 257
 Burn not your house to fright away the mice 407
 Building and the marrying of children are great wasters 263
 Building castles in the air 553
 Buy and sell and live by the loss 104
 By working we become workmen 3044
- C**
- Calm weather in June sets corn in tune 376
 Cat after kind 1494
 Catching a Tartar 311

INDEX II.

Change of fortune is the lot of life 475
 Charity begins at home 985
 Come but come stooping 1010
 Come uncalled sit unserved 68
 Coming events cast their shadows before them
 903
 Confession of a fault makes half amends 937
 Consideration is the parent of wisdom 180
 Constant dropping wears the stone 2044
 Continuance becomes usage 2531
 Count not your chickens before they are hatched
 204
 Cringing is a gainful accomplishment 599
 Crocodile tears 50
 Crooked by nature is never made straight by
 education 632
 Crows bewail the dead sheep and then eat them
 1452
 Cupboard love 1981
 Custom makes all things easy 94
 Cut your coat according to your cloth 556
 Cutting off one's nose to spite one's face 53

D

Daub yourself with honey, and you'll be covered
 with flies 2507
 Daylight will come, though the cock do not crow
 1255
 Death at the tae door an' heirship at the tither
 711
 Death keeps no calendar 1963
 Debt is the worst poverty 85
 Deeds are love, and not fine phrases 2068
 Deep rivers move in silence, shallow brooks are
 noisy 1274
 Despair gives courage to a coward 844
 Desperate ills require desperate remedies 758
 Devils must be driven out with devils 703
 Diamond cut diamond 1316
 Did you ever before hear an ass play upon a
 lute ? 1852
 Diet cures more than the lancet 498
 Do good to a knave and pray God he requite
 thee not 1079
 Do not all you can ; spend not all you have ;
 believe not all you hear ; and tell not all you
 know 2610
 Do not strip before bed time 461
 Dogs run away with whole shoulders 1968
 Don't buy a pig in a poke 617
 Don't halloo till you are out of the wood 2302
 Don't play with the bear if you don't want to
 be bit 1284
 Don't reckon your eggs before they are laid 1470
 Don't teach fish to swim 935

Drop by drop the lake is drained 481
 Dry August and warm doth harvest no harm 676

E

Each cross hath its inscription 414
 Early up, and never the nearer 369
 Eat and welcome ; fast and heartily welcome 306
 Eaten bread is soon forgotten 399
 Either Cæsar or nobody 106
 Either live or die wi' honor 1716
 Empty vessels give the greatest sound 1274
 Envy is its own torturer 386
 Every couple is not a pair 391
 Every day hath its night, every weal its woe 561
 Every fool can find faults that a great many
 wise men can't remedy 512
 Every man has his faults 222
 Every man hath his lot 1480
 Every man hath his own planet 1720
 Every man in his way 479
 Every man is a fool or a physician at forty 2038
 Every man kens best where his own shoe pinches
 802
 Every man's tale is gude till anither's be tauld
 918
 Every one bears his cross 414
 Every one feels his own burden heavy 2665
 Every one is a king in his own house 991
 Every why has a wherefore 590
 Experience teaches 1865

F

Fair words butter no parsnips 658
 Fair words don't fill the pocke 1349
 Fame is a magnifying glass 1546
 Familiarity breeds contempt 2097
 Far fetch'd and dear bought is good for ladies
 1530
 Far folks fare well and fair children die 1631
 Faults are thick where love is thin 151
 Fear not the loss of the bell more than the loss
 of the steeple 676
 Fiddlers' dogs an' flees come to a feast unca'd
 1448
 First creep, then go 668
 Fish follow the bait 408
 Fools are pleased with their own blunders 416
 Fortune and glass soon break, alas ! 1531
 Fortune and misfortune are two buckets in a
 well 561
 Fortune is like the market, where if you bide
 your time, the price will fall 1477
 Fortune knocks once at least at every man's
 gate 1477

INDEX II.

- Fortune lost, nothing lost ; courage lost, much
lost ; honor lost, more lost ; soul lost, all lost
1108
- Foster a raven and it will peck out your eyes 665
- Friends are the nearest relations 909
- From a clear spring clear water flows 291
- From one circumstance, judge of all 1921
- From to-morrow till to-morrow time goes a long
journey 2091
- Full of courtesy, full of craft 5
- G
- Give a dog an ill name, and you may as well
hang him 1928
- Give a clown your finger and he will take
your whole hand 923
- Give a rogue an inch and he will take an ell 280
- Give a thing and take again,
And you shall ride in hell's wain 81
- Give and spend, and God will send 283
- Give him an inch and he'll take an ell 923
- Give me a seat, and I will make myself room to
lie down 1290
- Give out that you have many friends, and
believe that you have but few 343
- Give the piper a penny, and two pence to leave
off 1411
- Go forward, and fall ; go backward, and mar
all 1751
- Go neither to a wedding nor a christening with-
out invitation 68
- God gives every bird its food, but does not
throw it into the nest 2401
- God helps those who help themselves 1183
- God is where He was 1160
- God never sends mouths, but he sends meat 904
- Gold is no balm to a wounded spirit 1690
- Good and quickly seldom meet 853
- Good blood cannot lie 924
- Good men must die, but death cannot kill their
names 1657
- Good riding at two anchors men have told ;
For if one break, the other may hold 107
- Good words and no deeds are rushes and reeds
658
- Great barkers are nae biters 128
- "Great cry and little wool" as the fellow said
when he sheared the pig 661
- Great vaunters, little doers 1708
- Grief borders on the extremes of gladness
2112
- H
- Half a loaf is better than no bread 313
- Halt not before a cripple 30
- Hand washes hand, and finger finger 480
- Happy go lucky 1362
- Happy is he who owes nothing 88
- Happy is the wife who is married to a mother-
less son 57
- Haste trips up its own heels 853
- He brings a staff to brak his ain head 977
- He brings his machines after the war is over
2069
- He cannot say bo to a goose 616
- He draws water with a sieve 1311
- He earns a farthing and has a penn'orth of
thirst 1920
- He eats till he sweats, and works till he freezes
1070
- He falls into the pit who leads another into it
920
- He fired at the pigeon and he killed the crow
1404
- He has a good estate, but the right owner keeps
it from him 411
- He has given the hen for the egg 500
- He has shut up his shop windows 1957
- He has two stomachs to eat, and one to work 73
- He is a poor cook that cannot lick his own fing-
ers 521
- He is a very bad manager of honey who leaves
nothing to lick off his fingers 2486
- He is able to buy an abbey 614
- He is building a bridge over the sea 2096
- He is burnt to the socket 357
- He is his father's son 176
- He is like a cat, he always falls on his feet 1425
- He is no friend that eats his own by himself
and mine with me 1709
- He is not worth his salt 1069
- He is on his last legs 1956
- He is on the high ropes 1520
- He is rich enough who owes nothing 87
- He is so wary that he sleeps like a hare with
his eyes open 1427
- He is teaching a pig to play on the flute 778
- He laughs at scars who never felt a wound 398
- He lies as fast as a dog can trot 2226
- He'll flay a flint 1968
- He looks as if butter would not melt in his mouth
239
- He looks for his ass and sits on its back 332
- He may lie boldly who comes from afar 1622
- He paints the dead 2052
- He robs Peter to pay Paul 576
- He ruins himself in promises, and clears him-
self by giving nothing 1706
- He's a long-bow man 253
- He's blown up 1957
- He said devil, but meant you 65

INDEX II.

- He sets the wolf to guard the sheep 2387
 He shall have the king's horse 2572
 He takes a spear to kill a fly 1439
 He that buildeth upon the highway hath many advisers 512
 He that can't ride a gentle horse, must not attempt to back a mad colt 304
 He that courts injury will obtain it 516
 He that doth lend doth lose his friend 86
 He that goes a beast to Rome, a beast returns 609
 He that goes a borrowing goes a sorrowing 402
 He that has a muckle nose thinks ilka ane is speaking o't 786
 He that has nothing is frightened at nothing 819
 He that is ashamed to eat is ashamed to live 241
 He that is born to be hanged shall never be drowned 1984
 He that was born a hen loves to be scratching 1977
 He that will steal a pin will steal a better thing 2369
 He that will steal an egg will steal an ox 2352
 He went out shearing and he came home shorn 380
 He who begins ill finishes worse 42
 He who has no children knows not what is love 808
 He who has no home of his own is everywhere at home 513
 He who has no voice in the valley, will have none in the council 266
 He who is born to misfortune stumbles as he goes, and though he fall on his back will fracture his nose 1146
 He who lends to the poor, gets his interest from God 519
 He who manages other people's wealth does not go supperless to bed 2486
 He who praises in *praesentia*, and abuses in *absentia*, have with him *pestilentia* 384
 He who spits against heaven will have it fall on his face 2622
 He who touches pitch defiles himself 336
 Hear, see, and say nothing, if you wish to live in peace 919
 Hear the other side, and believe little 918
 Hens are ay free o' horse corn 910
 Hide nothing from thy minister, physician, and lawyer 1664
 Hills see, walls hear 2456
 Him that falls all the world run over 908
 His bread fell into the honey 1886
 Honey in his mouth, words of milk
 Gall in his heart, fraud in his deeds 4
 Hope and expectation are a fool's income 38
 How easily a hair gets into butter! 2004
 Humility often gains more than pride 2609
 Hunger is the best sauce 156
 Hungry dogs will eat dirty puddings 606
- I
- I ask your pardon, coach; I thought you were a wheelbarrow when I stumbled over you 1862
 I dont want it, I dont want it, but put it into my hood 36
 I meant to cross myself and put out one of my eyes 114
 I taught you to swim, and now you'd drown me 1077
 Idle folks lack no excuses 483
 Idleness is hunger's mother and of theft it is first brother 2399
 Idleness is the root of all evil 2399
 Idleness must thank itself, if it go barefoot 342
 If my beard is burnt, others try to light their pipes at it 747
 If the doctor cures, the sun sees it; if he kills, the earth hides it 478
 If the first of July it be rainy weather, 'Twill rain more or less for four weeks together 1486
 If the wife sins, the husband is not innocent 56
 If to day will not, tomorrow may 2161
 If you cannot bite, don't show your teeth 1909
 If you laugh to-day, you may cry to-morrow 2112
 If you want a pretence to whip a dog, it is enough to say he ate up the frying pan 199
 If you will stir up the mire, you must bear the smell 148
 Ill got, ill spent 1927
 Ill luck is good for something 930
 In for a penny, in for a pound 639
 In hospitality it is the spirit that is the chief thing 76
 In the forehead and the eye, the lecture of the mind doth lie 1760
 It is all the same whether a man has both legs in the stocks or one 288
 It is an ill wind that blows nobody good 809
 It is easy to be generous out of another man's purse 1560
 It is easy to bowl down a hill 2289
 It is hard to please a' parties 1976
 It is hard to please every one 2219
 It is hard to swim against the stream 695
 It is not easy to straighten in the oak the crock that grew in the sapling 2551

INDEX II.

It is not the hen which cackles most that lays
most eggs 502
It is only at the tree laden with fruit that people
throw stones 2271
It is the raised stick that makes the dog obey
2298
It is truth that makes a man angry 320

J

Jack o' both sides 44
Jack of all trades and master of none 2098
John has been to school to learn to be a fool
846
Joy and sorrow are to day and tomorrow 568
Justice, but not in my house 981

K

Kindness produces kindness 663
Knock a man down, and kick him for falling
908
Know your opportunity 316

L

Laughter is the hiccup of a fool 1248
Lazy folks take the most pains 491
Let bygones be bygones 1932
Let him that has a glass skull not take to stone
throwing 780
Let him that itches scratch himself 1092
Let not the tongue utter what the head must
pay for 1270
Let that which is lost be for God 766
Let the guest go before the storm bursts 306
Let us have florins and we shall find cousins
1557
Let your trouble tarry till its own day comes
691
Life is sweet 415
Lifeless, faultless 997
Lightly come, lightly go 1927
Like a cat round hot milk 827
Like father like son 176
Like pot, like cover 735
Like the dog in the manger, he will neither do
nor let do 717
Like the smith's dog, that sleeps at the sound of
hammer, and wakes at the crushing of the
teeth 1070
Like the tailor who served for nothing, and found
thread himself 1996
Like will to like 1846
Little enemies and little wounds are not to be
despised 896
Little knows the fat sow what the lean one
means 851
Little sticks kindle a fire, but great ones put it
out 540

Look before you leap 1052
Look not a gift horse in the mouth 1482
Lose nothing for asking 1009
Luck is all 31

M

Make a virtue of necessity 224
Make hay while the sun shines 316
Man proposes, God disposes 1056
Marry in haste and repent at leisure 135
Measure twice, cut but once 617
Meddle with dirt, and some of it will stick to
you 148
Might overcomes right 1598
Milk the cow, but don't pull off the udder 923
Misfortunes seldom come alone 822
Money lent, an enemy made 86
Much praying, but no piety 941
Much religion, but no goodness 848
Much smoke and little roast 1934
Much would have more 213

N

Necessity has no law 1099
Never be ashamed to eat your meat 241
Never yowl till you're hit 691
No butter will stick to his bread 1480
No flying without wings 2075
No one can see into another further than his
teeth 1604
No one dies of threats 1072
No one has seen to morrow 1881
No one is content with his lot 213
No one knows the weight of another's burden
1841
No one likes justice brought home to his own
door 981
No one sees his own faults 789
No safe wading in an unknown water 355
None so blind as those who won't see 1278
None so deaf as he that won't hear 1918
None so deaf as those who won't hear 1278
Not too little, not too much 818
Nothing is had for nothing 700
Nothing passes between asses but kicks 756
Nothing so bad as not to be good for something
863
Of two evils, choose the least 776
Old men are twice children 125
Once an use, and ever a custom 1732
One good turn deserves another 1739
One grain of pepper is worth a cart-load of hail
2620
One ill calls another 1149

INDEX II.

One ill weed mars a whole pot of pottage 335
 One lie draws ten after it 2247
 One lie makes many 2247
 One man is no man 480
 One man knocks in the nail, and another hangs
 his hat on it 96
 One never loseth by doing good turns 663
 One scabbed sheep will mar a whole flock 335
 One step forwards and two backwards 619
 One "Take it" is better than two "You shall
 have it" 62
 One to-day is better than ten to-morrows 2091
 One trick is met by another 281
 One word brings on another 2018
 Out of debt, out of danger 88
 Over shoes, over boots 268

P

Penny wise and pound foolish 2191
 Practice makes perfect 94
 Pride and poverty are ill met, yet often together
 856
 Pride goes before and shame follows after 2241
 Priests bless themselves first 1251
 Puppies imitating their mistresses 22
 Put a miller, a weaver, and a tailor in a bag and
 and shake them, the first that comes out will
 be a thief 2045
 Put a snake into your bosom and when it is warm
 it will sting you 636
 Put not a naked sword in a madman's hand 2009
 Put your finger in the fire, and say 'twas your
 ill fortune 761

R

Relationship gives rise to envy 909
 Rich people are everywhere at home 560
 Riches have wings 210
 Roguery hides under the judgment seat 1168
 Rome was not built in a day 492

S

Save a thief from the gallows, and he will be
 the first to cut your throat 1850
 Say well, and do well, end with one letter
 Say well is good, but do well is better 1707
 Saying and doing are two things 530
 Send a fool to the market, and a fool he'll return
 609
 Set a beggar on horseback, he'll ride to the devil
 136
 Set a frog on a golden stool, and off it hops again
 into the pool 632

Set your sail according to the wind 422
 Shaal waters mak the maist din 454
 Shame may restrain what the law does not pro-
 hibit 215
 She hath a mark after her mother 1019
 She is well married who has neither mother-in-
 in-law nor sister-in-law 54
 Sick of the idle crick, and the belly-wark in
 the heel 1829
 Sick of the idles 150
 Six of one and half a dozen of the other 295
 Slander leaves a slur 1928
 Slow and sure 872
 Smooth waters run deep 458
 So got, so gone 1927
 Sorrow an' ill weather come unsend for 1963
 Sour grapes, as the fox said when he could not
 reach them 979
 Spare the rod and spoil the child 2419
 Steal the goose, and give the gibbets in alms
 829
 Store is no sore 978
 Strew no roses before swine 393
 Strike while the iron is hot 2308
 Such a father, such a son 176
 Sufficient for the day is the evil thereof 691
 Sugared words generally prove bitter 839
 Sune enough to cry "click" when it's out of the
 shell 936

T

Take a ay my good name, and take away my
 life 1716
 Take care of the pence, the pounds will take
 care of themselves 2446
 [Take the chestnuts out of the fire with a cat's
 paw] *
 Take time while time is, for time will away 2308
 Teach your grandmother to suck eggs 797
 Tell me the company you keep, and I'll tell you
 what you are 291
 That is as likely to see a hog fly 59
 That which must be, will be 1980
 The ass of many owners is eaten by wolves 331
 The ass that is common property is always the
 worst saddled 1555
 The best bearing trees are the most beaten 2271
 The best physicians are Dr. Diet, Dr. Quiet, and
 Dr Merryman 498
 The bitter bit 380
 The chamber of sickness is the chapel of devotion
 1578

* Omitted to be entered under No. 064.

INDEX II.

- The charitable give out at the door, and God puts in at the window 283
- The countenance is the index of the mind 1760
- The crow thinks her own bird the fairest 572
- The devil was sick, the devil a monk would be; The devil grew well, the devil a monk was he 182
- The devil's children have the devil's luck 2370
- The eye is bigger than the belly 2117
- The eye is blind if the mind is absent 1339
- The feet of the avenging deities are shod with wool 577
- The first cut, and all the loaf besides 838
- The fool hunts for misfortune 902
- The forest has ears, the field has eyes 1456
- The full belly does not believe in hunger 851
- The game is not worth the candle 160
- The gladiator, having entered the lists, is taking advice 1890
- The greatest talkers are always the least doers 1704
- The grey mare is the better horse 1823
- The husband's mother is the wife's devil 49
- The jewel is not to be valued for the cabinet 1431
- The kiln calls the oven burnt house 652
- The more one has, the more one wants 213
- The more rogue, the more luck 2370
- The mother-in-law forgets that she was a daughter-in-law 58
- The old ape is taken at last 551
- The old branch breaks if bent 901
- The old fox is caught at last 551
- The one-eyed is a king in the land of the blind 830
- The pan says to the pot "keep off or you'll smutch me" 652
- The peril past, the saint mocked 742
- The proof of a pudding is in the eating 1068
- The remedy is worse than the disease 681
- The river passed, the saint forgotten 742
- The secret of Anchuelos 685
- The secret of two is God's secret; the secret of three is all the world's 525
- The shovel makes game of the poker 652
- The tongue talks at the head's cost 1270
- The trade of thick-headed Michael: eating, drinking, and idling 1385
- The treasure turned out charcoal 63
- The wife wears the breeches 1823
- The will is every thing 1107
- The will is the soul of the work 1107
- The wolf changes his hair but not his nature 573
- The wolf loses his teeth, but not his inclinations 515
- There are more ways to the wood than one 479
- There is a cause for all things 590
- There is no argument like that of the stick 103
- There is no disputing of tastes, appetites, and fancies 1616
- There is no pride like that of a beggar grown rich 136
- There is no stripping a naked man 819
- There is no worse water than that which sleeps 458
- There's name without a fault 997
- There's nothing agrees worse than a proud mind and a beggar's purse 1608
- They agree like cats and dogs 1282
- They are finger and thumb 1283
- They are hand and glove 469
- They drink their water by measure, but eat their cake without 2191
- They scratch you with one hand and strike you with the other 969
- Those who live in glass houses should not throw stones 72
- Though the speaker be a fool, let the hearer be wise 918
- Three know it, all know it 525
- Three may keep counsel if two be away 1521
- Throw in a sprat to catch a salmon 290
- Throw much dirt, and some will stick 1395
- Time and tide wait for no man 113
- 'Tis good feasting in other men's houses 1709
- 'Tis the nature of the beast 630
- To a child all weather is cold 1451
- To a hard knot a hard wedge 1864
- To a rogue a rogue and a half 2073
- To be between the hammer and the anvil 35
- To break the Constable's head and take refuge with the Sheriff 2390
- To bring down two apples with one stick 1681
- To carry coals to Newcastle 2266
- To cast oil in the fire is not the way to quench it 29
- To celebrate the triumph before the victory 1471
- To cut into another man's ear is like cutting into a felt hat 398
- To cut large shives of another man's loaf 1396
- To draw the snake out of the hole with another's hand 984
- To entrust the sheep to the wolf 2387
- To have a belly up to one's mouth 2066
- To have nothing but one's labour for one's pains 1996
- To have two strings to one's bow 107
- To hold with the hare and hunt with the hounds 233
- To kill two birds with one stone 1681

INDEX II.

- To lock the stable door when the steed is stolen 77
- To look like a drowned mouse 188
- To lose one eye that you may deprive another of two 1562
- To make a mountain of a mole-hill 826
- To milk a he goat 1863
- To one who has a pie in the oven, you may give a bit of your cake 282
- To put the cart before the horse 2315
- To rip up old sores 1718
- To run into the lion's mouth 2390
- To sit on two stools 43
- To take one a peg lower 1916
- To the unskilled the voice of the sparrow is music 2106
- To throw pearls before swine 393
- To-day a king, to-morrow nothing 475
- To-day in finery, to-morrow in filth 476
- To-day stately and brave, to-morrow in the grave 2435
- Tom Noddy's secret 47
- Tomorrow comes never 1881
- Too little and too much spoils everything 818
- Trickery comes back to its master 2427
- Trust, beware whom! 2418
- Trust makes way for treachery 2418
- Trust not to a broken staff 631
- Trust was a good man, Trust-not was a better 2418
- Truth is bitter food 1275
- Truth is the daughter of time 1276
- Truth produces hatred 321
- Truth seeks no corners 2571
- Truth will out at last 1401
- Two cats and a mouse, two wives in one house, two dogs and a bone, never agree in one 2250
- Two eyes, two ears, only one mouth 1521
- Two heads are better than one 480
- V
- Vows made in storms are forgotten in calms 1578
- W
- Wait time and place to take your revenge, for it is never well done in a hurry 2273
- Wash a dog, comb a dog, still a dog is but a dog 571
- We have no son and yet are giving him a name 204
- We must assist in deeds not in words 1936
- Welcome is the best cheer 76
- Well begun is half done 43
- Well fed, but ill taught 73
- What a dust have I raised! quoth the fly upon the coach 388
- What belongs to nature lasts to the grave 1475
- What can't be cured must be endured 1632
- What does the moon care if the dogs bark at her? 40
- What is not needed is dear at a farthing 858
- What is play to the strong is death to the weak 1457
- What is sport to the cat is death to the mouse 1457
- What the abbot of Bamba cannot eat, he gives away for the good of his soul 766
- What will be, will be 1984
- What you can't have, abuse 979
- Whatever way you take there is a league of bad road 102
- What's bred in the bone will never be out of the flesh 573
- When a man grows angry, his reason rides out 925
- When love fails we espy all faults 365
- When the cat's away, the mice play 1574
- When the gude wife's awa', the keys are tint 262
- When Tom's pitcher is broken I shall get the sherds 2692
- When you can't get bread, oat cakes are not amiss 1523
- When you have given me roast meat, you beat me with the spit 397
- Where bad is the best, naught must be the choice 102
- Where the carcase is, the ravens will gather 2345
- Where there are friends, there is wealth 1572
- Where there is no love, all are faults 199
- Where there's a will, there's a way 1107
- Where you think there are fitches of bacon, there are not even hooks to hang them on 1542
- While the pot boils friendship blooms 1517
- While there is life there is hope 2488
- Whither goest thou Misfortune? To where there is more 651
- Who has, is 558
- Who has not, is not 1876
- Who spits against heaven, it falls on his head 2622
- With a grain of salt 918
- Without debt, without care 87
- Words are female, deeds are male 2068
- Words don't fill the belly 1936
- Work done expects money 832

INDEX II.

Y

Ye'll brak your neck as soon as your fast i' his house 286
 Yesterday a cowherd, to-day a cavalier 1280
 You a lady, I a lady, who is to drive out the sow ? 2140
 You cannot damage a wrecked ship 1672
 You cannot drink and whistle at the same time 147
 You cannot get blood out of a stone 1485
 You cannot make an ass drink if he is not thirsty 2554
 You can't eat your cake and have it too 623

You can't fare well, but you must cry roast-meat 1792
 You give the wolf the wether to keep 2387
 You may force a man to shut his eyes but not to sleep 2554
 You may judge of Hercules from his foot 1921
 You must take the fat with the lean 933
 You must pluck out the hairs of a horse's tail one by one 481
 You used to be a baker though now you wear gloves 1916
 Your trumpeter's dead so you trumpet yourself 1414

OTHERS, TO BE FOUND AMONG THE SANSKRIT PROVERBS.

A

A bird in the hand is worth two in the bush 171
 A fool, if he holds his tongue, passes for wise 169
 A little body often harbours a great soul 53
 A little knowledge is a dangerous thing 18
 A spaniel, a woman, and a walnut tree,
 The more they be beaten, the better they be 305
 A woman's vengeance knows no bounds 283
 A young wife is an old man's post-horse to the grave 390
 After dinner sit a while, after supper walk a mile 293
 After eating, either stand, or walk a mile 293
 All things are obedient to money 345
 As the life is, so will be the language 348

B

Bad crow, bad egg 334

C

Company in distress makes trouble less 215

D

Death does not blow a trumpet 239
 Death is the common lot of all 214
 Do as you would be done by 59

E

Every beginning is feeble 42
 Every country has its custom 347
 Even ditch is fool of after-wit 243
 Every fool is wise when he holds his tongue 169
 Every land its own custom, every wheel its own spindle 347

Every man to his trade 75

Every one thinks himself able to advise another 262
 Experience is a dear school, but fools learn in no other 295
 Experience is the mistress of fools 295

F

Feed sparingly, and defy the physician 366
 Fortune favors the bold 458

G

Good words cost nothing, but are worth much 371

H

He harps ay on ae string 151
 He who says nothing, consents 327
 He'll make nineteen bits of a bilberry 150
 Human counsels are directed from heaven 29

I

If you cannot bite, never shew your teeth 61
 If you would have a thing well done, do it yourself 447

J

Joy and sorrow are next-door neighbours 462

K

Keep yourself from the anger of a great man, from the tumult of a mob, from a man of ill fame, from a widow that has been thrice married, from a wind that comes in at a hole, and from a reconciled enemy 186

INDEX II.

L

Like cures like 91
 Like king, like people 335
 Like loves like 357

M

Man is a bubble 325
 Many kinsfolk, few friends 263
 Money is the god of the world 345
 Money makes the man 345

N

No rose without a thorn 231
 No smoke without some fire 332
 Nothing is so freely given as advice 262

O

Of judgment every one has a stock for sale 262
 One nail drives out another 394

P

Poison quells poison 394
 Poor men's words have little weight 390
 Poverty is no vice, but it is a sort of leprosy 182
 Practise not your art and 'twill soon depart 18

S

Self do, self have 447
 Self is the first object of charity 62
 Self-preservation is the first law of nature 160
 Self's the man 480

Silence is consent 327
 Silence is wisdom, and gets friends 328
 Silence is wisdom, when speaking is folly 326
 Silence seldom doth harm 328
 Silly sheep, where one goes, all go 139
 So many countries, so many customs 347

T

Take time by the forelock 422
 The admonition, nothing rashly, is every where useful 410
 The gods sell us every thing for our labours 109
 The voice of the people, the voice of God 154
 To cover the well when the child is drowned 138
 To make two bites of a cherry 150
 To stop the hole when the mischief is done 243
 The master orders the man, the man orders the cat, and the cat orders her tail 447

W

What has a blind man to do with a mirror 344
 When the head is broken the helmet is put on 243
 Where there is no fire, no smoke rises 332
 Where there's smoke, there's fire 332
 Who keeps silence, consents 327
 Who speaks, sows; who keeps silence, reaps 326
 Women and dogs set men together by the ears 283

CORRIGENDA, &c.

TELUGU.

Proverb 55, for *As long I was*, read *As long as I was*.—Pro. 87, transpose the * and †.—Pro. 105, for *Aithampûdi*, read *Aitampûdi*.—Pro. 150, for *large*, read *lazy*.—Pro. 160, for *gain*, read *game*.—Pro. 172, for *a hook*, read *a good hook*.—Pro. 252, for *Rivaling*, read *Rivalling*.—Pro. 226, for *his weel*, read *his house weel*.—Pro. 330, for *Sanyâsi*, read *Sannyâsi*.—Pro. 515, for *inclination*, read *inclinations*.—Pro. 536 & 1918, కడ్డ in these sayings is a vulgarism coined to rhyme with చెవుడు.—Pro. 560†, for *Lente*, read *Leute*.—Pro. 610, for *Great labour*, &c., read *Great labour*, &c.—Pro. 823, for విడచుము, read విడిచుము.—Pro. 849, for *Sandhya*, read *Sandhyâ*.—Pro. 1341, *Nēti bīra* is the *Luffa pentandra*.—Pro. 1343, for *loose*, read *lose*.—Pro. 1790, for three pairs, read six pairs.—Pro. 1864, for *kust*, read *knot*.—Pro. 1921, for *Herles*, read *Hercules*.—Pro. 2293, for కృష్ణ, read కృష్ణ.

SANSKRIT.

Proverb 44, for मा भुक्तं, मा भुक्तं, read माभुक्तं, माभुक्तं.—Pro. 165, टूका is a mere expletive. — Pro. 204 & 247, for *Kunti*, read *Kuntî*. — Pro. 337, for 111, read III.—Pro. 343, for जायत जायत, read जायत जायत, and for चञ्चल चञ्चल, read चञ्चल चञ्चल.—Pro. 390, for *Germau*, read *German*.—Pro. 414, for *Kusa*, read *Kusâ*.

